

Metsähallituksen vuosi- ja
vastuullisuusraportti 2020

Kasvatamme huomista

VUOSI 2020	3
Keskeiset tapahtumat.....	4
Tunnusluvut	5
Pääjohtajan katsaus	6
Liiketoiminnan tulos ja avainluvut	8
Julkisten hallintotehtävien avainluvut	10
NÄIN TOIMIMME	15
Metsähallitus lyhyesti.....	16
Visio ja strategia	19
Arvonluonti	21
Toimintaympäristö	23
Asiakkaat, kumppanit ja sidosryhmät.....	25
VASTUULLISUUS	29
Johtaminen	35
Eettinen ja vastuullinen toimintatapa.....	40
Vaatimustenmukaisuuden varmistaminen	42
Yhteiskunta	43
Yhteensovittaminen ja osallistaminen	44
Elinvoimaa ja arvonluontia	47

Terveys ja hyvinvointi.....	56
Kulttuuri ja perinteiden vaaliminen.....	61
Ympäristö	66
Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen.....	70
Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.....	79
Ihmiset	93
Huolenpito henkilöstöstä	94
Ihmisoikeudet.....	100
Saamelaiskulttuuri	103
HYVÄ HALLINTO	106
Riskienhallinta	110
Palkitseminen.....	114
Johtoryhmä	116
Hallitus	117
Raportointiperiaatteet ja GRI-taulukko	118
Tilinpäätös ja toimintakertomus	124

Visio ja strategia 19

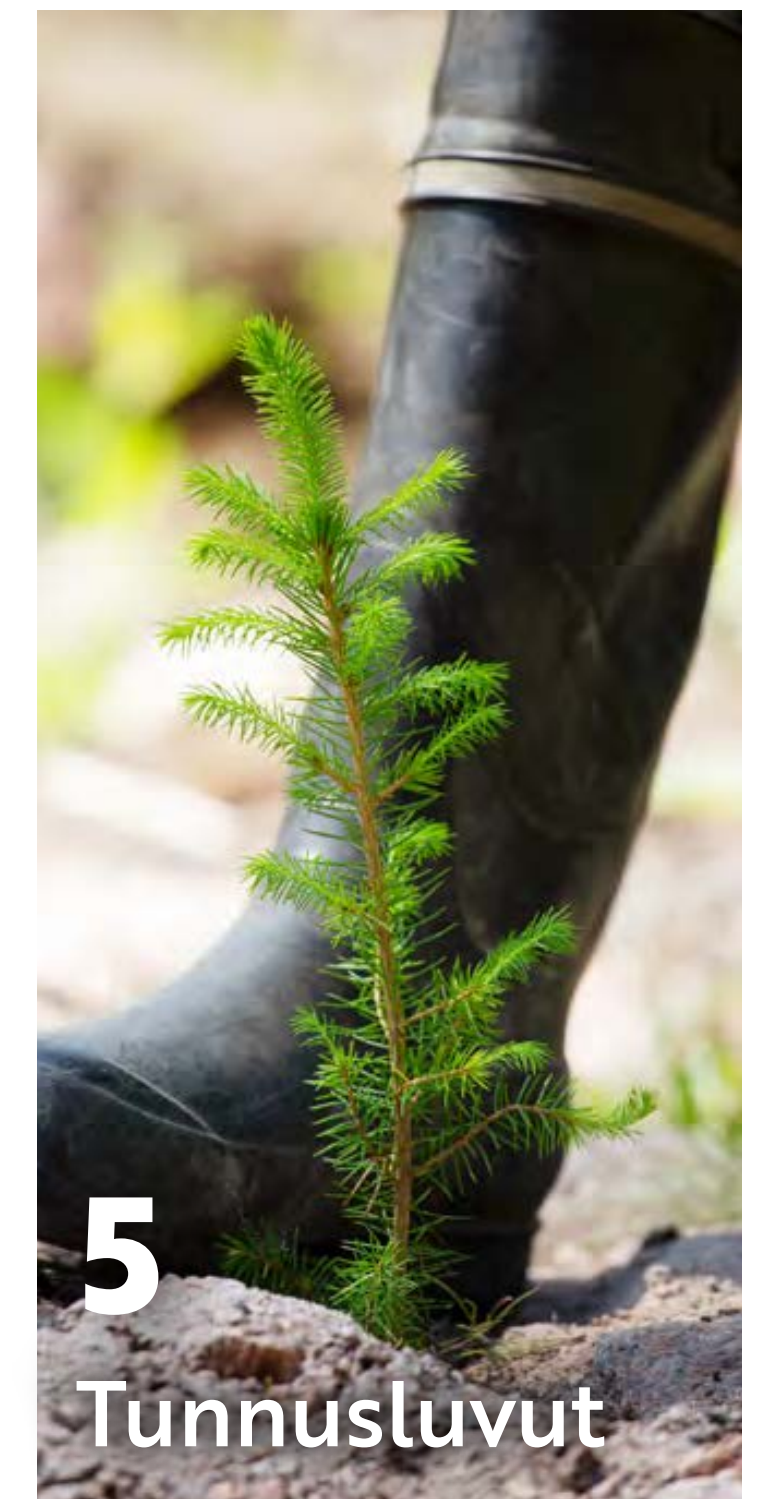

Arvonluonti 21

Keskeiset tapahtumat 4

Ilmasto-ohjelma

70

5 Tunnusluvut

Vuosi 2020

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Koronaviruspandemia leimasi vuotta vahvasti ja heijastui Metsähallituksen toimintaan monella tapaa. Haasteidenkin keskellä pystyimme pitämään huolta asiakkaistamme, kumppaneistamme ja henkilöstöstämme sekä kehittämään toimintaamme. Sanoitimme Metsähallituksen tarkoituksen sekä uudistimme brändimme ja strategiamme vastaamaan luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin merkittäviin haasteisiin sekä sidosryhmien odotuksiin.

Sisältö

Keskeiset tapahtumat	s. 4
Tunnusluvut	s. 5
Pääjohtajan katsaus	s. 6

KESKEISET TAPAHTUMAT

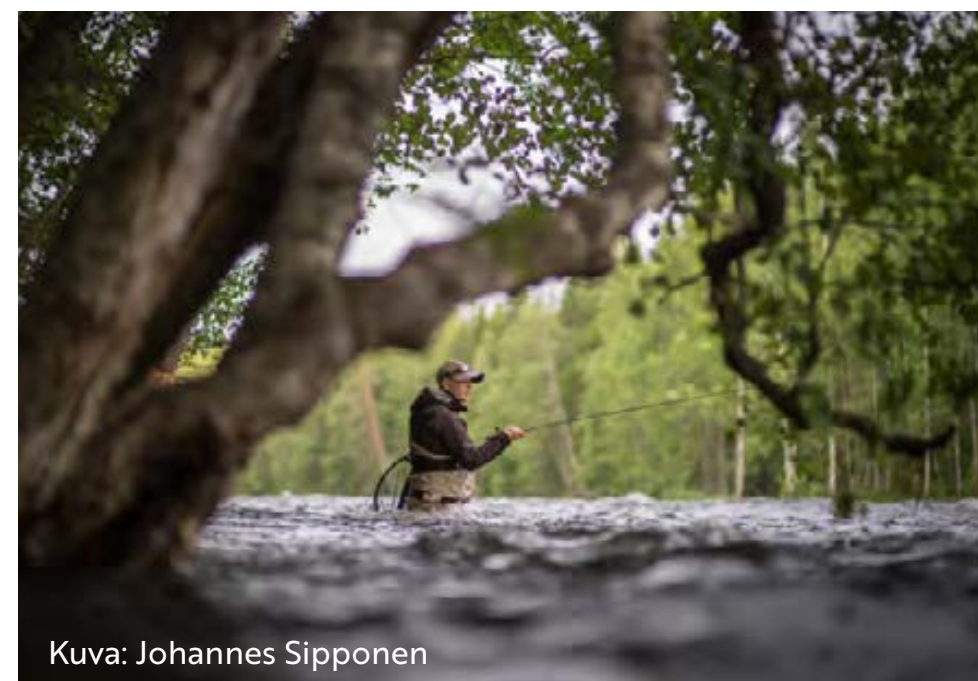
Keskeiset tapahtumat 2020

Kuva: Katri Lehtola

Liiketoiminnassa kohtalaisen hyvä vuosi »

Koronaviruspandemia heijastui luontoretkeilyyn, kalastukseen ja metsästyksen suosioon. »

Kuva: Johannes Sipponen

Panostimme yhä enemmän luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen suojelualueilla ja monikäyttömetsissä. »

Kuva: Jari Kurvinen

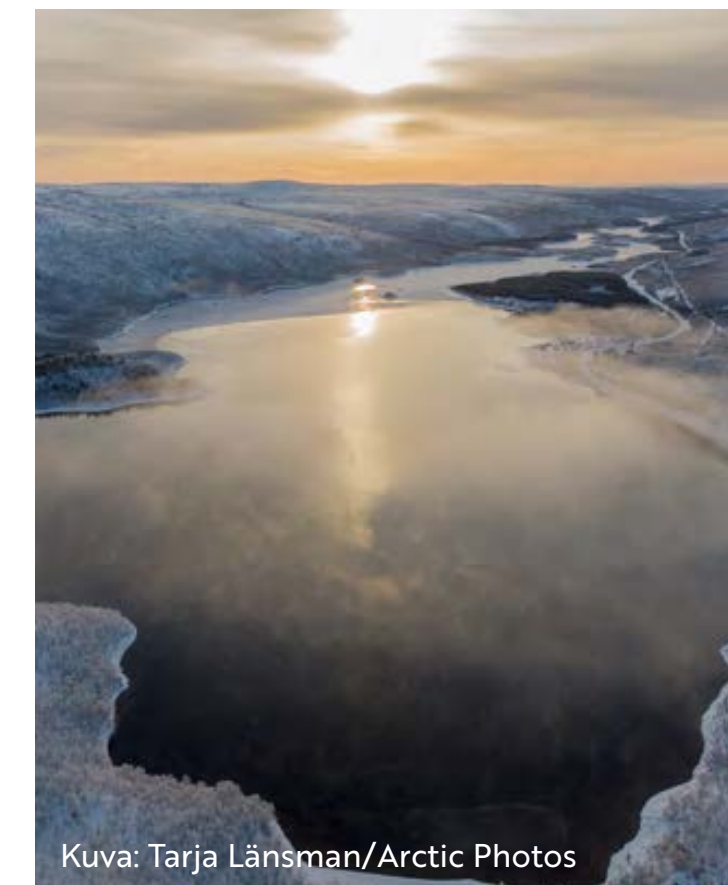
Käynnistimme ensimmäisen oman merituuvoimapuiston kaavoituksen Korsnäsissä. »

Uudistimme brändimme ja strategiamme. »

Kuva: Mikko Törmänen

Kunnostimme kokonaisia valuma-alueita ja panostimme virtavesiin. »

Kuva: Tarja Länsman/Arctic Photos

Osana ilmasto-ohjelmaa kasvatimme monikäyttömetsien hiilinielua. »

Kuva: Katri Lehtola

Käynnistimme saamelaisalueen luonnonvarasuunnittelun yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa. »

TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut 2020 (2019)

CO₂

Metsähallituksen asiakaskokemus (asteikko 1–5)

3,52
(hyvä)

Uusi mittari vuonna 2020.

Metsähallitus työnantajana (asteikko 1–5)

4,01
(3,90)

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Kasvatamme huomista yli sukupolvien

Vuonna 2020 toimintaa ja toimintaympäristöä leimasi vahvasti koronaviruspandemia. Pystyimme nopeasti muuttuvien tilanteiden keskellä pitämään huolta asiakkaistamme, kumppaneistamme ja henkilöstöstämme. Vuoden aikana uudistimme brändimme ja strategiamme, jolla vastaamme myös merkittäviin globaaleihin haasteisiin, kuten luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.

Viime vuosi oli Metsähallituksessa aktiivisen kehittämisen aikaa. Saimme keväällä uudet omistajapoliittiset linjaukset ja uusimme strategiamme vuosille 2021–2024. Kasvatamme huomista -strategiamme vastaa asiakkaiden ja sidosryhmiemme odotuksiin sekä tulevaisuuden haasteisiin edistäen samalla kansainvälisten sopimusten, kuten YK:n kestävän kehi-

tyksen tavoitteiden toteutumista. Kiteytimme myös tarkoituksemme, kirkastimme brändin ja nivoimme vastuullisuusohjelman kiinteäksi osaksi strategiaamme.

Liiketoimintamme jatkui pandemiasta huolimatta suhteellisen vakaana. Metsähallitus-konsernin liikevaihto vuonna 2020 oli 340,3 ja tulos 114,2 miljoonaa euroa. Tuloutamme valtiolle tavoitteemme mukaisesti 120 miljoonaa euroa. Liiketoiminnassa panostimme lisäksi luonnon monimuotoisuuteen, virkistyskäyttöön, saamelaiskulttuuriin ja porotalouteen 73,3 miljoonaa euroa.

Metsätaloudessa puun kysyntä laski pandemian ja työmarkkinakiistojen takia alkuvuodesta mutta nousi vuoden loppua kohden. Laajensimme tuulivoiman

Kuva: Mikael Ahlfors

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

hankekehitystä merialueille ja käynnistimme vuoden lopulla ensimmäisen oman merituulivoimapuiston hankevalmistelun Korsnäsissä. Kotimaan matkailun ja mökkeilyn suosion kasvu näkyi kiinteistö- ja tonttikaupoissa positiivisesti. Siemenmyynti siivitti Siemen Forelia Oy:n hyvään tulokseen. MH-Kivi Oy:n liikevaihto oli 1,2 miljoonaa euroa. Myynti pysyi hyvällä tasolla johtuen muun muassa koronaelvytyshankkeista, jotka lisäsivät maa- ja vesirakentamisen volyymia kotimaisilla markkinoilla.

Luonnossa liikkumisen suosio on ollut korkealla jo usean vuoden ajan, ja koronaviruspandemia nosti ennätyslukemiin. Kansallispuistojen käyntimäärät nousivat lähes 4 miljoonaan, kasvua edelliseen vuoteen oli 23 prosenttia. Myös metsästys- ja kalastuslupia lunastettiin ennätysmäärä. Käyntimäärien kova kasvu toi mukanaan myös lieveilmiöitä, kuten luvantonta tulentekoa, joidenkin kohteiden ruuhkautumista sekä toisia kävijöitä häiritsevää käyttäytymistä.

Ilmasto-ohjelmassamme etsimme ratkaisuja ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen.

Tavoitteemme on vuoteen 2035 mennessä kasvattaa monikäyttömetsien hiilinielua sekä valtion maiden puuston hiilivarastoa 10 prosentilla. Tavoitteeseemme pyrimme hyvällä metsänhoidolla eli esimerkiksi lannoituksella, jalostetun siemenen käyttämisellä metsänviljelyssä sekä turvemaametsien käsittelyn kehittämällä. Lisäksi moninkertaistamme tuulivoiman tuotannon valtion mailla. Tällä hetkellä asennettuna on 91 tuulivoimalaa, joiden tuottama energia vastaa noin 45 000 sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutusta.

Lisäsimme viime vuonna monikäyttömetsissä aktiivisia luonnonhoitotoimia ja ennallistamista, ja tätä työtä jatketaan myös tulevana vuosina. HELMI-ohjelman sekä Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville myönnetyn lisärahoituksen turvin lisäsimme suojelualueiden ennallistamis- ja luonnonhoitotoimia sekä luontoinventointeja merkittävästi. Lisärahoituksen avulla pystyimme myös pienentämään kansallispuistojen ja muiden suosittujen retkeilykohteiden korjausvelkaa.

Luomme arvoa luonnolle, ihmisille ja yhteiskunnalle

Ymmärtääksemme paremmin strategiamme ja vastuullisuustyömme kautta syntyvää arvoa laadimme strategiaprosessin yhteydessä Metsähallituksen ensimmäisen arvonaluontimallin. Vaikuttavuuden tunnistaminen auttaa meitä uuden strategian toteuttamisessa ja luo edellytyksiä uudelleenlaajentamiselle yhteistyölle asiakkaiden, sidosryhmien ja kumppaneidemme kanssa.

Sidosryhmämme ja kumppanimme pitävät Metsähallituksen vahvuuksina osaamista ja asiantuntijuuttamme. Olemme myös kiinnostava yhteistyökumppani. Meiltä odotetaan entistä aktiivisempaa kehittämissuhteita yhä laajemman yhteistyöverkoston kanssa. Lupaamme kehittää asiakaslähtöisempiä yhteistyön muotoja ja rakentaa luottamusta avoimella vuorovaikutuksella. Huomista kasvatetaan yhteensovittamalla, kuuntelemalla ja keskustelemalla.

Juha S. Niemelä
pääjohtaja

AVAINLUVUT: LIIKETOIMINTA 2020 (2019)

Metsähallitus Metsätalous Oy

Liikevaihto, milj. €

306,1
(335,1)

Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, panostus, milj. €

70,6
(75,1)

Monikäyttömetsien puuston hiilinielun kasvu

0,96
MtCO₂e

Tulos, milj. €

9,1
(20,9)

Korjatun puun määrä, milj. m³

5,9
(6,3)

Monikäyttömetsien elävän puuston kokonaisbiomassa (VM112)

236
milj. t

Kuva: Katri Lehtola

Valtion metsien käytöstä maksettu käyttöoikeuskorvaus, milj. €

95
(95)

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi metsätaloustoiminnan ulkopuolella tai rajoitetun käytön piirissä, ha

205 000
(191 000)

johon sitoutunut hiili

117
milj. t vuodessa

Puunkorjuun piirissä oleva monikäyttömetsä, %

2
(2)

Henkilöstömäärä, hlö (31.12.2020)

421
(447)

AVAINLUVUT: LIIKETOIMINTA 2020 (2019)

Metsähallitus Kiinteistökehitys

Liikevaihto, milj. €

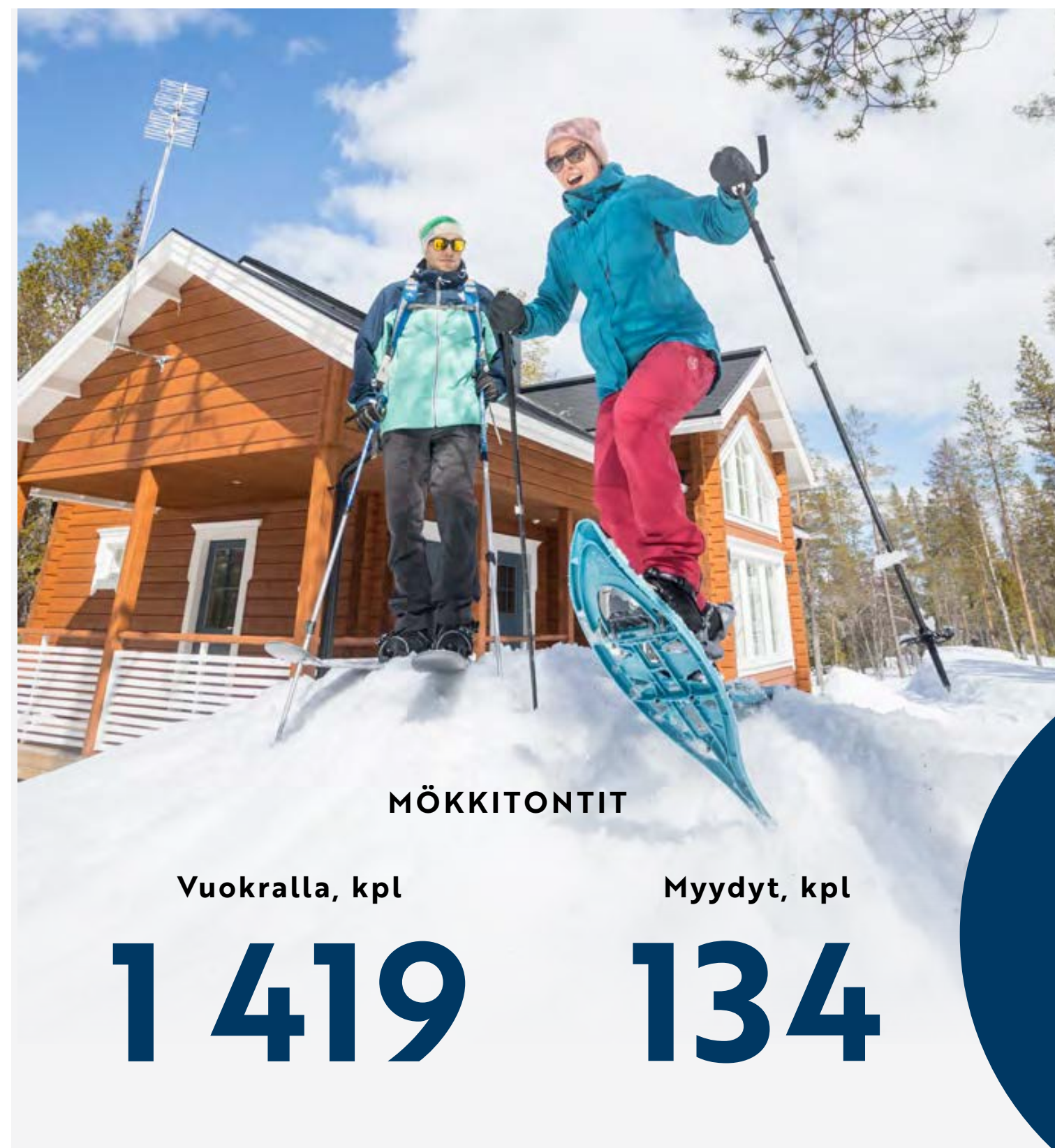
18,3
(17,6)

Liikevoitto, milj. €

21,3
(22,9)

Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, panostus, milj. €

2,7
(2,5)

Kuva: Timo Veijalainen

Valtion mailla olevat tuulivoimalat, kpl

91
(91)

Tuulivoimalla tuotetun energian määrä valtion mailla, GWh

870
(800)

Sopimuksia matkailuyrittäjien kanssa, kpl

200

Vuokrattuja kiviainesten ottopaikkoja, kpl

200

joista kiviaineksia rakentamiseen,

2
milj. t

AVAINLUVUT: JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT 2020 (2019)

Metsähallituksen Luontopalvelut

Kuva: Katri Lehtola

Käyntimäärät yhteensä (kansallispuistot,
valtion retkeilyalueet, historiakohteet,
luontokeskukset ja muut suositut kohteet)

9 179 000

(8 168 300) käyntiä,

joista historiakohteilla

880 200

(802 300) käyntiä

Ylläpidettyjä retkeilyreittejä, km

4 811

(4 959)

Elinympäristöjen
ennallistaminen ja
hoito suojelualueilla, ha

9 016

(6 106)

Perinneympäristöjen jatkuva
hoito, ha

5 406

(5 098)

Syntyneiden
saimaannorppien
määrä*, kpl

88

(88)

*Pesälaskentoja ei vaikeiden olosuhteiden vuoksi voitu suorittaa aiempien vuosien tapaan, arvio 2020 on sama kuin edellisvuonna: 88 kappaletta.

Henkilöstömäärä,
hlö (31.12.2020)

479

(480)

Luontokeskusten ja
maastopalvelujen
asiakastyytyväisyys (asteikolla 1–5)

4,42

(4,38)

AVAINLUVUT: JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT 2020 (2019)

Metsähallituksen Eräpalvelut

MYYDYT

Metsästysluvut, kpl

85 188
(71 398)

Kalastusluvut, kpl

117 233
(94 121)

Kalastonhoitomaksut, kpl

215 983
(180 486)

Erävalvontatarkastukset, kpl

8 704
(8 683)

Henkilöstömäärä,
hlö (31.12.2020)

75
(72)

Eränkäyntipäivät

546 555
(487 559)

Kuva: Aku Ahlholm

VUOSI 2020

Poikkeuksellinen vuosi vaikutti laajasti ja vaihtelevasti

Vuodesta 2020 muodostui poikkeuksellinen vuosi, joka vaikutti laajasti ja vaihtelevasti eri toimintoihimme. Koronaviruspandemian luoma epävarmuus ja ennakkoinnin vaikeus heijastuivat yleiseen markkina- ja kulutuskehitykseen. Koronaviruspandemia vaikutti myös metsähallituslaisten työhön, työntekoon ja koulutukseen. Suuri osa metsähallituslaisista siirtyi maaliskuun 2020 aikana etätöihin, ja etätö jatkuu edelleen.

Omistajapoliittiset linjaukset ja strategia uusittiin

Metsähallituksen uudet omistajapoliittiset linjaukset vuosille 2020–2024 hyväksyttiin huhtikuussa 2020. Linjauksissa keskeisiä tavoitteita ovat Suomen hiileneutraaliustavoitteiden saavuttaminen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen.

Linjaukset muodostavat perustan uudelle strategiallemme, jossa painottuvat vastuullisuus, asiakaslähtö-

syys sekä digitalisaation edistäminen. Uusi strategia-kausi alkaa 2021, ja se kestää vuoden 2024 loppuun asti.

Vuoden lopussa uudistimme organisaatiotamme tukeaksemme uutta strategiaa. Muutoksilla tavoitellaan hyötyjä erityisesti asiakas- ja sidosryhmätöihin sekä synergiahyötyjä eri toimintoja yhdistämällä.

VUOSI 2020

Liiketoiminnassa kohtuullisen hyvä vuosi

Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikevaihto vuonna 2020 oli 306,1 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuodesta johtuen alkuvuoden metsäteollisuuden työtaistelusta sekä koronaviruspandemian vaikutuksesta markkinoiden hintakehitykseen. Metsähallitus Metsätalous Oy:n tilikauden tulos oli 9,1 miljoonaa euroa.

Metsähallituksen Kiinteistökehityksen liikevaihto oli 18,3 miljoonaa euroa. Myyntiin vaikuttivat positiivisesti kiinteistöjen ja tonttien kysynnän vilkastuminen yksityismarkkinoilla sekä tuulivoimahankkeiden edistyminen. Kiinteistökehityshankkeita ja tuulivoimahankkeita edistettiin koko vuoden aikana. Kiinteistökehityksen tulos oli 21,2 miljoonaa euroa.

Siemen Forelia Oy:n liikevaihto oli 3,9 miljoonaa euroa ja tulos 1,3 miljoonaa euroa. Siemen Forelian

tulosta siivitti hyvä siemenmyynti. MH-Kivi Oy:n liikevaihto oli 1,2 miljoonaa euroa. Myynti pysyi hyvällä tasolla johtuen muun muassa koronaelvytys-hankkeista, jotka lisäsivät maa- ja vesirakentamisen volyymia kotimaisilla markkinoilla. MH-Kivi Oy:n tulos tilikaudelta oli 0,2 miljoonaa euroa.

Ensimmäinen merituulivoimahanke käynnistettiin

Vuonna 2020 laajensimme tuulivoiman hankekehitystä merialueille, ja vuoden lopulla käynnistimme kehityshankkeen Korsnäsin kunnan kanssa merituulivoiman toteuttamiseksi. Tämä uusiutuvan energian käyttöä edistävä hanke on merkittävä koko Suomen mittakaavassa. Lisäksi myimme kahden tuulivoimapuiston hankeoikeudet ja aloitimme kahden uuden maatuulivoimapuiston, Simon ja Kajaanin, hankekehityksen.

Julkisten hallintotehtävien perusrahoitusta korotettiin

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien talouteen ja toimintaan vaikutti pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa päätetty valtion talousarviossa myönnettävän rahoituksen merkittävä korottaminen. Vuosittaista perusrahoitusta korotettiin 7,5 miljoonaa euroa ja tulevaisuusinvestointeihin osoitettiin 20,2 miljoonaa euroa vuodelle 2020. Lisäksi vuoden 2020 lisätalousarvioista ja jakovarasta saatiin lisärahoitusta yhteensä 15,7 miljoonaa euroa. Saadulla rahoituksella edistämme luonnonsuojelullisia toimenpiteitä sekä pienennämme retkeilykohteiden korjausvelkaa.

VUOSI 2020

Poikkeustilanne ohjasi ihmisiä luontoon

Luontopalvelujen ylläpitämien kohteiden käyntimäärät sekä kalastus- ja metsästysvuorokaudet lisääntyivät merkittävästi koronaviruspandemian ja sitä seuranneen kotimaan matkailun suosion vaikutuksesta. Suojelualueilla ja asiakaspalvelupisteissä käytiin 9,2 miljoonaa kertaa.

Kalastus lisääntyi 20 prosenttia ja metsästys 16 prosenttia. Tilanne heijastui myös Eräpalvelujen lupamyynnin lupamääriin, ja kalastonhoitomaksukertymä oli tähän asti korkein. Eränkävynnin paikallistaloudelliset vaikutukset olivat merkittäviä: 54,4 miljoonaa euroa ja 288 henkilötyövuotta. Koronaviruspandemian vuoksi kävijätutkimuksia suojelu- ja retkeilyalueilla ei pystytty toteuttamaan riittävässä määrin paikallistaloudellisten vaikutusten aluekohtaiseksi arvioimiseksi. Kiinnostus kotimaan matkailuun näkyi myös yksityismarkkinoiden kysynnän vilkastumisena kiinteistö- ja tonttikaupoissa.

Oikeustapaukset

Oikeuskanslerin virasto käsitteli syksyllä 2020 kanteita Metsähallituksen entisen pääjohtajan irtisanomiskorvauksen menettelystä. Apulaisoikeuskanslerin antamassa päätöksessä Metsähallituksen hallituksen ei katsottu toimineen lainvastaisesti tai muutoin moitittavasti tehdessään toimitusjohtajasopimuksen päättämistä koskevan sopimuksen. Sekä Metsähallitus että maa- ja metsätalousministeriö antoivat asiassa selvityksensä apulaisoikeuskanslerille.

Metsähallitus ja Terrafame pääsivät sovintoon kokonaisratkaisusta Talvivaaran kaivoksen vahingonkorvausasiassa, joka oli esillä Kainuun käräjäoikeudessa keväällä 2020 korkeimman oikeuden annettua tuomionsa ympäristörikosasiassa marraskuussa 2019. Sovintoratkaisussa Terrafame osti Metsähallitukselta markkinahintaan kiinteistöjä ja vesialueita Kivijärven alueelta, jossa on Talvivaaran kaivoksen jätevesipäästöjen aiheuttamia vahinkoja. Lisäksi Metsähallitus

myi Terrafamelle kaivospiirin läheisyydessä sijaitsevan metsäkiinteistön. Sovintoratkaisun myötä Metsähallitus luopui vahingonkorvausvaatimuksistaan ja Terrafamesta tuli merkittävä maa- ja vesialueen omistaja Kivijärven alueella. Vesialueen omistajana Terrafamella on paremmat lähtökohdat selvittää myös järven kunnostamismahdollisuutta.

Helsingin käräjäoikeus hylkäsi marraskuussa 2020 Morenia Oy:n nostaman kanteen välimiesoikeuden päätöksen kumoamiseksi. Päätöksessään käräjäoikeus totesi, ettei välimies ollut esteellinen toimimaan Morenian sekä Metsähallituksen ja MH-Kiven välisessä välimiesmenettelyssä. Päätös ei ole lainvoimainen.

Näin toimimme

Metsähallitus luo arvoa valtion maista ja vesistä luonnon, ihmisten ja yhteiskunnan hyväksi. Turvaamme luonnon monimuotoisuutta ja vastaamme luontotyyppien, lajien sekä kulttuuriperintökohteiden suojelusta. Hillitsemme ilmastonmuutosta ja sopeudumme muutokseen. Tuotamme kestävästi hoidetuista metsistä uusiutuvia raaka-aineita korvaamaan fossiilisia ja mahdollistamme luonnosta nauttimisen retkeillen, mökkeillen, metsästäen ja kalastaen. Uusiutuva energia ja kestävä matkailu tuovat ratkaisuja tulevaisuuteen.

Sisältö

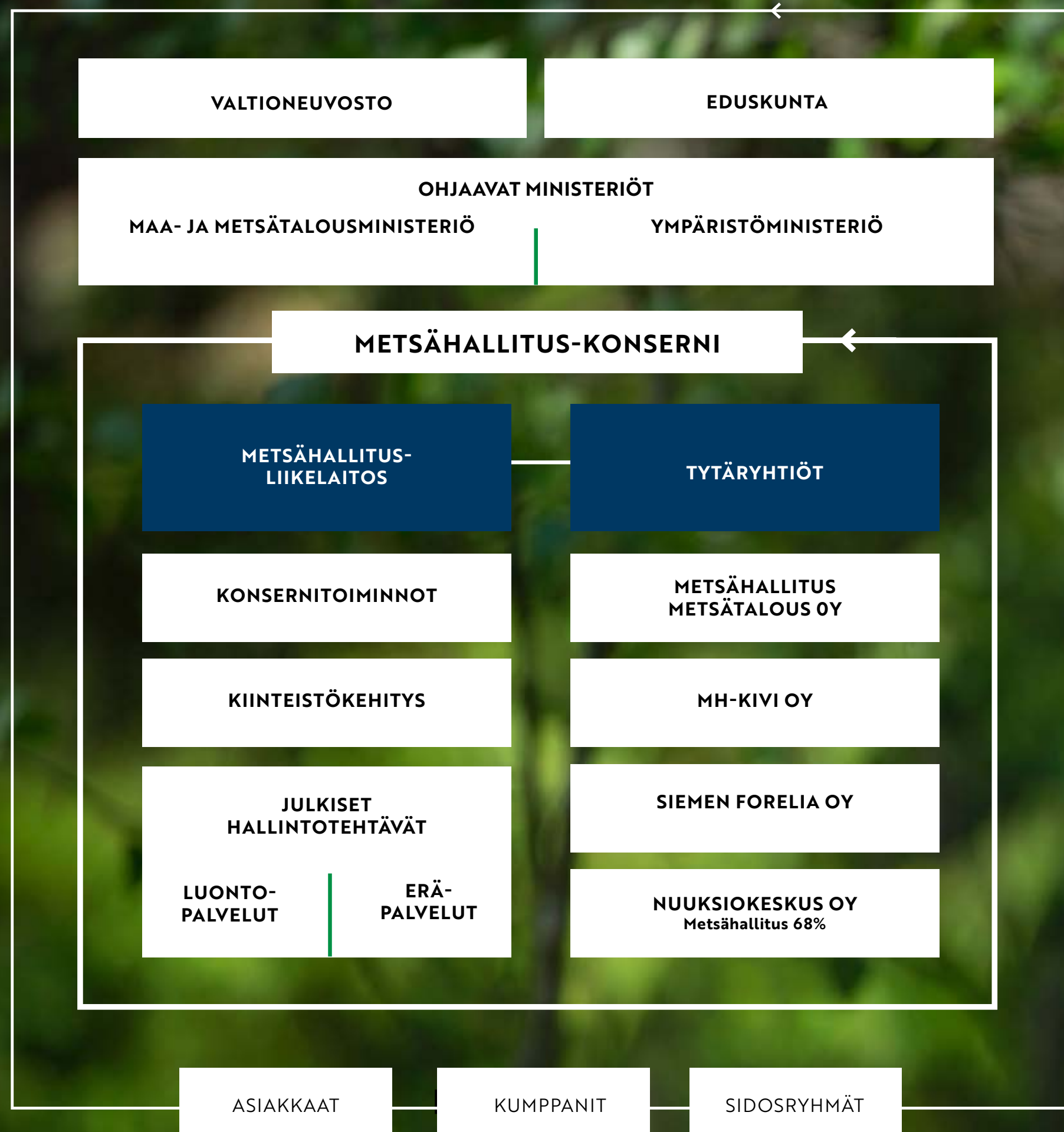
Metsähallitus lyhyesti	s. 12
Visio ja strategia	s. 19
Arvonluonti	s. 21
Toimintaympäristö	s. 23
Asiakkaat, sidosryhmät ja kumppanit	s. 25

METSÄHALLITUS LYHYESTI

Kehitämme luonnon arvoa ja yhteistä varallisuutta

Metsähallitus on valtion liikelaitos, joka tuottaa luonnonvara-alan palveluja monipuoliselle asiakaskunnalle kansalaisista suuryrityksiin. Käytämme, hoidamme ja suojelemme valtion maa- ja vesialueita kestävästi ja sovitamme yhteen erilaisia omistajan, sidosryhmien ja asiakkaiden odotuksia. Toiminnallamme varmistamme, että kaikilla – yli sukupolvien – on mahdollisuus nauttia luonnosta ja sen luomasta arvosta.

Olemme toiminnassamme sitoutuneet edistämään YK:n kestävä kehityksen tavoitteita (Agenda 2030) sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita. Osana luonnonvarojen kestävä hoitoa ja käyttöä huolehdimme yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden toteutumisesta ottamalla huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelun, luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset. Lisäksi sovitamme yhteen luonnonvarojen hoidon, käytön ja suojelun saamelaisten kotiseutualueella siten, että turvaamme saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset, sekä poronhoitoalueella siten, että täytämme poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet.

Vuosittaiset tavoitteemme hyväksytään eduskunnassa osana valtion budjettia. Tulosohjauksestamme vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Julkisia hallintotehtäviä ohjaa myös ympäristöministeriö oman hallinnonalansa asioissa.

METSÄHALLITUS LYHYESTI

Edistämme luonnon, ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvointia

Vastuullinen liiketoiminta

Harjoitamme liiketoimintaa tytäryhtiöissämme Metsähallitus Metsätalous Oy:ssä, MH-Kivi Oy:ssä ja Siemen Forelia Oy:ssä sekä konserniin kuuluvassa Metsähallitus Kiinteistökehityksessä.

Liiketoimintaamme kuuluvat valtion metsien kestävä hoito ja käyttö ja metsäpuiden siementuotanto sekä valtion maa- ja vesialueiden vuokraus-, myynti- ja kehitystoiminta. Luomme monipuolisia liiketoimintamahdollisuuksia valtion maille ja mahdollistamme fossiilisten raaka- ja polttoaineiden korvaamisen kestävästi tuotetulla puulla ja tuulivoimalla.

Julkiset hallintotehtävät

Hoidamme julkisia hallintotehtäviä Luontopalvelut- ja Eräpalvelut-vastuualueilla. Tehtäviimme kuuluvat lähes kaikkien maamme luonnonsuojelualueiden sekä kymmenien kulttuuriperintökohteiden hoitaminen, useiden uhanalaisten lajien suojelu, maksuttomien peruspalvelujen tuottaminen retkeilijöille, metsästys- ja kalastusmahdollisuuksien tarjoaminen erälupia myöntämällä sekä lupatulojen käyttäminen kestävä eränkävynnin edistämiseen. Lisäksi tehtäviin kuuluu erävalvonta valtion alueilla.

Julkiset hallintotehtävät hoidetaan erillään liiketoiminnasta, ja ne rahoitetaan valtion talousarviossa osoitetuilla varoilla ja lupatuloilla.

Konsernitoiminnot

Metsähallituksen konserniyksiköillä on sekä vastualueiden toimintaa tukeva että strategiaa ja yhteisiä prosesseja ohjaava rooli, ja ne raportoivat ja vastaavat Metsähallituksen pääjohtajalle. Konserniyksiköitämme ovat Henkilöstö, Lakiasiat ja vaatimustenmukaisuus, Talous, Tietohallinto sekä Viestintä-, strategia- ja vastuullisuus.

Hoidossa kolmannes Suomea

Metsähallituksen hoidossa on

9 146 000

hehtaaria maa-alueita ja

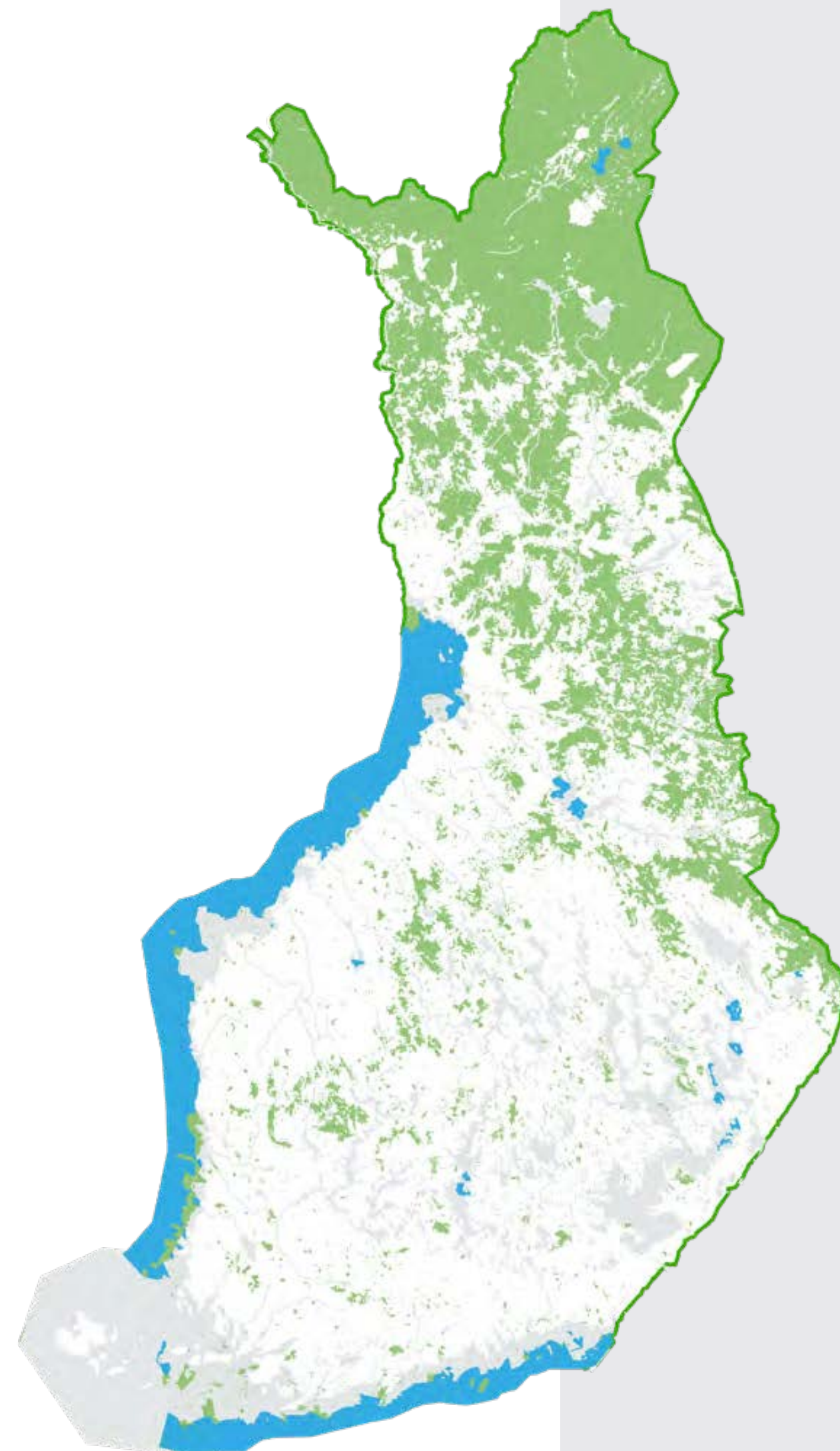
3 419 000

hehtaaria vesialueita.

Yhteensä

12 565 000

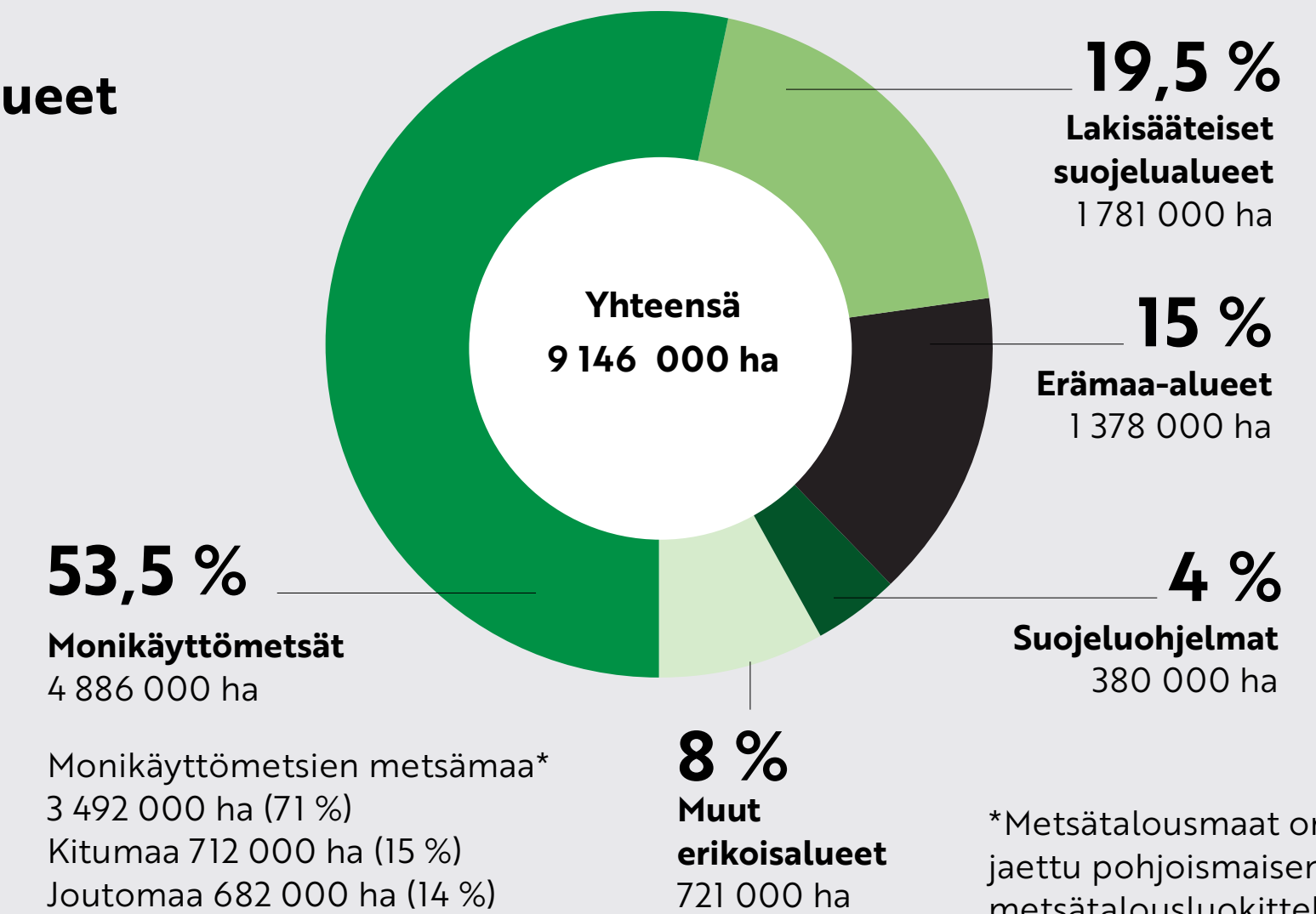
hehtaaria.

0 50 100 km
© Metsähallitus 2021
© Maanmittauslaitos 2021

■ Vesialueet
■ Maa-alueet

Maa-alueet

*Metsätalousmaat on jaettu pohjoismaisen metsätalousluokittelun mukaan puuntuotokyvyn perusteella: metsämaalla puuston keskimääräinen vuotuinen kasvu on vähintään 1 m³/ha, kitumalla 0,1–1 m³/ha ja joutomaalla alle 0,1 m³/ha.

Vesialueet

VISIO JA STRATEGIA

Uusi strategia edistää uudenlaista toimintakulttuuria

Metsähallituksen edellinen strategiakausi päättyi vuoden 2020 lopussa, ja vuosi oli Metsähallituksessa uudistumisen vuosi. Kiteytimme olemassaolomme tarkoituksen, kirkastimme brändimme ja uusimme strategiamme. Kasvatamme huomista -strategia viitoittaa Metsähallituksen toimintaa vuoteen 2025 asti.

Metsähallituksen tarkoituksen ympärille rakentamalla uudella strategialla vastaamme tulevaisuuden haasteisiin ja sidosryhmiemme odotuksiin sekä edistämme kansainvälisten sopimusten, kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. Näiden lisäksi strategia kannustaa meitä avoimeen keskus-

teluun ja vuorovaikutukseen sekä vahvistaa yhteensovittavaa ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria.

Edellisellä strategiakaudella rakennettu vastuullisuusohjelma on integroitu vahvasti uuteen strategiaan. Se edistää strategian mukaista toimintaa ja tukee tavoitteidemme saavuttamista, minkä lisäksi se on osa vaatimustenmukaisuutta ja riskienhallintaa.

Strategian toteuttamista valvoo ja ohjaa Metsähallituksen hallitus, ja sen etenemistä arvioidaan vuosittain Metsähallituksen johtoryhmässä.

Kiteytimme tarkoituksemme, kirkastimme brändimme ja uusimme strategiamme.

Metsähallituksen visio: Kasvatamme huomista

Metsähallituksen tarkoitus: luonnon arvon ja yhteisen varallisuuden vastuullinen kehittäminen yli sukupolvien

Strategian pääteema	Lupauksemme	YK:n kestävän kehityksen tavoitteet
Vastuullisuus ja yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Rakennamme luottamusta avoimella vuorovaikutuksella ja lupaamme kehittää asiakaslähtöisempiä ja digitaalisia yhteistyön muotoja. Laajennamme vastuullisia ja eettisiä toimintatapoja koko arvoketjussamme. 	 5 Sukupuolten tasa-arvo 16 Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto 17 Yhteistyö ja kumppanuus
Ilmastonmuutos	<ul style="list-style-type: none"> Kolminkertaistamme uusiutuvan energian tuotantomme vuoteen 2030 mennessä. Kasvatamme monikäyttömetsien hiilinieluja 10 prosentilla vuoteen 2035 mennessä. Kasvatamme valtion maiden puuston hiilivarastoa 10 prosentilla vuoteen 2035 mennessä. 	 13 Ilmastotekoja
Luonnon monimuotoisuus	<ul style="list-style-type: none"> Tehostamme aktiivisia toimia lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi. Kunnostamme heikentyneitä elinympäristöjä suojelualueilla 17 000 hehtaaria ja liiketoiminnan alueilla 4 760 hehtaaria vuoteen 2023 mennessä. Nostamme luonnonsuojelualueverkoston hoidon maailmanluokkaan mm. sen ekologisen tilan parantamiseksi. Parannamme luonnonvarojen käytön kestävyyttä tavoitteenamme luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen minimointi. 	 14 Vedenalainen elämä 15 Maanpäällinen elämä
Hyvinvointi	<ul style="list-style-type: none"> Lisäämme kaikille terveyttä ja hyvinvointia edistäviä luonto- ja eräelämyksiä sekä virkistysmahdollisuuksia. Liiketoimintamme tuottaa 114 miljoonaa euroa valtiolle tuloutusta vuoteen 2024 mennessä. Työllistämme ja vahvistamme aluetalouksia erityisesti haja-asutusalueilla. Parannamme kumppanien mahdollisuuksia kehittää turvallista ja kestävää luonto- ja erämatkailua kohteillamme. 	 8 Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua 11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt
Biotalous	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme ja tuotamme kestäviä ratkaisuja tulevaisuuden uusille tuotteille ja palveluille, joilla siirrymme fossiilitaloudesta biotalouteen. Olemme kestävän metsätalouden edelläkävijä. 	 12 Vastuullista kuluttamista

ARVONLUONTI

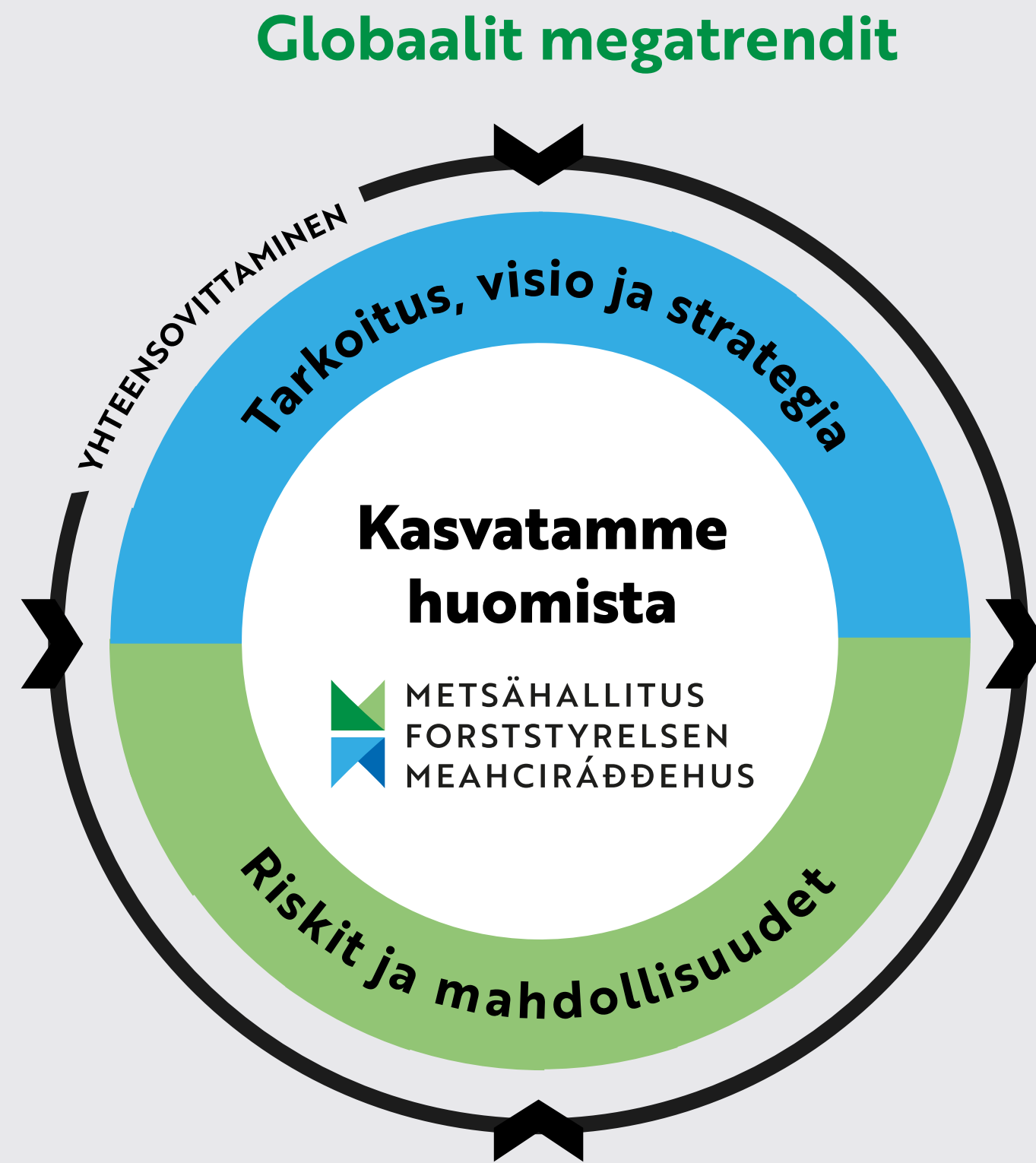
Luomme arvoa luonnolle, ihmisille ja yhteiskunnalle

Metsähallituksen ensimmäinen arvonluontimalli laadittiin syksyllä 2020 strategiaproessin yhteydessä. Mallissa on tunnistettu, millaista arvoa luomme strategiamme ja vastuullisuustyömme kautta yhteiskuntaan niin talouteen, ympäristöön kuin sosiaaliinkin näkökulmiin liittyen. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnistaminen auttaa meitä uuden strategiamme toteuttamisessa ja kehittämisessä sekä luo edellytyksiä vastuulliselle yhteistyölle ja kestäville ratkaisuille.

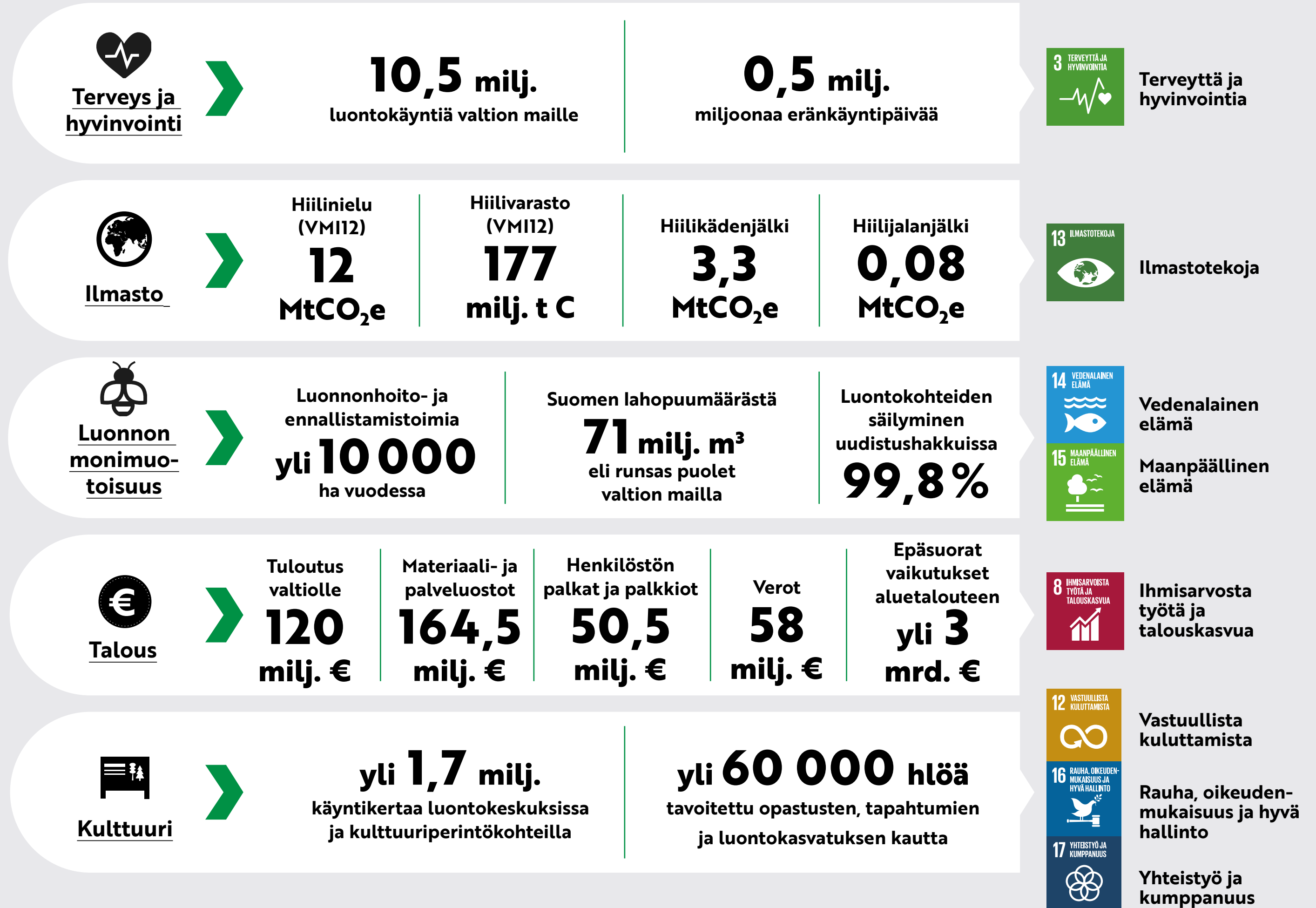
Jokainen Metsähallituksen vastuualue ja yksikkö vaikuttaa toiminnallaan viiteen arvoa tuottavaan teemaan, jotka ovat terveys ja hyvinvointi, ilmasto, luonnon monimuotoisuus, talous ja kulttuuri. Malli on toteutettu yhdessä kaikkien vastuualueiden ja yksiköiden kanssa sekä sidosryhmiä kuunnellen. Strategiakauden aikana tarkastellaan arvonluontimallia sekä kehitetään mittareita ja prosessia edelleen.

Metsähallituksen arvonluontimalli

Tärkeimmät pääomamme

Tuotamme arvoa luonnolle, ihmisille ja yhteiskunnalle.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Metsähallituksen toimintaympäristön muutostekijät

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen

- Monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen nousee yhä tärkeämmäksi tavoitteeksi ja kytkeytyy vahvasti osaksi ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.
- Talvien lämpeneminen lisää pohjoisilla alueilla luonnon tuottokykyä: esimerkiksi riista- ja kalaresurssit todennäköisesti kasvavat, vaikka monimuotoisuus vähenisi. Ilmastonmuutos suosii myös joitakin lajeja ja tarjoaa tulokas- ja vieraslajeille elintilaa, mikä voi muuttaa ekosysteemiä arvaamattomasti.

- Ilmastonmuutoksen myötä metsien kasvu kiihtyy, mutta äärimmäiset sääilmiöt lisääntyvät. Metsäpalot sekä hyönteis- ja myrskytuhot yleistyvät. Puunkorjuun olosuhteet muuttuvat. Hyvin hoidettujen metsien merkitys kasvaa.
- Tavoite hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä luo kysyntää uusiutuville raaka-aineille ja ratkaisuille. Regulaatio ja EU-sääntelyn rooli vahvistuvat.

Työelämän ja digitalisaation murros

- Teknologinen kehitys muokkaa työnkuvia ja lisää kysyntää erilaiselle osaamiselle.

- Työelämän ja digitalisaation murroksen keskellä korostuu ihminen. Työn merkityksellisyys ja vastuullinen työnantajabrändi ovat keskeisessä roolissa.
- Vuorovaikutus asiakkaiden, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa nopeutuu ja muuttuu yhä tärkeämmäksi.

Arvopolarisaation kasvu

- Sosioekonominen eriytyminen voimistuu ja vastakkainasettelu yhteiskunnassa lisääntyy.
- Kaupungistuminen ja haja-asutusalueiden tyhjentyminen luovat arvopolarisaatioita. Se näkyy muun muassa ihmisten luontosuhteessa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tiedonvälityksen murros

- Disinformaatio haastaa sekä tutkitun tiedon että asiantuntijatiedon.
- Vaikuttajien määrä kasvaa. Tieto pirstaloituu, ja luotettavan tutkimustiedon löytäminen ja tunnistaminen vaikeutuvat.
- Avoin data lisää läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta sekä luo uusia yhteistyömahdollisuuksia ja innovaatioita.

Uusiutuvat raaka-aineet ja energialähteet

- Luonnonvarojen kysynnän kasvun myötä resurssitehokkuuden ja kiertotalouden merkitys kasvaa. Kiertotalous luo uutta liiketoimintaa.
- Tarve fossiilisia raaka-aineita korvaaville uusiutuville ratkaisuille kasvaa.
- Suomen vesiluontovarojen merkitys kasvaa, ja niitä tullaan hyödyntämään kokonaisvaltaisemmin.
- Suomen hiilineutraaliustavoitteet lisäävät uusiutuvan energian kysyntää ja määrää.

Muutokset vapaa-ajan käytössä

- Ilmastonmuutos ja kestävä matkailun tavoitteet muokkaavat vapaa-ajan käyttöä. Lähi- ja luontomatkailu lisääntyvät, ja luonnosta saatavaan hyvinvointiin panostetaan.
- Kävijäpaine lisääntyy yhä kasvukeskusten virkistyskohteilla, ja retkeily- ja eränkävintätaitojen merkitys kasvaa.
- Kestävä kulutus luo kysyntää lähiruualle ja luonnonvaraiselle riistalle ja kalalle.

Talousjärjestelmän ja maailmanpolitiikan murros

- Nykyistä talousjärjestelmää haastetaan vastaamaan globaaleihin haasteisiin. Ajatus yritysten laajemmasta yhteiskunnallisesta vastuusta kasvaa.
- Rajalliset luonnonvarat ja ilmastonmuutos heijastuvat ihmisten kulutuskäyttäytymiseen, joka muuttuu.

- Vastuullisen datatalouden vaatimukset – tietoturvasta ja -suojusta sekä ylipäänsä tiedon luotettavuudesta huolehtiminen – nousevat tärkeiksi kilpailutekijöiksi.

Väestörakenteen muutos

- Kaupungistuminen jatkuu ja väestö vanhenee erityisesti haja-asutusalueilla Pohjois- ja Itä-Suomessa. Tämä lisää työvoiman kohtaantongelmaa.
- Väestörakenteen muutos lisää kysyntää työvoimapohjaiseen maahanmuuttoon.
- Esteettömien, saavutettavien ja monipuolisten luonto- ja virkistyspalvelujen tarve kasvaa väestörakenteen muutoksen myötä.

ASIAKKAAT, KUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Kehitämme luonnon arvoa yhdessä asiakkaiden, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa

Valtion maiden ja vesien käyttöön kohdistuu odotuksia monilta eri tahoilta aina valtio-omistajasta kansalaisiin. Visiomme sisältää kunnianhimoisia asiakaslupauksia, joilla tavoittelemme valtion maa- ja vesialueisiin kohdistuvien erilaisten tarpeiden yhteensovittamista sekä taloudellisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja ympäristöllisen arvon luomista ja hyvinvoinnin kehittämistä.

Asiakkaidemme ja sidosryhmiemme kirjo on laaja, ja yhteistyömuodot vaihtelevat kumppanuuksista

tiedonvaihtoon, kaupantekoon, ohjaukseen ja yhteiseen suunnitteluun. Tärkeitä yhteistyön muotoja ovat esimerkiksi yhdessä sidosryhmien kanssa tehtävä luonnonvarasuunnittelu, kumppanien kanssa tehtävä hanke- ja innovaatioyhteistyö sekä neuvottelut paliskuntien kanssa. Näiden prosessien vuorovaikutuksen kehittäminen on uuden strategiamme myötä käynnistetty.

Metsähallituksen kumppanit ja sidosryhmät

ASIAKKAAT, KUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Sidosryhmämme ja kumppanimme arvostavat osaamistamme ja vastuullista toimintaa.

Metsähallituksen maine kehittynyt positiivisesti

Mittaamme vuosittain sidosryhmiemme ja kumppaniemme käsityksiä toiminnastamme ja maineestamme. Vuonna 2020 maine- ja sidosryhmätutkimus toteutettiin asiakaskokemustutkimuksen rinnalla. Tulosten perusteella Metsähallituksen maine oli kehittynyt edellisestä vuodesta positiiviseen suuntaan.

Vahvuksinamme pidettiin osaamista ja asiantuntijuuttamme. Olemme myös kiinnostava yhteistyökumppani. Meiltä toivotaan yhä enemmän aktiivisuutta ja aloitteellisuutta yhteistyössä ja sen kehittämisessä.

Tutkimukseen vastasi 462 Metsähallituksen kumppania tai sidosryhmän edustajaa. Kokonaisvastausprosentiksi muodostui 24 prosenttia.

Asiakaskokemus hyvällä tasolla

Ensimmäistä kertaa koko Metsähallituksen tasolla tehdyn asiakaskokemustutkimuksen tavoitteena oli selvittää yhteistä asiakaskokemusta, mainetta ja sidosryhmätukea suuren yleisön sekä Metsähallituksen omien yksityisasiakkaiden ja yritys- ja yhteisöasiakkaiden keskuudessa. Asiakaskokemusmittari on yksi tulospalkkiomittareistamme.

Asiakaskokemustutkimukseen saatiin yksityis-, yritys- ja yhteisöasiakkailta 1 252 vastausta, ja kokonaisvastausprosentiksi muodostui 31,5. Suurta yleisöä edusti tutkimuksessa 1 001 henkilön kansalaisotanta. Tutkimuksen mukaan asiakaskokemus kaikissa asiakasryhmissä yhteensä on kokonaisuudessaan hyvällä tasolla (3,52 asteikolla 1–5). Kaikilla asiakasryhmillä on yhtäläinen käsitys siitä, että Metsähallituksen tarjoama palvelu on asiantuntevaa ja Metsähallitus vahvistaa aluetalouksia ja tuottaa tuloja valtiolle sekä edistää luonnon hyvinvointivaikutuksia kansalaisille. Näistä annettiin hyvällä tai erinomaisella tasolla olevat arvosanat.

ASIAKKAAT, KUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Asiakaskokemustutkimuksessa korostuivat asiakaslähtöisyys, palvelun sujuvuus ja vastuullisuus.

Asiakaslähtöisyyteen, palvelun sujuvuuteen ja hyvinvointiin liitetyt tekijät arvioitiin teemakokonaisuuksina korkeimmilla arvosanoilla. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi arvioitiin luotettavuuteen liitetyt tekijät, kuten avoin vuorovaikutus ja vastuulliset ja eettiset toimintatavat, mutta myös yhdenvertaisuuden edistäminen ja palvelujen kehittäminen palautteen pohjalta.

Yhteistyöprosessissa hyvä keskusteluyhteys kansalaisyhteiskunnan kanssa

Vuonna 2018 käynnistynyt yhteissuunnittelua ja vuorovaikutustaitoja kehittävä prosessi Metsähallituksen, Suomen luonnonsuojeluliiton ja Greenpeacen välillä jatkui vuonna 2020. Prosessin sparraajana on toiminut vuorovaikutuksen kehittämiseen erikoistunut asiantuntijayritys Akordi.

Vuoden aikana jatkoimme säännöllistä yhteistyötä sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla yhteisten toimintatapojen ja haasteellisten kohteiden

määrittämiseksi yhteisillä kriteereillä. Neuvottelujen tuloksena olemme ottaneet Suomen luonnonsuojeluliiton ja Greenpeacen suojeluesityksessä olleita kohteita mukaan Metsähallituksen alue-ekologiseen verkostoon. Vastaavasti esityksessä olleita luontoarvoltaan vähäisiä kohteita on yhteisymmärryksessä palautettu metsätalouden piiriin. Prosessin aikana on myös havaittu, että alue-ekologisen verkoston tiedoissa on tarkentamista, ja tätä työtä tulemme edelleen jatkamaan. Lisäksi tulemme panostamaan henkilöstön koulutukseen luontokohteiden tunnistamisessa.

ASIAKKAAT, KUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Sovellamme yhteistyöprosessissa luotuja toimintatapoja laajasti toiminnassamme, esimerkiksi käynnissä olevissa saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitteluprosessissa ja Liito-orava-LIFE-hankkeessa, jotka liittyvät temaattisesti läheisesti metsätalouden ja suojelukohteiden rajaamiseen. Prosessin aikana on syntynyt hyvä keskusteluyhteys, ja tiivis yhteistyömme jatkuu vuonna 2021.

Keskustelu metsien käytöstä jatkuu vilkkaana

Avohakkuut historiaan -kansalaisaloite eteni kuultavaksi eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan asiantuntijakuulemiseen syksyllä 2020. Käsittelyn arvioidaan päättyvän kevään 2021 aikana.

Kansalaisaloite on luontojärjestöjen vuonna 2018 käynnistämä, ja sen tavoitteena on lopettaa avohakkuut valtion omistamissa metsissä.

Marraskuun lopussa julkaistiin Suomen valtion suojelamattomat arvometsät -raportti, jossa esitellään 55 valtion omistamaa, suojelamatonta metsäkohdetta Hangosta Inariin. Raportin ovat laatineet laji-inventointeja tehneet, ministeriöistä ja Metsähallituksesta riippumattomat tahot. Tekijöiden keskeinen viesti on, ettei valtion talousmetsien luonto- ja lajistoarvoja ole systemaattisesti inventoitu.

Olemme tehneet raportista oman analyysimme ja tulemme perehtymään kohteisiin huolella myös

maastossa. Valtaosa raportin havainnoista keskittyy muutamaan lahopuulla esiintyvään lajiin. Lahopuu jätetään nykyohjeiden mukaan metsään. Esiintymistä olisi erittäin tärkeää saada tiedot myös viranomais-ten rekistereihin.

Vastuullisuus

Vastuullisuus läpileikkaa koko Metsähallituksen toiminnan. Se on integroitu strategiaan, toimintaan ja kehittämiseen. Vastuullisuus myös kuuluu kaikessa – siinä, miten puhumme ja kuinka kohtaamme asiakkaita, kumppaneita ja sidosryhmiä.

Sisältö

Johtaminen	s. 35
Yhteiskunta	s. 43
Ympäristö	s. 66
Ihminen	s. 93

VASTUULLISUUS

Vastuullisuus edesauttaa tavoitteiden saavuttamista ja näkyy kaikessa

Vastuullisuus ohjaa kaikkea Metsähallituksen toimintaa. Se näkyy jokapäiväisessä työssä ja kuuluu kaikessa – siinä, miten puhumme ja kuinka kohtaamme asiakkaita, kumppaneita ja sidosryhmiä. Edistämme vastuullisella toiminnallamme luonnon, ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvointia ja tarjoamme ratkaisuja globaaleihin haasteisiin.

VASTUULLISUUS

Edistämme YK:n kestävän kehityksen tavoitteita

Metsähallituksen Kasvatamme huomista -strategia linkittää toimintamme yhä tiiviimmin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, jotka edistävät kestävästä kehityksestä huomioiden ympäristön, talouden ja ihmiset.

Olemme tunnustaneet toimintamme ja sidosryhmiemme kannalta yhdeksän olennaisinta tavoitetta, joihin voimme erityisesti vaikuttaa. Pyrimme toiminnallamme sekä edistämään tavoitteiden saavuttamista että vähentämään niihin kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia.

5 Sukupuolten tasa-arvo

8 Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt

12 Vastuullista kuluttamista

13 Ilmastotokeja

14 Vedenalainen elämä

15 Maanpäällinen elämä

16 Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto

17 Yhteistyö ja kumppanuus

VASTUULLISUUS

Vastuullisuustyön olennaiset teemat

Metsähallituksen olennaisuusanalyysissä olemme tunnistaneet vastuullisen toiminnan olennaiset teemat oman toimintamme ja sidosryhmiemme näkökulmista. Teemat ohjaavat vastuullisuutta ja määrittävät tavoitteita, joiden vaikuttavuutta mittaamme ja joista raportoimme vuosittain.

Metsähallituksen olennaisuusanalyysi tehtiin ensimmäisen kerran osana vastuullisuusohjelmaa talvella 2017–2018. Päivitimme analyysin vuoden 2020 aikana. Tarkastelimme olennaisia teemoja poistaen niistä päällekkäisyyksiä ja yhdistäen niitä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Olennaiset teemat tiivistyivät kymmeneen merkittävimpään avainteemaan, joissa on mukana niin lakisääteisiä kuin ei-lakisääteisiä teemoja.

Olennaiset teemat ohjaavat vastuullisuutta ja määrittävät tavoitteitamme.

Vastuullisuuden olennaiset teemat:

- Eettinen johtaminen
- Hyvä hallinto
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen
- Huolenpito henkilöstöstä
- Ihmis- ja työoikeudet omassa ja kumppaneiden toiminnassa
- Valtion maihin ja vesiin kohdistuvien tarpeiden yhteensovittaminen
- Luonnonvarojen kestävä käyttö
- Maakuntien elinvoimaisuus
- Luonnon virkistyskäyttö

VASTUULLISUUS

Vastuullisuusohjelma osa strategiaa

Metsähallituksen vastuullisuusohjelma sisältää neljä painopistealuetta: johtaminen, ympäristö, ihmiset ja yhteiskunta. Nämä painopistealueet sisältävät kaikki vastuullisuuden olennaiset teemat.

Ensimmäinen vastuullisuusohjelmamme käynnistyi vuonna 2018, ja sen toimenpiteet ulottuivat strategiakauden 2016–2020 loppuun. Ohjelman myötä rakensimme Metsähallituksen vastuullisuuden perustan – tunnistimme olennaiset vastuullisuuden teemat ja loimme vastuullisuuspolitiikan, vastuulliset ja eettiset toimintatavat sekä GRI-raportointikehyksen, minkä lisäksi integroimme nämä osaksi johtamista ja toimintaa. Lisäksi loimme päälin-

jat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöllemme sekä käynnistimme Metsähallituksen ilmasto-ohjelman. Ohjelma eteni aikataulussa, ja pystyimme saavuttamaan kaikki keskeiset tavoitteemme.

Tulevalla strategiakaudella 2021–2024 vastuullisuus ja vastuullisuusohjelma ovat osa strategiaa. Ohjelma jatkaa aiemmin käynnistynyttä työtä esimerkiksi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, vastuullisen hankinnan, ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden sekä kestävän matkailun osalta ja tuo siihen uutta muun muassa arvonaluonnin, ihmisoikeuksien ja asiakaskokemuksen näkökulmista.

Edistimme vastuullisuusohjelmaamme suunnitellusti

Vuonna 2020 edistimme vastuullisuusohjelmassamme kaikkia neljää osa-aluetta. Keskeisimpiä toimenpiteitämme olivat uutta strategiaa tukeva brändiuudistus, asiakaskokemustyön aloittaminen ja ensimmäinen asiakaskokemustutkimus, GRI-raportoinnin kehitystyön jatkaminen, ilmasto-ohjelman lanseeraaminen ja tulosten raportointi, ympäristösoveltamisen ja konfliktinhallinnan koulutuksen jatkaminen, arvonaluontimallin luominen sekä saamelaisen kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelun käynnistäminen.

Metsähallituksen vastuullisuusohjelma 2020

Vastuullisuusohjelman painopistealueet

Johtaminen

Ympäristö

Ihmiset

Yhteiskunta

Toimenpiteet

Metsähallituksen tarkoitus määritetty ja vastuullinen brändi luotu.	Ilmasto-ohjelma luotu ja otettu käyttöön	Anonyymi rekrytointi käytössä.	Saamelaiden kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelu käynnistetty.
Vastuullisuus integroitu strategiaan, johtamiseen ja palkitsemiseen. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet strategiassa ja arvonluontimallissa.	Itämerihaasteen toimenpideohjelman toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Häirintäyhdyshenkilöt aloittaneet työnsä.	Alue-ekologisen suunnittelun päivitys valmistunut koko maahan.
Metsähallituksen arvonluontimalli tehty.	Merialueiden pitkän aikavälin suunnittelun kehittäminen -projekti käynnistetty.	Toimittajien toimintatapaohje (SCoC) osana kaikkia hankintasopimuksia.	Ympäristösovittelun ja konfliktinhallinnan koulutusta henkilöstölle jatkettu.
Vaatimustenmukaisuusmalli luotu ja prosessi käynnissä.		Akwé: Kon -toimintamalli käytössä.	Vastuullista tiedonhallintaa ja digitaalista sopimushallintaa kehitetty.
Vieraanvaraisuusohje ja lahjarekisteri julkaistu osana toimintatapaohjetta.			
Asiakaskokemustyö aloitettu ja asiakaskokemustutkimus tehty.			
GRI-raportointia kehitetty erityisesti ilmaston osalta.			

Johtaminen

Rakennamme luottamusta avoimella vuorovaikutuksella ja kehitämme asiakaslähtöisempiä ja digitaalisia yhteistyön muotoja. Lupaamme laajentaa vastuullisia ja eettisiä toimintatapoja koko arvoketjussamme.

Sisältö

Eettinen ja vastuullinen toimintatapa	s. 40
Vaatimustenmukaisuuden varmistaminen	s. 42

JOHTAMINEN

Metsähallitusta johdetaan yhtenä kokonaisuutena

Metsähallituksen toimintaa ohjaavat Metsähallituksesta annettu laki ja asetus, omistajapoliittiset linjaukset sekä strategia, työjärjestys ja politiikat. Vastuullisuus on Metsähallituksessa integroitu strategiaan ja kannustinjärjestelmiin. Tulospalkkiomme yhtenä kriteerinä on yhtenäinen ja vastuullinen Metsähallitus, jonka onnistumista mitataan sekä vastuullisuusohjelman onnistuneella toimeenpanolla että asiakasnäkökulmamittarilla.

Tärkeimmät vastuullisuutta ohjaavat politiikkamme ovat vastuullisuuspolitiikka ja ympäristöpolitiikka. Ne ovat koko Metsähallitusta koskevia strategisia linjauksia, jotka Metsähallituksen hallitus on vahvistanut. Poliitikoissa määritellään vastuualueidemme ja yksiköidemme yhteisen tekemisen alueet, kytkös strategiaan ja sen toteuttamiseen, päätavoitteet, keskeisimmät periaatteet, pääroolit ja vastuut sekä raportointimenettelyt.

JOHTAMINEN

Toteutamme vaatimustenmukaisuutta Metsähallituksessa laajasti. Varmistamme lakien ja säädösten mukaisuuden lisäksi toiminnan eettisyyden ja vastuullisuuden. Seuraamme säännöllisesti Metsähallituksen toimintatapaohjeen ja arvojen mukaisen toiminnan toteutumista tavoitteenamme jatkuva kehitys.

Varmistamme ja kehitämme toimintamme vastuullisuutta ympäristön osalta myös ympäristö- ja laatu järjestelmällä (ISO 14001, ISO 9001). Talouskäytössä olevat monikäyttömetsät on PEFC-sertifioituja ja toimittamamme puu täyttää myös FSC Controlled Wood kriteerit. Olemme vastuullisuusverkosto FIBSin jäsen.

Hyvä hallintotapa »

Avoin, läpinäkyvä ja hyvä hallintotapa tukee Metsähallituksen kilpailukykyä ja menestystä sekä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.

Kuva: Katri Lehtola

JOHTAMINEN

Vastuullisuuden johtaminen Metsähallituksessa

Metsähallituksessa pääjohtaja vastaa vastuullisuuden ja ympäristöasioiden johtamisesta ja toteutumisesta. Metsähallituksen hallitus asettaa yhteiset strategiset vastuullisuus- ja ympäristötavoitteemme johtoryhmän esityksestä, ja johtoryhmä vastaa niiden toteutumisesta omilla vastuualueillaan.

Viestintä-, strategia- ja vastuullisuusyksikön johtaja vastaa vastuullisuusohjelman kehittamisestä ja toteuttamisesta sekä toimii Metsähallituksen ympäristöryhmän puheenjohtajana uudistuneessa organisaatiossa vuoden 2021 alusta lähtien. Toiminnan tukena työskentelevät konserniyksiköiden ja vas-

tualueiden eli Metsähallitus Metsätalous Oy:n, Kiinteistökehityksen, Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen asiantuntijoista koostuvat vastuullisuus- ja ympäristöryhmät. Lakiasiat ja vaatimustenmukaisuus -yksikkö vastaa vaatimustenmukaisuudesta ja Metsähallituksen toimintatapaohjeesta (Code of Conduct) sekä huolehtii eettisten ja vastuullisten toimintatapojen edistämisestä.

Vastuualueet varmistavat, että vastuullisuus- ja ympäristöperiaattemme näkyvät toiminnassamme asiakkaiden, kumppanien, toimittajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Jokainen Metsähallituksen

työntekijä vastaa siitä, että vastuullisuusohjelma ja ympäristöjärjestelmän ohjeistus sekä toimintatapaohje toteutuvat omassa työssä.

Vastuullisuuden merkittävimmät riskit

Vastuullisuuden varmistamiseen liittyviä merkittävimpiä riskejämme ovat toiminnan mahdollinen negatiivinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen, ilmastonmuutokseen ja alkuperäiskansojen oikeuksiin sekä yhteiskunnan eri tarpeiden yhteensovittamisen ja yhdenvertaisuuden varmistamisen epäonnistuminen. Metsähallituksen vastuullisuutta ja mainetta voivat heikentää poikkeamat jo sovituista ja viestityistä toimintamalleista, joiden tavoitteena on eettisyys ja vastuullisuus.

Vastuullisuusriskejä hallitaan osana päivittäistä toimintaa **riskienhallintaprosessin** mukaisesti. Vastuullisuusriskien hallintaa kehitetään edelleen vuoden 2021 aikana.

JOHTAMINEN

Vaatimustenmukaisuuden varmistaminen

Vuonna 2020 uudistimme vaatimustenmukaisuuden toimintamallin vastaamaan uuden strategian vaatimuksia. Toimintamalli perustuu toimintatapaohjeemme teemoihin. Mallin suunnittelusta, kehittämisestä sekä organisaation tukemisesta ja valvonnasta vastaa Lakiasiat ja vaatimustenmukaisuus -yksikkö, joka seuraa ennakoivasti yhdessä vastuullisuusasiantuntijoiden kanssa alan kehitystä ja parhaita käytäntöjä.

Vaatimustenmukaisuuden toimintamallissa korostuvat julkisen hallinnon erityispiirteet: hyvä hallinto ja erityisesti julkista hallintoa koskeva sääntely. Tällaista sääntelyä ovat muun muassa laki julkisista hankinnoista, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, kielilait ja laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta. Nämä vahvistavat edelleen vastuullisuutta ja vaatimustenmukaisuutta toiminnassamme.

Metsähallituksen vaatimustenmukaisuuden toimintamalli

Metsähallituksen toimintatapaohje:

- Noudatamme lakeja ja sitoumuksia.
- Suojelemme ja käytämme ympäristöä kestävästi.
- Huolehdimme vastuullamme olevasta omaisuudesta ja tiedosta.
- Kunnioitamme ihmisoikeuksia.
- Luomme ja ylläpidämme hyvää työilmapiiriä.
- Teemme vastuullisia hankintoja.
- Vältämme eturistiriitoja.
- Emme hyväksy lahjontaa tai korruptiota.

Johdon vastuu ja voima

Vaatimustenmukaisuus

Ennakointi

Ehkäisy

Integrointi

Reagointi,
jatkuva
kehitys

Todentaminen Raportointi

Riskienhallinta
Sisäinen tarkastus
Oikeudelliset
toimenpiteet, sanktiot

EETTINEN JA VASTUULLINEN TOIMINTATAPA

Toimimme eettisesti ja vastuullisesti

Brändi tukee uutta toimintatapaa ja strategisten tavoitteiden saavuttamista

Osana vuoden 2020 strategiatyötä uudistimme Metsähallituksen brändin ja tunnuksen vastaamaan uutta toimintatapaa ja tavoitteita. Kirkastettu brändi rakentuu sidosryhmien ymmärtämiselle, strategiselle vastuullisuudelle ja ylisukupolvisuudelle. Olemassaolon oikeutus ansaitaan, kun toimimme lupaamallamme tavalla.

Brändityössä uudistimme Metsa.fi-verkkosivustomme. Sivuilla korostuvat helppokäyttöisyys ja saavu-

tettavuus, ja sivut palvelevat suomen, ruotsin, pohjoissaamen ja englannin kielillä.

Tunnistimme brändityössä myös kehittämiskohteita. Metsähallituslaiset haluavat jatkossa tehdä avoimempaa ja tiiviimpää yhteistyötä niin sisäisesti kuin eri sidosryhmien kanssa. Haluamme tarkastella tavoitteitamme ylisukupolisesti ja globaalisti yhdessä kumppaneidemme kanssa, jotta voimme toimillamme vaikuttaa sekä kansallisten että maailmanlaajuisten suurten haasteiden ratkaisemiseen.

Vieraanvaraisuusohje ja lahjarekisteri osa korruption ja lahjonnan vastaista toimintaa

Vuonna 2020 julkaisimme osana Metsähallituksen toimintatapaohjeen toteutusta vieraanvaraisuusohjeen ja lahjarekisterin. Vieraanvaraisuusohje sisältää kriteerit, joiden perusteella metsähallituslaisten on arvioitava lahjojen, etujen ja vieraanvaraisuuden hyväksyttävyyttä. Lisäksi ohje selventää, millaisen vieraanvaraisuuden tarjoaminen on sallittua.

Ohjeen yhteydessä otimme Metsähallituksessa käyttöömme lahjarekisterin, jonne ilmoitetaan kaikki annetut ja vastaanotetut lahjat, edut ja vieraanvaraisuus, kun ne ylittävät vieraanvaraisuusohjeessa määritetyt euromääräiset rajat. Ohje ja rekisteri ovat osa korruption ja lahjonnan vastaista toimintaamme.

EETTINEN JA VASTUULLINEN TOIMINTATAPA

Ilmoituskanavaan tehtiin ilmoituksia hieman vähemmän

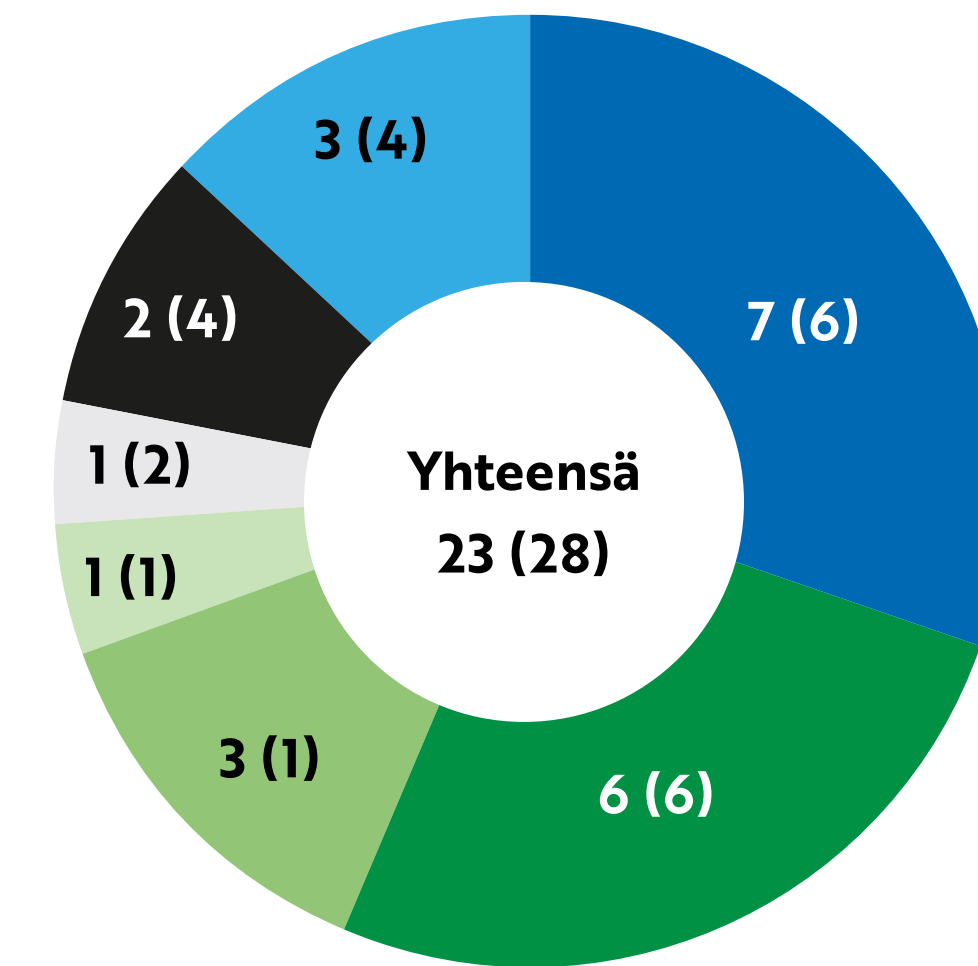
Vuonna 2019 otimme toimintatapaohjeen yhteydessä sisäiseen ja ulkoiseen käyttöön ilmoituskanavan. Se antaa mahdollisuuden ilmoittaa nimellä tai anonymisti Metsähallituksen toimintaan liittyvästä väärinkäytösepäilystä ja tilanteista, joissa ei noudateta toimintatapaohjeemme mukaista vastuullista ja eettistä toimintatapaa.

Kanavan toiminta jatkui vuonna 2020, ja sen käyttömahdollisuudesta viestittiin henkilöstölle osana sisäistä viestintää. Vuoden aikana ilmoituskanavaan tuli 23 ilmoitusta (2019: 28). Pääosa niistä oli selkeitä väärinkäytösilmoituksia. Osa ilmoituksista oli enemmän asiakaspalauteluonteisia kuin varsinaisia

epäiltyjä väärinkäytöksiä, ja osa ei liittynyt toimintatapaohjeen noudattamiseen. Lisäksi muutaman ilmoituksen arvioinnissa nousi esiin mahdollisuus, että ilmoitus on tehty haittaamistarkoituksessa ilman todellista perustetta.

Eniten ilmoituksia tehtiin henkilöstöhallinnon teemoihin ja ympäristöasioihin liittyen. Vuoden aikana ei tullut yhtään syrjintään tai yksityisyyden suojaan liittyvää ilmoitusta, joita vuonna 2019 tehtiin yhteensä neljä.

Ilmoitukset on käsitelty laki-, henkilöstö- ja riskienhallintatoiminnoissa, ja niiden perusteella on ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Ilmoituskanavaan tulleet ilmoitukset teemoittain 2020 (2019)

- Henkilöstöasiat 7 (6)
- Ympäristö 6 (6)
- Taloudelliset väärinkäytökset 3 (1)
- Terveys ja turvallisuus 1 (2)
- Kilpailuoikeudelliset rikkomukset 1 (1)
- Muut teemat 2 (4)
- Ilmoitukset, jotka eivät liittyneet toimintatapojen noudattamiseen 3 (4)
- Syrjintä 0 (3)
- Yksityisyyden suoja 0 (1)
- Yhteensä 23 (28)**

VAATIMUSTENMUKAISUUDEN VARMISTAMINEN

Varmistamme lakien ja säädösten mukaisuuden

Edistimme vastuullista tiedonhallintaa

Metsähallituksessa tiedonhallintaa kehitetään kokonaisuutena, ja tavoitteena on varmistaa kaiken omistamamme ja hallinnoimamme tiedon vastuullinen käsittely ja hallinta. Olemme tunnistaneet tiedon arvon ja tiedonhallinnan merkityksen sekä kehittäneet toimintaamme vastaamaan vuoden 2020 alusta voimaan tulleen, koko julkishallintoa koskevan tiedonhallintalain vaatimuksiin. Edistämme vastuullisella tiedonhallinnalla myös tiedon läpinäkyvyyttä ja tunnistettavuutta ja siten julkisuusperiaatteen toteutumista.

Toteutimme vuoden 2020 aikana tiedonhallintalain

käyttöönottoa TOTI- ja Tammi-projekteissa, joiden myötä varmistimme tiedonhallintalain vaatimukset tietosuojaan ja tietoturvaan, muutosvaikutusten arviointiin, tietojen luovutukseen sekä tiedonhallinnan vastuisiin liittyen.

TOTI-projektissa laadimme tiedonhallintalain edellyttämän tiedonhallintamallin ja asiakirjajulkisuuskuvauksen. Asiakirjajulkisuuskuvauksen julkaistiin tammi-kuussa 2021. Tammi-projektissa käynnistimme uuden digitaalisen tiedonhallintaa tukevan asianhallintajärjestelmän hankinnan. Järjestelmän keskeisenä tavoitteena on vastuullinen tiedonhallinta koko tiedon elinkaaren ajan.

Kehittämistyössä otamme huomioon myös tietosioiden riskienhallinnan näkökulmat, kuten tietosuojajärjestelmien ja tietoturvakäytännöt. Tietojärjestelmiin ja tietosuojaan liittyvät riskit ovat yleistyneet, ja niihin on varauduttu osana riskienhallintaa. Keväällä 2020 Metsähallitukseen kohdistui tietomurron yritys, joka havaittiin ja pystyttiin estämään.

Kehitimme sopimustiedon vastuullista hallintaa

Pyrimme varmistamaan myös sopimustiedon vastuullisen hallinnan ja olemme kehittäneet sopimushallinnan kokonaisuutta sopimustiedon uudella luokka- ja metatiedolla, jotka mahdollistavat entistä varmemman käyttöoikeus- ja elinkaarihallinnan. Pyrimme toiminnassamme myös täysin digitaaliseen sopimustenhallintaan ja digitoimme vuoden aikana kiinteistöjen vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia 16 000 kappaletta. Metsähallituksen toimintatapaohje toimittajille (Supplier Code of Conduct) on ollut osana hankintasopimuksiamme koko vuoden ajan.

Yhteiskunta

Monenlaisten käyttötarpeiden ja toiveiden onnistunut yhteensovittaminen yhdessä sidosryhmiemme kanssa muodostaa toimintamme perustan. Tuotamme arvoa lisäämällä maakuntien elinvoimaa, luomalla mahdollisuuksia kestäväälle liiketoiminnalle, tulouttamalla tuloja valtiolle, edistämällä luonnosta saatavia hyvinvointipalveluja sekä vaalimalla elävää kulttuuriperintöä ja kulttuuriperintöön liittyviä rakennuksia ja kulttuuriympäristöjä.

Sisältö

Yhteensovittaminen ja osallistaminen	s. 44
Elinvoimaa ja arvonluontia	s. 47
Terveys ja hyvinvointi	s. 56
Kulttuuri ja perinteiden vaaliminen	s. 61

YHTEENSOVITTAMINEN JA OSALLISTAMINEN

Alueiden käytön suunnittelu on yhteistyötä

Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelu käynnistyi

Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelman uusiminen käynnistyi elokuussa 2020. Suunnittelun käynnistämistä edelsi esisuunnitteluvaihe, joka alkoi vuonna 2019, jolloin Ylä-Lapin metsäpaliskuntien ja Metsähallitus Metsätalous Oy:n välisen konfliktin purkamiseksi päätettiin tilata ulkopuolisen sovittelijan toteuttama konfliktikartoitus. Kartoituksen tekeminen käynnistettiin keväällä 2020, ja sen keskeisiä tuloksia on voitu hyödyntää luonnonvarasuunnittelussa sen alkamisesta lähtien.

Tekeillä oleva saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelma korvaa vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olevan Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman, johon ei sisälly Lapin paliskunnan alue. Suunnittelutyössä käytetään Akwé: Kon -toimintamallia ensimmäistä kertaa, ja Akwé: Kon -työryhmä aloittaa työnsä tammikuussa 2021.

Vuosi 2020 oli saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelussa aktiivista osallistamisen ja tiedonkeruun aikaa. Keräsimme mittaritietoa ja järjestimme useita teemaryhmien tapaamisia, joiden avulla päivitimme tilannekuvaamme siitä, mitä näke-

myksiä ja toiveita alueen toimijoilla on valtion maa- ja vesialueiden hoidon ja käytön tulevista suuntaviivoista. Alustavien toiminnan linjausten laatiminen käynnistettiin loppuvuodesta 2020, ja tammikuussa 2021 järjestettiin yhteistyöryhmän toinen tapaaminen, jossa toimintaohjelman pohjaa edelleen jatkotyöstettiin.

Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelman on määrä valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä.

YHTEENSOVITTAMINEN JA OSALLISTAMINEN

Alue-ekologisen verkoston päivitys valmistui koko maassa

Alue-ekologinen suunnittelu kytkeytyy olennaisesti luonnonvarasuunnitteluun. Alue-ekologisessa suunnittelussa varmistetaan sekä metsälain ja luonnonsuojelulain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen säilyminen että eliölajien leviämismahdollisuudet luonnonsuojelu- ja monikäyttömetsien luontokohteiden välillä. Alue-ekologisen verkoston avulla sovitetaan yhteen riistan elinympäristöjen, maisema-arvojen, kulttuuriperintökohteiden ja virkistyskäytön tarpeita.

Vuonna 2020 saimme päätökseen alue-ekologisen verkoston päivitystyöt Etelä-Suomessa, Kainuussa sekä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Kainuussa verkostoon soveltuvia soita, luonnontilaisia metsiä, puroja, lähteitä ja muita luontokohteita löydettiin lisää lähes 3 500 hehtaaria, Etelä-Suomessa yli 5 000 hehtaaria sekä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla lähes 2 000 hehtaaria. Alue-ekologinen verkosto on

päivitetty koko Suomessa vuosien 2014–2020 aikana. Työ alue-ekologisen verkoston parantamiseksi on jatkuva prosessi, ja verkosto täydentyy erityisesti luontokohteiden ja lajiesiintymien osalta muun toiminnan yhteydessä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma jatkaa yhteensovittamista suojelualueilla

Vuonna 2020 valmistui hoito- ja käyttösuunnitelma Vätsärin erämaa-alueelle ja suunnitelma lähetettiin ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Lisäksi käynnistimme suunnitelmien päivityksen Saaristomeren, Helvetinjärven ja Perämeren kansallispuistoissa sekä Ystävyydenpuistossa Kuhmossa. Vuoden aikana ympäristöministeriö vahvisti Maakylän–Räyskälän sekä Tulliniemen–Bengtsårin hoito- ja käyttösuunnitelmat.

Vuoden 2020 aikana saimme lisäksi päätökseen hoidon ja käytön suunnittelun kehittämishankkeen. Hankkeen tulosten myötä voimme vastata suunnitte-

Kaavoitus ja hankekehitys nostavat maan arvoa »

Kaavoitamme aktiivisesti omilla kaavahankkeillamme hallitsemiamme alueita, mutta olemme myös maanomistajan ominaisuudessa osallisena lukuisissa maakunta- ja yleiskaavoissa. Tavoitteemme on sovittaa yhteen kaavojen ja Metsähallituksen oman suunnittelun päämääriä.

luvaiheessa aiempaa paremmin esimerkiksi kansallispuistojen kävijämäärien ja käyttömuotojen nopeaan muutokseen sekä ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Case:

Alue-ekologinen verkosto täydentyi arvokkailla luontokohteilla »

Alue-ekologisen verkoston päivitysprojektissa on korjattu luontokohteiden karttatiedoissa olevia puutteita ja verkostoa on täydennetty uusilla kohteilla. Kohteiden etsinnässä on hyödynnetty digitaalisia karttatietoja ja tehty maastotarkastuksia. Arvokkaita vinkkejä uusista kohteista on saatu Metsähallituksen työntekijöiltä, luontojärjestöiltä ja muilta sidosryhmiltä sekä karttakyselyn avulla myös yksittäisiltä kansalaisilta.

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Taloudellista hyvinvointia ja liiketoimintamahdollisuuksia

Vuoden 2020 tuloksesta tuloutamme valtiolle tavoitteidemme mukaisesti 120 miljoonaa euroa. Vuoden aikana toimintamme tuotti talousvaikutuksia materiaali- ja palveluostojen kautta noin 165 miljoonaa euroa ja henkilöstölle maksettujen palkkojen ja palkkioiden kautta noin 50,5 miljoonaa euroa. Lisäksi maksoimme veroja noin 58 miljoonaa euroa. Toimintamme tuottaa epäsuoria taloudellisia vaikutuksia metsätalouden ja virkistyskäytön kautta noin 3 miljardin euron verran vuosittain.

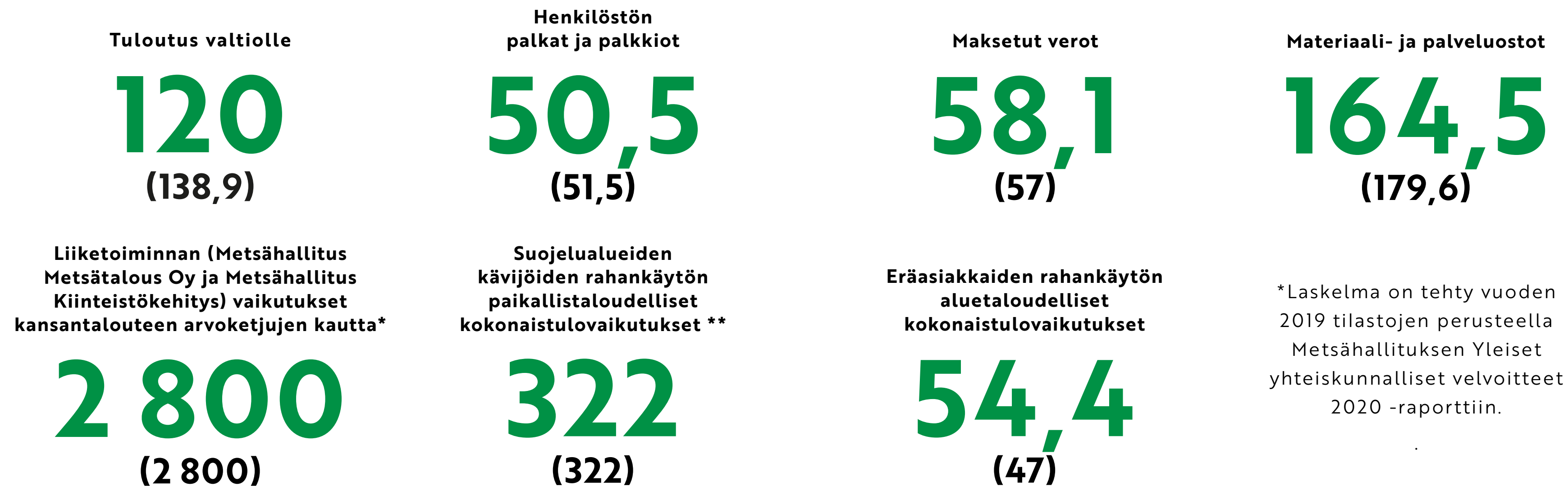
Taloudellisten vaikutusten lisäksi toimimme vastuullisessa liiketoiminnassa aktiivisesti ja kestävästi ympäristön, ihmisten ja yhteiskunnan hyväksi ja huolehdimme metsähallituslaissa säädettyjen luonnon monimuotoisuutta, virkistyskäyttöä, saamelaiskulttuuria ja porotaloutta koskevien yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden toteutumisesta.

Varmistamme hankintojemme vastuullisuuden »

Noudatamme hankinnoissa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, jossa pääperiaatteita ovat terveen kilpailun edistäminen sekä yrittäjien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu. Varmistamme hankintojemme vastuullisuuden Metsähallituksen vastuullista ja eettistä toimintaa edistävällä toimittajien toimintatapaohjeella (Supplier Code of Conduct), joka on osa jokaista sopimustamme.

METSÄHALLITUKSEN TUOTTAMA TALOUDELLINEN HYVINVOINTI 2020 (2019)

Suorat ja epäsuorat taloudelliset vaikutukset, milj. €

*Laskelma on tehty vuoden 2019 tilastojen perusteella Metsähallituksen Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet 2020 -raporttiin.

Työllistetyt yritykset sekä yhteistyösopimusten määrä, kpl

Työllistetyt metsäalan yritykset

400
(400)

Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset suojelualueilla

675
(675)

Työllisyysvaikutus, htv

**Luku vuodelta 2019. Paikallistaloudellisia ja työllisyysvaikutuksia ei pystytty laskemaan vuonna 2020 koronaviruspandemiasta johtuvien syiden takia.

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Vuonna 2020 panostimme liiketoiminnassa yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin 73,3 miljoonaa euroa, josta Metsähallitus Metsätalous Oy:n osuus oli 70,6 miljoonaa euroa ja Metsähallitus Kiinteistökehityksen 2,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 aikana aloitimme myös omistajapolitiikan mukaisten uusien yhteensovittamistoimien toteuttamisen. Panostus näihin toimiin oli yhteensä 7,22 miljoonaa euroa.

Raportoimme kaikista yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämistä vuosittain YYV-raportissa.

Liiketoiminnan panostus yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin 2020 (2019), milj. €

Yhteensä
73,3
(77,6)

Luonnon monimuotoisuus

52,3
(55,5)

Porotalous

2,9
(3,1)

Virkistyskäyttö

13,7
(14,4)

Saamelaiskulttuuri

4,4
(4,6)

Panostus omistajapolitiikan mukaisiin uusiin yhteensovittamistoimiin 2020, milj. €

Yhteensä
7,22

Peitteellisen metsänkäsittelyn lisääminen tavoitteiden yhteensovittamisessa

6,38

Aktiivisen luonnonhoidon ohjelma

0,47

Tutkimus ja kehittäminen

0,37

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Toimittamallamme puuraaka-aineella merkitystä alue- ja kansantaloudessa

Suomen metsäteollisuuden liikevaihto vuonna 2019 oli 31,6 miljardia euroa ja viennin arvo 12,5 miljardia euroa. Metsähallituksen puun osuus oli noin yhdeksän prosenttia eli metsäteollisuuden liikevaihdosta noin 2,8 miljardia euroa ja viennin arvosta noin 1,1 miljardia euroa.

Metsäsektorin 66 000 työpaikasta reilu 7 prosenttia eli 5 000 työpaikkaa perustui Metsähallituksen monikäyttömetsistä tuotettuun puuhun.* Kerrannaisvaikutuksineen työpaikkoja muodostui noin 11 000.

Kalastuksen ja metsästyksen aluetalousvaikutukset kasvoivat

Vuonna 2020 kalastajien ja metsästäjien vaikutus aluetalouteen oli merkittävä. Eniten aluetaloudellista hyötyä kertyi Itä- ja Pohjois-Suomeen. Eräasiakkaiden kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 54,4 miljoonaa euroa ja 288 henkilötyövuotta.

Poikkeustilan vuoksi kävijätutkimuksia suojelu- ja retkeilyalueilla ei pystytty vuonna 2020 toteuttamaan riittävässä määrin paikallistaloudellisten vaikutusten aluekohtaiseksi arvioimiseksi. Käynnistetytkin kävijätutkimukset jouduttiin keskeyttämään tai siirtämään verkkokyselyiksi asiakasturvallisuuden ja henkilöstön terveyden varmistamiseksi. Kuitenkin kansallispuistojen käyntimäärät kasvoivat 23 prosenttia, joten valtakunnallisella tasolla voidaan arvioida ja olettaa, että myös kävijöiden rahankäyttöön liittyvät paikallistaloudelliset vaikutukset säilyivät vähintäänkin vuoden 2019 tasolla.

Helmi-rahoitus loi työpaikkoja ja työllisti urakoitsijoita

Luonnon monimuotoisuutta turvaavan Helmi-elinympäristöohjelman rahoituksen tuottama työllisyysvaikutus vuonna 2020 oli noin 240 henkilötyövuotta. Ohjelman myötä saadulla rahoituksella Metsähallituksen Luontopalveluihin palkattiin noin 50 suunnittelijaa ja suojelubiologia, jotka inventoivat

valtion ja yksityisten tahojen luonnonsuojelualueita sekä laativat inventointitietojen perusteella ennallistamisen ja luonnonhoidon suunnitelmia.

Helmi-rahoituksella työllistetään myös urakoitsijoita ja muita yrittäjiä. Rahoituksella tehtävistä toimenpiteistä merkittävä osa kohdistuu näille käytännön toimenpiteitä tekeville tahoille erityisesti sellaisilla alueilla, joissa työllistymismahdollisuudet ovat heikompia.

Kansallispuistojen matkailu- ja virkistyskäyttöä kehitettiin yhdessä matkailuyrittäjien kanssa

Vuonna 2020 päivitimme toimintamallit ja käytännöt matkailun yritystoiminnalle hoitamillamme suojelu- ja retkeilyalueilla. Samalla varmistimme yrityksille yhdenvertaiset toimintaedellytykset ja vahvistimme yhteistyöyrittysten saamia hyötyjä yhteistyöstä kanssamme.

*Laskelma on tehty vuoden 2019 tilastojen perusteella Metsähallituksen Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet 2020 -raporttiin.

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Erityinen painopiste vuonna 2020 oli kansallispuistojen matkailu- ja virkistyskäytön kehittäminen osana matkailualueiden toimintaa. Esimerkiksi Pallas–Ylläs-tunturin kansallispuistossa TOBE 1 -hankkeessa tuotteistimme reittejä, vahvistimme yhteistyöyritysten näkyvyyttä kansallispuistossa ja uudistimme verkkoviestintää yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa. Koillismaalla ja Kainuussa tuotteistimme palveluja ja toteutimme viestinnällisen konseptin, joka sitoo yhteen Kuusamon lentokentän vaikutusalueella olevat matkailualueet ja luontokohteet osana Land of National Parks -hanketta.

Retkeilyalueiden liiketoimintamahdollisuuksia parannetaan

Vuonna 2020 valmistuivat Evon, Kylmäluoman ja Oulujärven retkeilyalueiden matkailun ja maankäytön yleissuunnitelmat. Ne ovat pohjana tuleville yleis- ja asemakaavoituksille, joiden avulla parannetaan liiketoimintamahdollisuuksia alueilla.

Päivitimme toimintamallimme retkeilyalueiden investoinneissa vastaamaan nykyisiä tarpeita siten, että alueille voivat investoida ne, jotka tekevät siellä yritystoimintaa. Tavoitteenamme on luoda mahdollisuuksia kestävään yritystoimintaan.

Kiinnostus tontteja kohtaan oli suurta

Poikkeuksellinen vuosi näkyi myös Metsähallituksen tonttimyynnissä, ja uusia tontteja myytiin 134 kappaletta. Kuluttajatonttien kysyntä oli hyvä, ja kauppa kävi loppuvuonna kiivaana erityisesti matkailukeskuksissa. Vapaa-ajan tonttien kysyntä kohdistui koronavuonna aiempaa kalliimpiin eli sijainniltaan ja infraltaan hyviin tontteihin. Myytyjen tonttien lisäksi vuokrasimme 64 uutta tonttia, joka on lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna.

Yritystonttien osalta tilanne oli toisenlainen. Kyselyitä ja kiinnostusta oli paljon, mutta valtaosa niistä jäi vielä odottamaan seuraavaa vuotta. Osa yrittäjistäkin vei suunnitelmiaan eteenpäin. Esimerkiksi Syötteen

Päivitimme toimintamallimme retkeilyalueiden investoinneissa. Tavoitteenamme on luoda mahdollisuuksia kestävään yritystoimintaan.

alueen matkailupalvelujen tarjonta kehittyi kovaa vauhtia. Teimme sinne kolme uutta esisopimusta yrittäjien kanssa. Uskomme, että yritystonttien kauppa lähtee liikkeelle, kun liikkuminen taas vapautuu.

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Metsähallituksen verojalanjälki

Verojalanjäljellä tarkoitetaan toiminnastamme yhteiskunnalle maksettuja veroja ja veronluonteisia maksuja. Veroihin liittyvät ilmoitukset ja raportointi tehdään keskitetysti konsernin talousyksikössä. Veroasioissa käytämme tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua muun muassa erillisselvityksissä ja tulkintaan liittyvissä asioissa. Vuonna 2020 teimme selvitystä julkisten hallintotehtävien arvonlisäverokysymyksistä.

Verojen maksamisen periaatteena on, että verot maksetaan siihen maahan, jossa verovelvollisuus on syntynyt. Kaikki Metsähallitus-konserniin kuuluvat yhtiöt sekä Metsähallitus-liikelaitos ovat suomalaisia, ja maksamme kaikki verot Suomeen. Metsähallituksella ei ole tytäryhtiöitä tai sivuliikkeitä muissa maissa.

Metsähallituksen verojalanjälki oli 58,1 miljoonaa euroa vuonna 2020. Verojalanjäljestä suurin osa oli arvonlisäveroa, joka muodostui pääasiassa Metsähallitus

Metsätalous Oy:n toiminnasta. Myös palkkaverot muodostivat merkittävän osuuden verojalanjäljestämme. Maanlaajuisena organisaationa vaikuttamme palkkojen kautta myös aluetalouksiin.

Tulovero muodostuu tytäryhtiöiden ja liikelaitoksen tuloveroista. Vuoden 2020 aikana liikelaitoksen kiinteistöstä saatavan tulon tuloveroprosenttia korotettiin kahdella prosenttiyksiköllä.

Muutos astui takautuvasti voimaan heinäkuussa 2020. Vaikutus maksamiimme veroihin oli noin kaksi miljoonaa euroa. Maksamme lisäksi omistuksessamme olevista kiinteistöistämme kiinteistöveroa. Metsästä ei makseta kiinteistöveroa.

Metsähallituksen verojalanjälki 2020 (2019), €

Yhteensä

58 122 357
(56 993 380)

Tulovero

12 028 851
(12 327 381)

Arvonlisävero

31 686 914
(29 467 608)

Ennakonpidätys

12 142 710
(13 021 811)

Kiinteistövero

1 967 233
(1 956 535)

Varainsiirtovero

232 774
(153 522)

Ajoneuvovero

63 875
(66 523)

Sähkövero

0
(0)

Lentovero

0
(0)

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Investointeja ja ilmastoviisaita ratkaisuja maalta ja mereltä

Osana strategisia tavoitteitamme moninkertaistamme tuulivoiman tuotannon valtion alueilla vuoteen 2030 mennessä. Tuulivoimalla on keskeinen rooli etsittäessä keinoja, jotka auttavat Suomea saavuttamaan Pariisin ilmastopimuksen mukaisen tavoitteen eli vähentämään päästöjä 60 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi uusiutuva energia luo työpaikkoja ja tuo investointeja sekä kiinteistövero- ja vuokratuloja Suomeen.

Vuonna 2020 laajensimme tuulivoiman hankekehityksen merialueille. Jätimme ensimmäisen oman

merituulivoimapuiston kaavoitusaloitteen Korsnäsissä kunnalle, joka hyväksyi sen marraskuussa.

Korsnäsissä merituulivoimapuiston hankealue sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla yleisellä vesialueella Korsnäsissä kunnan edustalla noin 15 kilometrin päässä rannikolta. Korsnäsissä merituulivoimapuistoon voisi kuulua jopa kymmeniä yksikköteholtaan noin 12–20 megawatin tuulivoimaloita. Puiston lopullinen kapasiteetti riippuu muun muassa teknologian kehityksestä, valittavista voimalamalleista, merenpohjan ominaisuuksista ja sähköliityntäkapasiteetista.

Metsähallituksen ensimmäinen oma merituulivoimapuisto on suunnitteilla Korsnäsissä. Uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksien lisääminen on osa ilmasto-ohjelmaamme.

ELINVOIMAA JA ARVONLUONTIA

Vuonna 2021 tulemme hakemaan kumppania Korsnäsin merituulivoimapuiston hankekehitykseen. Hankekehityksen arvioidaan kestävän noin neljä vuotta.

Vuonna 2020 myimme lisäksi kahden maatuulivoimapuiston hankeoikeudet toimijoille, jotka vastaavat puistojen rakentamisesta ja tuulivoiman tuottamisesta niissä. Aloitimme myös kaksi uutta maatuulivoimapuiston hankekehitystä, toisen Simossa ja toisen Kajaanissa. Omien hankekehitystemme lisäksi valtion maille on rakenteilla ja suunnitteilla lukuisia tuulivoimaloita vuokrasopimusten perusteella tai erilaisissa yhteistyöhankkeissa.

Valtion mailla on tällä hetkellä asennettuna 91 tuulivoimalaa, joiden tuottama energia vastaa noin 45 000 sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutusta. Lähivuosina valtion maille on rakentumassa uutta tuulivoimaa 400 megawatin edestä, ja lähiajan hankekehityspotentiaali on noin 900 megawattia. Tuulivoimapuistojen alueet säilyvät aina valtion omistuksessa. Alueista saatavat vuokratulot muodostavat osan Metsähallituksen valtiolle tulouttamasta tuloksesta.

Tuulivoima tuo investointeja ja työpaikkoja

Vuoden 2020
lopussa Suomessa oli

821

tuulivoimalaa

joiden avulla
tuotettiin sähköä

7,8

terawattituntia
(TWh)

jolla katettiin

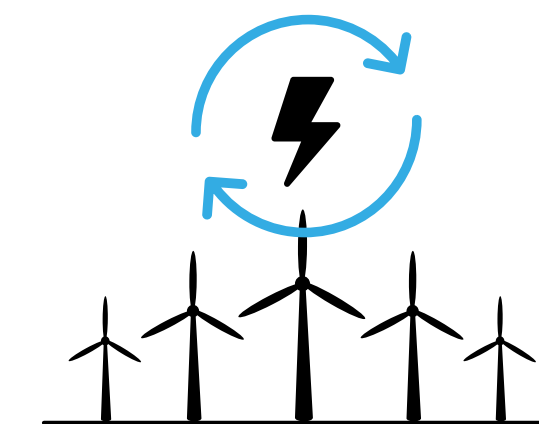
10%

Suomen sähkön-
kulutuksesta

Yksi maatuulivoimala voi tuoda kunnalle esim.

30 000 €

kiinteistöveroja vuodessa. Kymmenen tuulivoimalaa työllistää tuulivoimapuistoissa keskimäärin kaksi huoltotyöntekijää. Rakennusvaiheessa työntekijöitä tarvitaan enemmän.

Uusiutuva tuulivoima voi houkutella Suomeen myös investointeja. Tuulivoimaloiden tuottama sähkö myydään yhä useammin pitkäaikaisilla ns. PPA-sopimuksilla suurille sähkönkäyttäjille.

Case:

Metsähallitus aloittaa merituulivoiman hankeselvityksen »

Metsähallituksella on vahvaa osaamista maatuulivoimahankkeiden kehittämisestä, mutta nyt katseet suunnataan myös merelle. Uusiutuvista energianlähteistä tuulivoima on edullisin tapa tuottaa energiaa Suomessa. Tuulivoimalla on myös keskeinen rooli etsittäessä keinoja, jotka auttavat Suomea saavuttamaan Pariisin ilmastopimuksen mukaisen tavoitteensa vuoteen 2030 mennessä.

TERVEYS JA HYVINVOINTI

Iloa, terveyttä ja hyvinvointia miljoonille

Mahdollistamme sen, että luonnosta voi nauttia retkeillen, mökkeillen, marjastaen, metsästäen ja kalastaen. Vuonna 2020 koronaviruspandemia korosti luonnossa virkistäytymisen jo pitkään kasvanutta suosiota ja lisäsi kotimaanmatkailua.

Virkistyskäytössä ennätysvilkas vuosi

Metsähallituksen hallinnoimille alueille tehtiin vuonna 2020 yhteensä 10,5 miljoonaa virkistyskäyttöön liittyvää käyntiä, ja metsästäjät ja kalastajat viettivät valtion alueilla yhteensä yli puoli miljoonaa päivää. Lisäksi valtion alueilla kalastetaan ja metsätetään vuosittain yhteensä 1,4 miljoonaa päivää erityisoikeuksilla, joihin kuuluvat muun muassa pilk-

kiminen ja Pohjois-Suomessa metsästäminen kotikunnan alueella.

Virkistyskäyttöön liittyvistä käynneistä 8,2 miljoonaa käyntiä tehtiin valtion suojelualueille. Tästä kansallispuistojen käyntimäärä oli lähes 4 miljoonaa. Valtion retkeilyalueilla käytiin yhteensä 317 200 kertaa. Kaikkien maastokohteiden käyntimäärä kasvoi edellisestä vuodesta 17 prosenttia, kansallispuistojen 23 prosenttia ja retkeilyalueiden 16 prosenttia.

Monikäyttömetsien virkistykseen liittyvä vuosittainen käyntimäärä on vuosien 2015–2019 tehtyjen tienkäyttöselvitysten perusteella noin 2,3 miljoonaa

Metsähallituksen hallinnoimille alueille tehtiin vuonna 2020 yhteensä 10,5 miljoonaa virkistyskäyttöön liittyvää käyntiä, ja metsästäjät ja kalastajat viettivät valtion alueilla yli puoli miljoonaa päivää.

käyntikertaa. Monikäyttömetsien virkistyskäytön hyötyvaikutukset kohdistuvat erityisesti metsästyksen, marjastukseen sekä ulkoiluun.

TERVEYS JA HYVINVOINTI

Myös eränkäynnissä koettiin huippuvuosi. Metsähallitukselta eräluvan ostaneet metsästäjät ja kalastajat viettivät harrastuksensa parissa valtion alueilla vuonna 2020 yli puoli miljoonaa päivää. Kalastuslupia hankittiin 117 233 kappaletta, joka on 20 prosenttia edellisvuotta enemmän. Metsästyslupia myytiin 85 188 kappaletta, joka on 16 prosenttia viime vuotta enemmän. Saman verran lisääntyi myös valtion kalastonhoitomaksujen vuosilupien hankinta. Erälupien myyntiä helpotti uusi Eräluvut-sovellus, jota ladattiin vuoden aikana 37 000 kertaa.

Kasvaneista kävijämääristä huolimatta virkistyskäyttäjien asiakastytyväisyys parani ja pysyi viime vuoden tapaan korkeana. Kävijät olivat suojele- ja retkeilyalueilla tyytyväisimpiä maastopalveluihin ja henkilökohtaiseen asiakasneuvontaan, jonka tarve lisääntyi entisestään uusien kävijöiden myötä. Toisaalta taas etenkin digitaalisissa palveluissa nähtiin kehittämistarpeita. Myös metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys parani. Asiakaspalveluissa ja

-neuvonnassa onnistuttiin kasvaneesta kysynnästä huolimatta, ja saadut palautteet olivat pääasiassa hyviä.

Kestävän matkailun lisärahoitus auttoi retkeilypalvelujen ylläpidossa

Koronaviruspandemian seurauksena matkailun ja luonnon virkistyskäytön palveluihin kohdistui uudenlaisia haasteita. Paransimme suojelealueilla kestävän matkailun edellytyksiä monipuolisesti maastossa, luontokeskuksissa, verkkopalveluissa ja matkailun sidosryhmätyössä. Työn painopiste oli tärkeimpien palvelujen saavutettavuuden, käytön kestävyden ja asiakasturvallisuuden parantamisessa. Kansallispuistojen maastopalvelujen korjausvelan kuromiseen saamallamme lisärahoituksella kunnostimme reittejä ja erilaisia taukopaikkoja 16 miljoonalla eurolla vuosina 2019 ja 2020, saman verran korjausvelkaa jää lähivuosina kurottavaksi.

Metsähallituksen tarjoamat virkistyskäyttömahdollisuudet, käyntikerrat ja päivät 2020 (2019)

Kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, historiakohteet ja muut suositut virkistyskohteet, käyntikerta

8 243 000
(7 016 200)

Monikäyttömetsien virkistyskäyttö, käyntikerta

2 300 000
(2 300 000)

Eränkäyntipäivät (metsästäjien ja kalastajien viettämät päivät valtion alueilla)

546 555
(487 559)

TERVEYS JA HYVINVOINTI

Neuvonnan merkitys uusille asiakkaille korostui niin verkossa, maastossa kuin luontokeskuksissa. Vahvistimme vastuullisen retkeilyn viestintää ja suunta-simme työpanosta ja investointeja ruuhkaisimmille kohteille.

Seuraamme virkistyskäytön vaikutuksia yksittäisen luontoalueen tai historiakohteen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyys-tilaan Hyväksyttävän muutoksen rajat -menetelmän (LAC, Limits of Acceptable Change) avulla. Matkailun ja virkistyskäytön kestävyys-tila Metsähallituksen hoidossa olevilla kohteilla oli hyvä vuonna 2020.

Kehitimme vuoden aikana virkistyskäytön kestävyys-seuranta edelleen, ja arviointia tehdään nyt 15 alueella. Arvioinnin perusteella on muun muassa nostettu palveluvarustuksen laatua, vahvistettu matkailuyhteistyötä ja kehitetty palvelujen yhdenvertaisuutta.

Virkistyskäytön hyvinvointivaikutukset 2020 (2019)

Kävijöiden kokemat (sosiaaliset, psyykkiset ja fyysiset) terveys- ja hyvinvointivaikutukset suojelualueilla ja historiakohteissa, asteikko 1–5

4,35
(4,35)

Liikkujien kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset monikäyttömetsissä, €/krt

200–300
(200–300)

Virkistyskäyttäjien asiakastyytyväisyys 2020 (2019), asteikko 1–5

Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastyytyväisyys

4,42
(4,38)

Metsästäjien ja kalastajien asiakastyytyväisyys

metsästäjät

3,78
(3,67)

kalastajat

3,74
(3,71)

TERVEYS JA HYVINVOINTI

Monikäyttömetsissä panostettiin virkistyskäyttöön

Metsätalouden käyttöön rakennettu tiestö on välttämätön edellytys valtion alueiden virkistyskäytön ja muun monikäytön mahdollistamiseksi ja edistämiseksi. Monikäyttömetsissä virkistyskäytölle avoimia omia metsäteitä on 36 000 kilometriä. Vuonna 2020 panostimme tienpitoon 11 miljoonaa euroa. Lisäksi metsätaloustoiminnan ulkopuolella tai rajoitetun käytön piirissä oli 189 000 hehtaaria metsämaata ensisijaisesti virkistyskäytön huomioon ottamisen takia.

Saamelaiden kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelun yhteydessä seurataan virkistysyötyjä hyödyntämällä matkapuhelinverkkodataa. Tarkoituksena on selvittää matkapuhelinverkon paikannustietojen avulla monikäyttömetsien virkistyskäyttömääriä suosituilla matkailu- ja virkistyskäyttökohteilla. Tuloksia on tulossa vuonna 2021.

Kestävät riista- ja kalakannat turvattiin ennätysvilkkaana vuonna

Metsästyskauden alkua valvottiin tehokkaasti viranomaisyhteistyöllä. Erävalvonta tarkasti vuonna 2020 yli 8 700 maastossa liikkujaa ja varmisti osaltaan, että eränkäynti tapahtui kestävästi. Metsästyksessä ja erityisesti kalastuksessa todettiin edellisvuotta vähemmän rikkeitä kasvaneista harrastajamääristä huolimatta. Laskua tapahtui erityisesti laillisuusrikkeissä. Metsästyksen laillisuusrikkeet vähenivät 1,3 prosenttia ja kalastuksen laillisuusrikkeet 5 prosenttia.

Vuonna 2019 julkaistu riistansuunnittelujärjestelmä mahdollisti entistä tarkemman metsästyksen suunnittelun kestävyden turvaamiseksi. Vaikka metsästyslupien kysyntä oli ennätysellinen, pystyimme lupakiintiöiden suunnittelulla ohjaamaan metsästyspainetta niille alueille, joilla on vahvat riistakannat.

Luovuimme lisäksi vuoden alussa muovisista kalastuksen pyydysmerkeistä ja siirryimme sähköisen pyydysmerkin käyttöön.

Erävalvonta 2020 (2019)

Erävalvontatarkastukset, kpl

8 704
(8 683)

Kuva: Aku Ahlholm

Case:

Luonto houkuttelee liikkumaan »

Kansallispuistoissa ja muissa Metsähallituksen luontoretkekikohteissa kävijämäärät ovat viiden viime vuoden ajan kasvaneet noin kolmen prosentin vuosivauhtia, mikä tarkoittaa 200 000 lisäkävijää vuodessa. Vuonna 2020 käyntimäärät kasvoivat osin koronan vuoksi peräti 17 prosenttia. Valtiolta saatu lisärahoitus helpottaa retkeilyrakenteiden ylläpitoon kohdistuvia paineita. Hyvät retkeilyrakenteet helpottavat luontoon tutustumista, suojaavat herkkää luontoa sekä parantavat luontomatkailemisen toimintaedellytyksiä.

KULTTUURI JA PERINTEIDEN VAALIMINEN

Vaalimme kulttuuriperintöä ja siirrämme perinteitä yli sukupolvien

Ylläpidämme sekä elävää kulttuuriperintöä että kulttuuriperintöön liittyviä rakennuksia ja kulttuuriympäristöjä. Vaalimme alueidemme arkeologista perintöä ja siirrämme eräperinteitä sukupolvelta toiselle. Lisäämme myös tietoa luonnosta sekä kestävästä kehityksestä.

Vuonna 2020 luontokeskuksissa ja kulttuuriperintökohteissa vierailtiin yli 1,7 miljoonaa kertaa sekä opastusten, tapahtumien ja nuorisoviestinnän kautta tavoitimme yli 60 000 henkilöä.

Koronaviruspandemian aiheuttamat rajoitukset heijastuivat erityisesti luontokeskuksiin, opastuksiin, tapahtumiin ja nuorisoviestintään. Luontokeskukset olivat osan vuodesta suljettuina, ja käyntimääriä oli 890 000 eli yli 20 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Lisäksi suurin osa yleisötilaisuuksista ja tapahtumista jouduttiin perumaan, mikä näkyi sekä opastusten ja tapahtumien että Tiedekeskus Pilkkeen kävijämäärissä, jotka laskivat tuntuvasti. Kulttuuriperintökohteiden käyntimäärät puolestaan nousivat noin yhdeksän prosenttia viime vuoteen verrattuna. Historiakohteilla vierailtiin 880 200 kertaa.

Vuonna 2020 luontokeskuksissa ja kulttuuriperintökohteissa vierailtiin yli 1,7 miljoonaa kertaa sekä opastusten, tapahtumien ja nuorisoviestinnän kautta tavoitimme yli 60 000 henkilöä.

KULTTUURI JA PERINTEIDEN VAALIMINEN

Kulttuuriperintöä turvattiin inventoinnin

Metsähallituksen hallinnassa on merkittävä osa valtion arvokkaaksi kiinteistövarallisuudeksi luettavista arkeologisista kohteista ja rakennusperinnöstä. Valtion mailla on noin 27 000 arkeologista kohdetta, joista lain suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä on 6 000. Turvaamme toiminnassamme myös kaikki ne löytyneet kohteet, jotka eivät ole muinaismuistolain suojaamia. Suojeltuja rakennuksia on noin 400.

Kulttuuriperintökohteiden turvaamiseksi teimme vuonna 2020 osana Helmi-elinympäristöohjelmaa arkeologisten kohteiden ja rakennusperinnön inventointeja suojelualueilla koko maassa. Inventointeja tehtiin myös osana erillisrahoitettuja hankkeita: EU:n LIFE-rahaston tuella Rannikko-LIFE-hankkeessa ja Interreg-rahoituksella BalticRIM-hankkeessa.

Kulttuuriperintökohteilla vierailleet ja opastuksen ja luontokasvatuksen kautta tavoitetut henkilöt 2020 (2019)

Metsähallituksen historiakohteet, käyntimäärä

880 200
 (802 300)

Luontokeskukset, käyntimäärä

890 000
 (1 152 100)

TIEDEKESKUS PILKE,

tavoitetut asiakkaat ml. messut ym. tapahtumat

49 040
 (102 904)

oppimisryhmät

2 879
 (4 323)
Luontokeskuksissa opastettujen
asiakkaiden lukumäärä
11 900
 (46 490)
Eräkummitoimintaan
osallistuneet, hlö
1323
 (4 000)
Vapa- ja Pilkipäivään osallistuneet
(nuoret ja lapset perheineen)
1 000
 (1 500)

KULTTUURI JA PERINTEIDEN VAALIMINEN

Rakennusperinnön kunnostaminen käyntiin lisärahoituksella

Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden korjausvelka oli 70,3 miljoonaa euroa vuonna 2018. Korjausvelasta suuren osan muodostavat nähtävyytenä hoidettavat eri-ikäiset rauniolinnat ja -linnakkeet. Vuonna 2020 Metsähallituksen Luontopalvelut sai budjettirahoitusta 0,9 miljoonaa euroa korjausvelan hoitamiseen kiireellisimmissä kohteissa ja 1,8 miljoonaa euroa lisätalousarviorahoitusta, jota käytimme myös rauniolinnojen vaativien korjausten suunnitteluun. Aulangon Graniittilinnan restaurointityöt viimeisteltiin kävijäturvallisuutta parantavilla turvakaiteilla aiemmin saadun erillisrahoituksen turvin.

Vuonna 2020 saimme valmiiksi muun muassa Raaseporin rauniolinnan muureja suojaavan katteen kunnostuksen ja sadeveden ohjausjärjestelmän. Lisäksi edistimme korjausrakentamisen kilpailutusta perustamalla hankintatiimin, joka aloittaa työnsä vuonna 2021.

Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvon säilyminen 2020 (2019)

Hyvässä tai keskinertaisessa kunnossa olevien kohteiden osuus arvokohteiden kuntojakauksesta, %

78
(80)

Kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus, %

77

Uusi mittari vuonna 2020.

Seuraamme merkittävimpien arvokohteiden hoitoa ja käyttöä vuosittain. Tavoitteenamme on säilyttää hallinnassamme olevan kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo.

Kulttuuriperintö huomioidaan myös monikäyttömetsissä »

Uusia kulttuuriperintökohteita löytyy monikäyttömetsistä jatkuvasti normaalin metsätalouden toimenpidesuunnittelun yhteydessä. Olemassa oleva muinaisjäännös tai kulttuuriperintökohde ei yleensä estä metsätaloustoimia, kunhan kohdetta ei vaurioiteta tai tuhota. Kohteen hoito vaatii usein puuston poistoa, kun taas maanmuokkaus kohteessa jätetään pääsääntöisesti tekemättä.

KULTTUURI JA PERINTEIDEN VAALIMINEN

Luontosuhdetta vahvistettiin monin tavoin

Perinneympäristöt, kuten vanhat pientilat niittyineen, yhdistävät luonnon ja kulttuuriperinnön rikkautta. Hoidamme perinneympäristöjä kansallispuistoissa ja suojelualueilla myös tarjoamalla halukkaille maksullisia lammaspaimenviikkoja. Vuonna 2020 paimenviikoille oli 15 000 hakemusta, ja lähes kaikki viikot 15 kohteessa pystyttiin järjestämään. Koronaepidemian vuoksi kiinnitettiin erityistä huomiota hygieniaan.

Vuonna 2020 vapaaehtoistoimintaan suojelualueilla osallistui 829 henkilöä, jotka tekivät yhteensä 6 971 tuntia vapaaehtoistyötä muun muassa petolintujen pesätarkastajina. Koronan vuoksi kaikkia suunniteltuja vapaaehtoistöitä, kuten talkoita, ei pystytty toteuttamaan.

Kouluihin tietoa eräperinteestä

Siirrämme Eräkummi-toiminnan ja Eräpassi-koululaisohjelman avulla eräperinnettä sukupolvelta toiselle.

Vuonna 2020 eräkummitapahtumia ja -koulutuksia oli aiempaa vähemmän olosuhteiden vuoksi. Eränkävyn viestintää ohjattiin muun muassa suoraan kouluille, ja opettajat tilasivat Metsähallituksen asiakaslehtiä opetuksen tueksi. Työtä jatkettiin myös kumppaneiden kautta.

Vapapäivänä alaikäiset saavat kalastaa ilmaiseksi useilla Metsähallituksen vapakalastuskohteilla. Vuonna 2020 Vapapäivä onnistuttiin järjestämään poikkeuksellisesti syksyllä. Rinnakkaistapahtuma Pilkkivapäivä onnistuttiin järjestämään neljässä kohteessa, jossa jäätilanne sen salli. Yhteensä Vapapäivään ja Pilkkivapäivään otti osaa noin tuhat lasta perheineen.

Nuorisoviestintää tehtiin monipuolisesti rajoitukset huomioiden

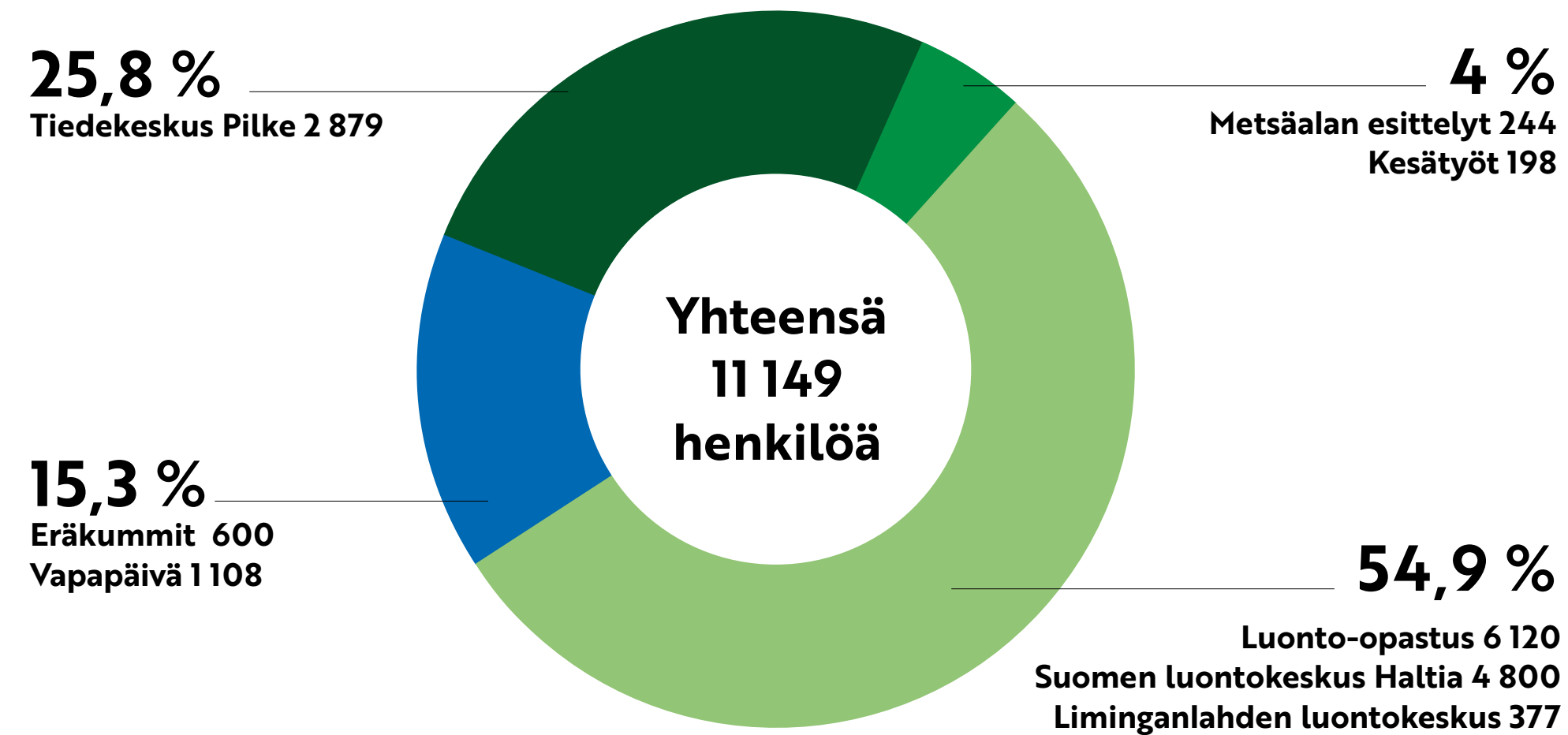
Koronaviruspandemia vaikutti myös nuorisoviestintään. Osa tapahtumista, kuten esimerkiksi Lapin yliopiston LUMA-keskuksen kanssa pidetyt monialaiset

kestävän kehityksen oppimiskokonaisuudet, pidettiin etäyhteyksin. Oppimis- ja perhetapahtumia, sekä opastettuja työpajoja ja retkiä järjestettiin etänä tai ulkona kesän ja alkusyksyn ajan. Vuonna 2020 Tiedekeskus Pilkkeen oppimistyöpajat ja muu toiminta tavoittivat 2 879 lasta ja nuorta.

Vuoden 2020 aikana kehitimme Metsähallituksen työelämään tutustumisen mallia ja siihen liittyvää digitaalista peliä. Syksyllä järjestimme yhdessä muiden metsäalan toimijoiden kanssa perinteisen Kasit metsään -tapahtuman Tiedekeskus Pilkkeen ulko-oppimisalueella Mottimetsässä Rovaniemellä. Tapahtumaan osallistui 479 kahdeksaluokkalaista Rovaniemeltä. Vastaavanlaisia tärkeitä metsäalan yhteisiä metsäpäiviä järjestettiin lisäksi 244 nuorelle Metsätalous Oy:n toimesta. Osallistuimme myös Lasten Design Week -tapahtumaan taidekeskus Annantololla Helsingissä. Lanseerasimme tapahtumassa osallistavan hankkeen, jossa lapset suunnittelivat ja toteuttivat omia hiilineutraaleja oppimisympäristöjä. Työpajoissa vieraili 163 lasta.

KULTTUURI JA PERINTEIDEN VAALIMINEN

Tavoitetut lapset ja nuoret 2020:

Keväällä Suomen luontokeskus Haltian luontokoulu-toiminta siirtyi verkkoon, ja Haltian luontokasvattajatideoivat runsaasti materiaaleja koulujen etäopetuksen ja perheretkeilyn tueksi. Haltian oppaat alkoivat vieraillla esikoulujen ja koulujen lähimetsissä ohjauksessa luontoretkeä. Päivitimme osana Lystra-hanketta yhteisen pedagogisen aineiston Merenkurkun maailmanperintöalueen suomalaisille ja ruotsalaisille

kouluille. Tehtävät voidaan suorittaa joko koulun pihalla, lähimetsässä tai paikan päällä maailmanperintöalueella.

Verkkopalvelujen käyttäjämäärät kasvoivat ennätyslukemiin

Verkkopalvelujamme käytetään useita miljoonia kertoja vuodessa. Ne antavat neuvoja luontokäyntien

suunnitteluun ja tutustuttavat kohteiden luontoon, kulttuuriperintöön ja palveluihin sekä retkietikettiin. Koronapandemian aikaan ne ovat olleet myös tärkeä asiakasturvallisuuden tietokanava.

Vuosi 2020 näkyi retkeilijöiden käyttämässä Luontoon.fi-palvelussa, jonka käyttäjämäärä kasvoi 49 prosenttia eli yli 3,2 miljoonaan. Kalastus- ja metsätysasioihin keskittyvässä Eräluvut.fi:ssä käyttäjiä oli vuonna 2020 yli 880 000 eli 37 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna, ja käyntien määrä nousi yli 1,7 miljoonan kasvaen 39 prosenttia.

Maksuton karttapalvelu Retkikartta.fi uudistui kesällä 2020. Uusittu versio saavutti heti suuren suosion, ja vuonna 2020 karttapalvelun käynneissä saavutettiin 44 prosentin kasvu, yhteensä 3,8 miljoonaa käyntiä.

Ympäristö

Toimimme suunnitelmallisesti ympäristön suojelemiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön varmistamiseksi. Periaatteenamme on ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysyhteensovittaminen. Tavoitteenamme on olla vastuullisuuden ja kestävän kehityksen edelläkävijä.

Sisältö

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen s. 70
Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen s. 79

YMPÄRISTÖ

Turvaamme ja kehitämme luonnon arvoa

Metsähallitus on kaikissa toimissaan vahvasti sidoksissa suomalaiseen luontoon ja luonnonvaroihin, joten huomioimme ympäristöasiat huolellisesti toiminnassamme. Ympäristöasioissa vastuu kuuluu kaikille työntekijöillemme.

Strategiset ympäristötavoitteemme vuodelle 2020 olivat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja muutoksen hillitseminen sekä biologisen monimuotoisuuden turvaaminen ja kehittäminen.

Ympäristöasioita johdetaan sertifioidulla ympäristöjärjestelmällä

Ympäristöasioiden hoito Metsähallituksessa perustuu sertifioituun ISO 14001 -ympäristöjärjestelmään. Metsähallituksen ympäristöryhmä, jossa on edustajat kaikilta vastuualueilta ja konsernitoiminnoista, valmistelee yhdessä vastuualueiden ympäristöryhmien kanssa ympäristöjärjestelmää koskevat asiat Metsähallituksen hallitukselle, johtoryhmälle ja vastuualueiden johtoryhmille sekä vastaa ympäristöjärjestelmän toteutuksen johtamisesta, seurannasta ja kehittämisestä. Uudistuneessa organisaatiossa vuoden 2021 alusta lähtien Metsähallituksen ympäristö-

ryhmän puheenjohtajana toimii viestintä-, strategia- ja vastuullisuusyksikön johtaja, joka esittelee asiat johtoryhmälle ja hallitukselle.

Metsähallituksen johto on sitoutunut ympäristöasioiden vastuulliseen hoitamiseen Metsähallituksen ympäristöpolitiikan kautta. Tavoitteenamme on löytää tasapaino ympäristön, yhteiskunnan ja talouden välille, jotta voimme toteuttaa meille annetut tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja parantaen luonnon ja luonnonvarojen tilaa valtion mailla.

YMPÄRISTÖ

Varmistamme toiminnan tasoa auditoinneilla ja ympäristöseurannoilla

Ympäristönsuojelun tasoa seurataan, mitataan ja arvioidaan sekä sisäisin että ulkoisin auditoinnein ja katselmuksin, minkä lisäksi toiminnan ympäristönäkökohdat ja -riskit arvioidaan vuosittain.

Seuraamme työmme jälkeä tekemällä ympäristöjärjestelmän edellyttämää metsätalouden ympäristöseurantaan vuosittain. Vuonna 2020 ympäristönhoiton laatu oli kokonaisuutena erinomaisella tasolla. Toiminnan taso täyttää hyvin lainsäädännön, metsäsertifioinnin ja Metsähallituksen ympäristöoppaan vaatimukset. Kehitettävää on riistatiheikköjen huomioimisessa puunkorjuussa ja metsänhoitotöissä.

Vuoden 2020 sisäisissä auditoinneissa havaittiin neljä poikkeamaa, jotka liittyivät koulutusten suorittamiseen liittyviin puutteisiin, omien toimihenkilöiden ja urakoitsijoiden ohjeistuksissa ja osaamisessa oleviin puutteisiin ja täydennystarpeisiin sekä kahteen erilli-

seen tapaukseen, jossa leimikon rajojen merkintään liittyvät ongelmat johtivat siihen, että hakkuukone ylitti leimikon rajan. Ympäristöjärjestelmän ulkoisessa auditoinnissa tarkastettiin maastossa Luontopalvelujen osalta luonnonhoidon vaikuttavuutta Hossan kansallispuistossa, Kiinteistökehityksessä retkeilyalueiden kehittämistä, Eräpalveluissa metsäpeuran perimän turvaamista ja Metsätaloudessa jatkuvan kasvatuksen havaintoalueen toimintaa. Auditoinnissa havaittiin yksi lievä poikkeama, joka johtui siitä, että Metsa.fi-verkkosivujen uudistuksen yhteydessä palautteita oli ohjautunut väärin ja kaikkiin palautteisiin ei ollut tämän vuoksi vastattu. Asia on korjattu vastaamalla palautteisiin.

PEFC-standardin auditoinnissa kirjattiin vuonna 2020 lievät poikkeamat kahteen sertifiointikriteeriin. Metsänkäyttöilmoitusta koskevan kriteerin toteutuksessa havaittiin poikkeama, kun Suomen metsäkeskuksen satelliittikuviin perustuvissa tarkistuksissa tuli esille hakkuita, joista ei ollut tehty metsänkäyt-

töilmoitusta tai joiden ilmoitus oli vanhentunut. Asia selvitetään tapaus kerrallaan ja ohjeistusta tarkennetaan, jotta vastaavalta vältytään jatkossa.

Toinen poikkeama liittyi arvokkaiden elinympäristöjen säilyttämiseen. Vuoden aikana tuli esiin tapaus, jossa metsäkone oli ajanut arvokkaaksi määritellyssä kohteessa puronvarressa ohjeiden vastaisesti. Kriteerin toteutumisen tarkastelun yhteydessä käytiin läpi myös viime vuosien aikana ilmenneitä mutta vielä selviteltävänä olevia tilanteita, joissa lain tarkoittama arvokas elinympäristö on toiminnan yhteydessä mahdollisesti vaarantunut. Kaikkien edellä mainittujen tapausten varmistuneena tai arvioituna syynä on ollut joko katko tiedonvälityksessä suunnittelun ja toteutuksen välillä, puutteet toteuttajan osaamisessa tai kielitaidosta johtuvat haasteet. Ohjeistuksen tehostaminen kaikilla tasoilla on otettu seuraavan vuoden ympäristötavoitteisiin, jotta vastaavilta tapauksilta vältytään jatkossa.

YMPÄRISTÖ

PEFC-sertifiointipoikkeamat olivat luonteeltaan lieviä eivätkä johda oikeustoimiin tai sertifikaatin menettämiseen.

PEFC-standardin kriteeristön uudistaminen jatkuu

Metsähallitus ja myöhemmin Metsähallitus Metsätalous Oy on ollut aktiivinen toimija PEFC-metsäsertifiointijärjestelmässä jo yli 20 vuotta. Kansallisen PEFC-standardin kriteeristön uudistaminen uusia kansainvälisiä vaatimuksia vastaavaksi aloitettiin vuonna 2019, ja työ jatkuu koko vuoden 2020. Mukana prosessissa on ollut ennätykselliset 65 tahoa: prosessiin osallistui sekä metsä- ja luonnonvara-alan toimijoita, tutkimusyhteisöjä ja viranomaisia että muita sidosryhmiä.

Prosessissa paljon keskustelua herättäneitä kysymyksiä ovat olleet vesiensuojelu, säästöpuut ja metsätalouden ulkopuolelle jäävät kohteet, kuten vanhat metsät. Myös palveluiden hankinnan vaatimuksista ja niiden suhteesta lainsäädäntöön on käy-

ty vilkasta keskustelua. Nykyinen ohjeistuksemme kattaa uudet PEFC-vaatimukset pääosin hyvin, joten uusittu standardi ei aiheuta merkittäviä uudistamistarpeita toimintaohjeisiimme.

Laajan työryhmän näkemysten yhteensovittaminen on osoittautunut ennakoitua vaativammaksi, jonka vuoksi työ ei valmistunut ennakoidusti vuoden loppuun mennessä vaan uusitun kansallisen PEFC-standardin viimeistely siirtyi vuoden 2021 alkuun.

Luonnonsuojelulakia uudistetaan

Luonnonsuojelulakia uudistetaan ympäristöministeriön johdolla tärkeimpänä tavoitteena luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen. Lisäksi uudistuksella tähdätään ilmastonmuutoksen huomioimiseen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden lisäämiseen sekä hallinnollisten menettelyjen selkeyttämiseen. Lakiuudistuksen yhteydessä kehitetään myös ekologisen kompensaation sääntelyä. Uudistus käynnistyi vuoden 2020 alussa, ja hallituksen esityksen on tarkoitus valmistua syksyllä 2021.

Metsähallituksen Luontopalvelut on jäsenenä lain kokonaisuudistusta valmisteleavassa projektiryhmässä ja Metsähallitus Metsätalous Oy ekologisen kompensaation lainsäädäntöä valmisteleavassa projektiryhmässä.

Luonnonsuojelulaki on keskeinen luonnonsuojelun alueiden hallinnossa ja hoidossa, mutta lain vaikutukset kohdistuvat myös Metsähallituksen muuhun toimintaan. Muun muassa luontotyyppien ja lajien suojelua koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi suojelualueiden ohella myös monikäyttömetsissä.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Edistämme Suomen ilmastotavoitteita

Ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen ovat merkittävässä roolissa Metsähallituksen uudessa strategiassa. Edesautamme vuonna 2019 käynnistyneellä ilmasto-ohjelmallamme Suomen ilmastotavoitteiden ja hiilineutraaliuden saavuttamista vuoteen 2035 mennessä: lisäämme hiilinieluja ja -varastoja ja puhtaan energian tuotantoa sekä vähennämme päästöjämme. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen rinnalla tärkeänä tavoitteenamme on ylläpitää ja kehittää luonnon monimuotoisuutta maa- ja vesialueilla.

Ilmasto-ohjelman tietojen lähtötaso on laskettu vuodelta 2018. Laskelmat perustuvat valtakunnan metsien 12. inventoinnin (2014–2018) tietoihin. Hiilinielun ja -varastojen kehitys arvioidaan vuosittain näihin tietoihin pohjautuen. Hiilijalanjälki lasketaan aina edellisen vuoden osalta, joten vuoden 2020 luvut koskevat vuotta 2019.

Valtion metsät merkittävä hiilinielu ja kasvava hiilivarasto

Valtion metsien hiilinielu oli kaudella 2014–2018 noin 12 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia

Vuonna 2018 Suomen metsien hiilinielusta lähes puolet eli 12 MtCO₂e oli valtion metsissä.

(MtCO₂e). Hiilinielusta 63 prosenttia oli monikäyttö-metsissä ja 37 prosenttia suojelualueilla. Koko Suomen metsien hiilinielusta valtion metsien osuus oli samaisella ajanjaksolla lähes puolet, noin 48 prosenttia. Valtion maiden puuston nielun suuruus vastasi reilua viidesosaa koko Suomen kasvihuonekaasupäästöistä vuonna 2018.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Valtion metsien puuston hiilivaraston koko oli noin 177 miljoonaa tonnia hiiltä. Valtakunnan metsien kahden viime inventoinnin välillä valtion metsien puuston hiilivaraston koko oli kasvanut 157 miljoonasta tonnista 177 miljoonaan tonniin hiiltä. Monikäyttömetsien osuus puuston hiilivarastosta oli 67 prosenttia ja suojelualueiden 33 prosenttia. Valtion maiden elävän biomassan hiilivaraston koko oli noin viidennes (21 %) Suomen biomassan hiilivarastosta.

Tuotamme ilmastohyötyjä ja vähennämme päästöjämme

Valtion mailta saatava uusiutuva raaka-aine ja energia tuottivat vuonna 2018 erilaisissa arvoketjuissa ilmastohyötyjä 3,3 miljoonan hiilidioksidiekvivalenttonnin (MtCO₂e) edestä.

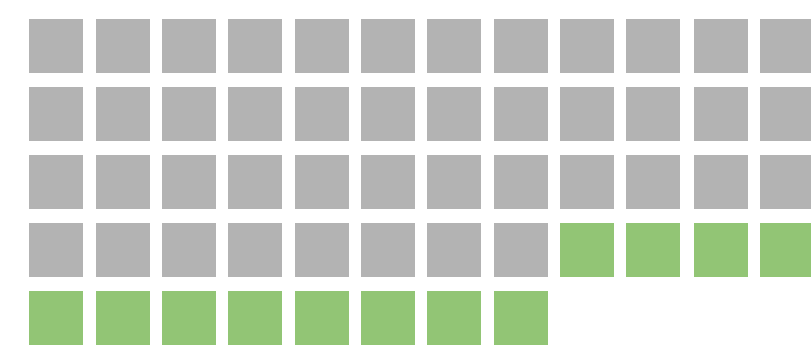

Vuonna 2018 vähensimme Suomen vuosittaisia kasvihuonekaasupäästöjä lähes kuusi prosenttia tuottamamme puun korvausvaikutuksen ja tuulivoiman päästövähennyksen kautta.

Metsähallituksen hiilijalanjälki oli noin 0,08 miljoonaa hiilitonniekvivalenttia. Hiilijalanjälki kertoo, kuinka paljon kasvihuonekaasupäästöjä syntyy omasta toiminnastamme. Suurimmat päästöt muodostuvat puun korjuusta ja kuljetuksesta, toimistojen ja luontokeskusten käyttämästä sähköstä ja lämmöstä sekä henkilökunnan matkustamisesta.

Metsähallituksen ilmasto-ohjelma

Metsähallituksen ilmastohyödyt (VMI12)

■ Suomen kasvihuonekaasupäästöt 56,5 MtCO₂e

■ Valtion metsien hiilinielu 12 MtCO₂e

■ Suomen puuston hiilivarasto 700 miljoonaa tonnia hiiltä

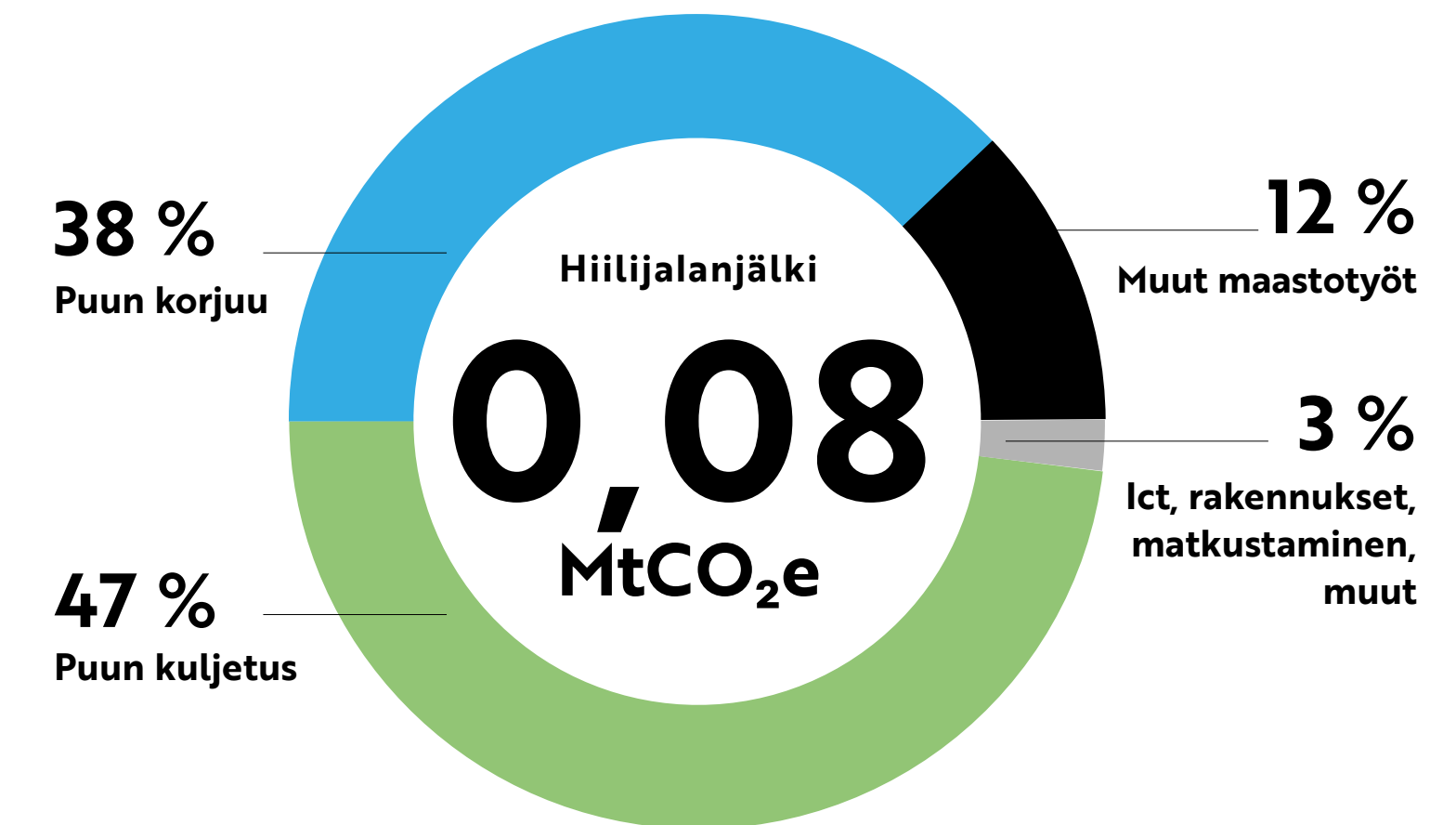
■ Valtion metsien puuston hiilivarasto 177 miljoonaa tonnia hiiltä

Hiilikädenjälki

3,3
MtCO₂e

Metsähallituksen oman toiminnan päästöt

2020

2025

2030

2035

Ilmasto-ohjelman eteneminen

Metsähallituksen ilmasto-ohjelma käynnistyi vuonna 2019.

Kunnostamme heikentyneitä elinympäristöjä vuoteen 2023 suojelualueilla 17 000 hehtaaria ja liiketoiminnan alueilla 4 760 hehtaaria.

Luovumme öljyn käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2024 mennessä.

Kolminkertaistamme uusiutuvan energian tuotannon vuoteen 2030 mennessä.

Kasvatamme monikäyttömetsien hiilinieluja 10 % sekä valtion maiden puuston hiilivarastoa 10 % vuoteen 2035 mennessä.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

2020

Kasvatamme monikäyttömetsien hiilinielua ja valtion metsien hiilivarastoja

Tavoitteenamme on kasvattaa monikäyttömetsien hiilinielua sekä valtion maiden puuston hiilivarastoa 10 prosentilla vuoteen 2035 mennessä.

Vuonna 2020 monikäyttömetsien puuston hiilinielu oli laskennallisesti 9,12 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia. Valtion maiden puuston hiilivaraston koko oli laskennallisesti 181 miljoonaa tonnia hiiltä, josta monikäyttömetsien osuus oli 122 miljoonaa tonnia hiiltä. Monikäyttömetsien puuston hiilinielu kasvoi 0,96 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia eli noin 12 prosenttia ja valtion metsien hiilivarasto neljä miljoonaa tonnia hiiltä eli runsas kaksi prosenttia vuodesta 2018.

Metsien hiilen sidonnan lisäämiseksi ja hiilivaraston kasvattamiseksi lisäämme lannoitusta, ja vuoden 2020 aikana valmistelimme lannoitusmäärän nosta-

Kasvatamme monikäyttömetsien hiilinieluja 10 %:lla 2035 mennessä.

Hiilinielu

9,12
MtCO₂e

mista kaksinkertaiseksi vuodesta 2021 alkaen. Tämän lisäksi edistämme monikäyttömetsien kasvua ja hiilensidontaa käyttämällä jalostettua siementä metsänuudistamisessa aina, kun se on siemenen saataavuuden kannalta mahdollista.

Kasvatamme valtion maiden puuston hiilivarastoa 10 %:lla 2035 mennessä.

Valtion maiden puuston hiilivarasto

181
milj. t C

josta monikäyttömetsien hiilivarasto

122
milj. t C

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Vuonna 2020 lisäsimme monikäyttömetsien ojitettujen turvemaiden kunnostusojituksen suunnittelun Silvia-metsävara- ja suunnittelujärjestelmään. Lisäksi käynnistimme Luonnonvarakeskuksen kanssa ojitettujen turvemaiden hiilipäästölaskennan kehittämisen. Laskentaa pilotoitiin vuonna 2019 Ilmasto- viisas metsätalous Pohjois-Karjalassa -projektissa. Silvia-järjestelmään lisätään alkuvuodesta 2021 koko maan kattava paikkatieto hiilipäästö- tai nieluarvi- oista niin maaperän kuin puustonkin osalta. Voimme tiedon merkittävän tarkentumisen ansiosta arvioida jatkossa toimenpiteiden vaikutukset metsäsuunnit- telussa aiempaa yksityiskohtaisemmin.

Video:

Tutkimuksella lisää tietoa jatkuvasta kasvatuksesta »

Perustimme vuonna 2019 kolme 5 000 hehtaarin kokoista jatkuvan kasvatuksen havaintoaluetta. Lisäämme jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen osuuden vähintään neljännekseen uudistusluonteisten hakkuiden toteutus- pinta- alasta omistajapoliittisten linjausten että Metsähallituksen ilmasto-ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Kuva: Jonne Vaahtera

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Uusiutuva energia ja puuraaka-aine tuottavat ilmastohyötyjä

Valtion maille rakennettava tuulivoima sekä asiakkaille toimitettavasta energia- ja ainespuusta kertyvä energia vähentävät energiantuotannosta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä. Monikäyttömetsissä kestävästi tuotetusta puusta valmistetuilla tuotteilla korvataan fossiilisia raaka-aineita, ja osa korjatus- ta puusta säilyy jalostuksen jälkeen hiilivarastona puurakennuksissa ja muissa pitkäikäisissä tuotteissa. Hiilikädenjälkemme kertoo näistä positiivisista ilmastovaikutuksista, joita tuotteemme ja palvelumme saavat aikaan arvoketjuissa.

Tavoitteidemme mukaisesti kolminkertaistamme uusiutuvan energian tuotannon valtion alueilla vuoteen 2030 mennessä. Lähivuosina valtion maille on rakentumassa uutta tuulivoimaa 400 megawatin edestä, ja lähiajan hankekehityspotentiaali on noin 900 megawattia.

Kolminkertaistamme uusiutuvan energian tuotannon vuoteen 2030 mennessä.

Rakennettu tuulivoimakapasiteetti
Metsähallituksen alueilla, 2020

248,5
megawattia MW

Ilmastoratkaisuja ja hyvinvointia tuulivoimalla »

Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi vuoteen 2035 mennessä. Metsähallituksella on tärkeä rooli tavoitteen saavuttamisessa, sillä valtion alueille on mahdollista rakentaa merkittävä määrä tuulivoimaloita, joiden tuottama energia vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttötarvetta. Vuonna 2020 käynnistimme ensimmäisen merituulivoimapuistohankkeemme Korsnäsissa.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Ainespuun korjuu ja kuljetus suurimmat kasvihuonepäästöjen lähteet

Vuonna 2019 hiilijalanjälkemme oli noin 0,08 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Laskennallisesti kokonaispäästömme vähenivät vuodesta 2018 noin neljä prosenttia. Laskua selittävät osin puun korjuun ja kuljetuksen päästölaskennan tarkentuminen esimerkiksi tuottavuustietojen ja polttoaineiden kulutustietojen osalta. Kasvatushakkuupainotteinen metsien käsittely sekä luonnonhoitotöiden määrä ja niihin liittyvä konetyön kasvu toisaalta myös hieman kasvattavat toiminnasta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä.

Vuonna 2019 puunkorjuun ja puun kuljetuksen päästöt muodostivat hiilijalanjäljestämme 96 prosenttia. Kuljetus- ja korjuukalustossa on siirretty yhä taloudellisempiin ja ilmastoystävällisempiin rat-

kaisuihin, joka näkyy päästöjen laskevana trendinä. Tuemme omalta osaltamme tätä kehitystä antamalla pisteitä uudesta puunkorjuukalustosta resurssihankinnoissa ja varmistamme kaluston ikärajoituksilla puutavaran autokuljetuksessa luotettavat ja tehokkaat kuljetukset. Lisäksi pilotoimme puunkorjuussa uudenlaisen hybridimoton toimintaa ja testaamme puukuljetuksissa High Capacity Transport- eli HCT-yhdistelmien käyttöä eli ”Pikkujättejä”, jotka edustavat suuremman hyötykuorman kalustoratkaisua.

Puun korjuun- ja kuljetuksen, metsänhoito- ja metsänparannustöiden sekä metsähakkeen tuotannon ja toimituksen jälkeen seuraavaksi eniten päästöjä toiminnassamme syntyy toimistojen ja luontokeskusten käyttämästä sähköstä ja lämmöstä sekä henkilökunnan matkustamisesta. Vähentääksemme hallinnoimamme rakennusten päästöjä olemme vaihtaneet sähkösopimuksia uusiutuvaan energiaan.

Vähennämme matkustamisen hiilijalanjälkeä 10 prosenttia vuodessa ja luovumme öljyn käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2024 mennessä.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

Matkustuksen päästöt muodostuivat vuonna 2019 pääasiassa omilla autoilla ja vuokra-autolla ajetuista matkoista ja lentämisestä. Vuosien 2018 ja 2019 välillä matkustusmäärissä tapahtui pientä nousua. Olemme sitoutuneet ilmasto-ohjelmassamme vähentämään matkustamisen hiilijalanjälkeä 10 prosenttia vuodessa muun muassa hyödyntämällä etäkokousmahdollisuuksia, yhdistelemällä useampia tapaamisia samaan matkaan ja käyttämällä ympäristöystävällisempiä matkustusmuotoja.

Keskeiset toimmemme hiilijalanjälkemme pienentämiseksi ovat ETJ+ energiatehokkuusjärjestelmän käyttöönotto, jota valmistelimme vuonna 2020, öljyn käytöstä luopuminen kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2024 mennessä sekä hankintojen, logistiikan ja operaatioiden kehittäminen.

Metsähallituksen suurimmat päästölähteet ja niiden kehitys 2018-2019

Päästölähde	2018 tCO ₂ e	2018 Osuus kokonais- päästöistä	2019 tCO ₂ e	2019 Osuus kokonais- päästöistä	Muutos 2018-2019	GHG protokolla
Puun korjuu	32 072	38,3 %	30 849	38,5 %	-3,8 %	Scope 3
Ainespuun kuljetus	40 440	48,3 %	37 323	46,6 %	-7,7 %	Scope 3
Metsänhoitotyöt, metsänparannustyöt ja muut maastotyöt	9 148	10,9 %	9 747	12,2 %	6,5 %	Scope 3 ja Scope 1
Rakennukset (sähkö ja lämmitys)	1 128	1,3 %	1 073	1,3 %	-4,9 %	Scope 2
Matkustus	938	1,1 %	1 138	1,4 %	21,3 %	Scope 3 ja Scope 1
ICT	32	0,0 %	33	0,0 %	3,9 %	Scope 3 ja Scope 1
SUMMA	83 758	100,0 %	80 163	100,0 %	-4 %	

Case:

Ilmastonäkökulmat korostuvat turvemaiden metsänhoidossa »

Vähemmän avohakkuita ja kunnostusojituksia, enemmän peitteellistä metsänkasvatusta ja tuhkalannoitusta – sovellamme uusinta tutkimustietoa turvemaidemme metsien hoidossa tehostaaksemme metsien hiilensidontaa ja vähentääksemme ympäristölle haitallisia päästöjä.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Turvaamme luonnon monimuotoisuutta kokonaisvaltaisesti

Turvaamme luonnon monimuotoisuutta tarkastelemalla valtion maita kokonaisuutena, jossa maamme luonnon monimuotoisuudelle elintärkeä verkosto muodostuu luonnonsuojelualueista ja niiden kytkeytyneisyyttä vahvistavista monikäyttömetsien tärkeimmistä luontokohteista. Verkosto täydentyy jatkuvasti sekä uusien suojelualueiden että monikäyttömetsien uusien luontokohteiden kautta. Olenaisena osana verkostoon kuuluvat myös meri- ja sisävesiluonnon kohteet valtion vesialueilla.

Indeksi kuvaa luonnon monimuotoisuuden kehitystä

Luonnon monimuotoisuuden tilan kehittymistä seurataan vuosittain vastuualueiden yhteistyönä kehitetyllä monimuotoisuusindeksillä. Indeksi kuvaa sekä luonnon monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden, kuten lahopuun määrän, kehittymistä että luonnon monimuotoisuuden säilymiseksi ja edistämiseksi tehtyjen panostusten, kuten luontokohteiden

säilymisen ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien pinta-alan, vaikuttavuutta.

Indeksi koostuu viidestä mittarista, jotka ovat

- Natura 2000 -maaluontotyyppien tila-arvio
- luontokohteiden huomioiminen hakkuissa
- ennallistamistoimenpiteiden pinta-ala (ha)
- lahopuun määrä (m³/ha)
- järeän haavan määrä (m³/ha)

Mittari	2016	2017	2018	2019	2020
Natura 2000 -maaluontotyyppien tila-arvio	3,90	3,89	3,90	3,90	3,82
luontokohteiden huomioiminen hakkuissa	4,45	4,52	4,87	5,00	5,00
ennallistamistoimenpiteiden pinta-ala (ha)	3,23	3,7	3,81	4,06	5,00
lahopuun määrä (m ³ /ha)	2,30	2,30	2,13	2,13	2,25
järeän haavan määrä (m ³ /ha)	3,40	3,40	4,00	4,00	3,50
MONIMUOTOISUUSINDEKSI	3,46	3,56	3,74	3,82	3,91

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Vuonna 2020 monimuotoisuusindeksi sai arvon 3,91 asteikolla 1–5. Mittarin arvo on parantunut joka vuosi vuodesta 2016 lähtien. Mittari kertoo, onko luonnon monimuotoisuus kehittymässä valtion mailla ja yksityisillä suojelualueilla huonompaan (1) vai parempaan suuntaan (5). Tavoitteena on jatkuva parantaminen.

Natura 2000 -maaluontotyyppien tila-arvio -mittari kertoo suojelualueiden luonnontilan parantumisesta: mitä korkeampi luku on, sitä parempi on luontotyyppien edustavuus. Mittarin tulos on säilynyt lähes samana vuodesta toiseen, sillä aktiiviset luonnonhoidon toimenpiteet suojelualueilla kohdistuvat suhteellisen pieneen osaan luontotyyppien pinta-alasta, minkä takia vaikuttavuus jää vaatimattomaksi. Myös uusien suojelualueiden luonnonhoidon tarve sekä hyönteistuhot esimerkiksi tunturiluontotyyppien kohdalla laskevat tulosta. Näiden syiden vuoksi vuodelle 2020 asetettua tavoitetulosta 3,95 ei saavutettu, vaan toteuma oli 3,82.

Indeksin osa-alueista parhaiten oli onnistuttu luontokohteiden huomioimisessa metsienkäsittelyssä

sekä ennallistamisen ja luonnonhoidon pinta-alojen kasvattamisessa. Luontokohteista säilyi kokonaan tai lähes kokonaan 99,8 prosenttia. Luontokohteella tarkoitetaan Metsähallituksen monikäyttömetsissä monimuotoisuudelle arvokkaita pienialaisia kohteita, kuten esimerkiksi pienvesien lähiympäristöjä tai lehtolaikkuja. Luontokohteet ovat käsittelyn ulkopuolella, mutta niiden ylläpitämiseen tai parantamiseen tähtäävä käsittely on mahdollista. Indeksien tarkastelu kohteet valitaan otannalla ja vuonna 2020 tarkastus kohdennettiin vuosina 2019 ja 2020 toteutettuihin uudistushakkuisiin.

Ennallistamis- ja luonnonhoitotoimenpiteitä tehtiin vuonna 2020 yhteensä 10 661 hehtaaria. Suojelualueilla pystyimme lisärahoituksen myötä ennallistamaan soita yli 3 000 hehtaaria, joka on nelinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Myös kangasmetsien ennallistamisala kasvoi. Monikäyttömetsien ennallistamisen ja luonnonhoidon pinta-ala kasvoi selvästi edellisvuoteen verrattuna ja se oli 1 024 hehtaaria. Lisäksi tehtyjen ennallistamistoimenpiteiden ekologinen vaikuttavuus parani, koska kohdevalinnassa kiinnitettiin entistäkin suurempaa

huomiota luonnon monimuotoisuuden tukemiseen ja vesien tilan parantamiseen.

Osaindeksien tarkastelussa alimman arvosanan sai lahopuun määrä, joten sen lisääminen on asetettu tavoitteeksi seuraaville vuosille. Suomen metsälajistosta noin neljännes, lähes 4 000 lajia, on suoraan tai välillisesti riippuvaisia lahopuusta. Lahopuun lisääminen on merkittävin yksittäinen monimuotoisuutta edistävä toimenpide.

Lisätehoa uhanalaisimpien luontotyyppien suojeluun Helmi-ohjelmalla

Vuonna 2020 kohdensimme Luontopalvelujen saamasta lisärahoituksesta Helmi-elinympäristöohjelman toimeenpanoon suojelualueilla noin 10 miljoonaa euroa. Ympäristöhallinnon käynnistämä Helmi-elinympäristöohjelma vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja hilliten samalla ilmastonmuutosta ja edistäen siihen sopeutumista.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Valtion suojelualueilla ennallistimme lähes 3000 hehtaaria soita ja runsaat 200 hehtaaria metsiä. Perinnebiotooppeja kunnostimme 360 hehtaarin alalla sekä muita arvokkaita elinympäristöjä, kuten lehtoja, yhteensä runsaan 700 hehtaarin verran. Saavutimme ympäristöministeriön asettaman ennallistamisen ja luonnonhoidon 4 500 hehtaarin pinta-alatavoitteen ja ylitimme perinnebiotooppien kunnostuksessa tavoitteemme, joka oli 300 hehtaaria. Toimenpiteistä 86 prosenttia toteutettiin valtion suojelualueilla ja 14 prosenttia yksityisillä suojelualueilla.

Helmi-ohjelmassa soiden ennallistamisen tavoitteeksi vuodelle 2020 oli asetettu 1 700 hehtaaria, josta saavutimme 92 prosenttia eli 1 563 hehtaaria. Töitä ei voitu toteuttaa maastossa alkuvuoden huonojen talviolosuhteiden takia, ja toiminnan painopiste ajoittui loppuvuoteen. Soita ennallistettiin myös palauttamalla vesiä kuivahtaneille soille usealla kohteella yhteensä 230 hehtaarilla. Helmi-ohjelman myötä pystyimme kunnostamaan metsäisiä elinympäristöjä, pienvesiä ja muita arvokkaita elinympäristöjä enemmän kuin alun perin suunniteltiin. Vuonna

Arvokkaiden elinympäristöjen hoito suojelualueilla 2020

Yhteensä, ha

9 637

Soiden
ennallistaminen, ha

2 895

Kangasmetsien
ennallistaminen, ha

239

Muiden arvokkaiden luontotyyppien
hoito ja kunnostus, ha

476

Ennallistaminen ja hoito
yksityisillä suojelualueilla, ha

621

Perinnebiotooppien
jatkuva hoito, ha

5 406

2020 suojelualueilla toteutettiin ennallistamis- ja luonnonhoitotoimia Helmi-ohjelman lisäksi myös LI-FE-hankkeiden yhteydessä.

Esiintymätarkastukset ja maaluontotyyppien inventoinnit suojelualueilla 2020

Kiireellisesti suojeltavien, erityisesti suojeltavien lajien ja direktiivilajien esiintymätarkastukset, kpl

2 754

Metsähallituksen vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet, kpl

3 188

Maaluontotyyppien inventointi, ha

33 019

Maaluontotyyppien inventointi
yksityisillä suojelualueilla ha

11 191

Helmi-ohjelmassa kunnostettavien lintukosteikkojen linnustokartoituksia tehtiin 29 kohteessa, ja suojelualueiden lintujen linjalaskentoja kertyi yhteensä lähes 900 km.

Case:

Paahde-LIFE-hanke auttoi arvokasta luontoa »

Vuonna 2020 päättyneessä Paahde-LIFE-hankkeessa hoidimme noin 1 000 hehtaarin alalla luontokohteita, jotka tarvitsevat auringon valoa ja paahdetta tai tulta. Monille harvinaisille ja uhanalaisille lajeille ne ovat ainoa elinympäristö. Ensimmäistä kertaa Suomessa hoidettiin samassa hankkeessa sekä valtion että yritysten ja muiden yksityisten maanomistajien alueita.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Aktiivisten luonnonhoitotoimien ohjelma käynnistyi monikäyttömetsissä

Vuonna 2020 käynnistimme monikäyttömetsissä aktiivisten luonnonhoitotoimien ohjelman, jonka tavoitteena on lisätä luonnonhoitoa ja sen vaikuttavuutta. Aktiivisia luonnonhoitotoimia ovat esimerkiksi soiden ennallistaminen, lehtojen ja paahdeympäristöjen hoito, vaellusesteiden poistaminen sekä pienten virtavesien kunnostus. Metsätalouteen palkattiin kolme alueellista luonnonhoidon asiantuntijaa tehostamaan sopivien kohteiden etsimistä ja suunnittelua.

Soiden ennallistaminen on valtion mailla keskeinen luonnonhoitotoimi, ja sitä toteutettiin yhteensä 982 hehtaarilla. Soiden ja vesielinympäristöjen yhtäaikaista huomioiminen tukee sekä valuma-alueiden vesistöjen tilaa että ilmastonmuutokseen varautumista ja sen haitallisten vaikutusten minimointia.

Monimuotoisuuden kannalta tärkeitä paahdeympäristöjä ja lehtoja on monikäyttömetsissä hyvin vähän. Niiden hoito parantaa kuitenkin merkittävästi monien uhanalaisten ja taantuneiden lajien selviytymismahdollisuuksia. Paahdelajien selviämistä tuettiin tekemällä Jämin lentokentän reuna-alueen paahdeympäristöön koneellisesti laikkuja, joihin vuoden 2021 aikana kylvetään tai siirtoistutetaan uhanalaisia kasvilajeja, jotka toimivat alueella havaittujen uhanalaisten hyönteisten ravinto- ja suojakasveina. Paahdeympäristön hoito toteutettiin ja siirtoistutukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Luontopalvelujen ja Ely-keskuksen kanssa. Lehtojen tilan ja hoitotarpeen tarkastuksen yhteydessä löydettiin kolme hoitokohdetta, joista kahdessa on tarpeen poistaa kuusta ja yhdessä torjua pensaana kasvavaa vieraslajia terttuseljaa. Hoitotyöt toteutetaan vuoden 2021 aikana. Lisäksi lehtoja hoidettiin vesitaloutta ennallistamalla.

Monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi tehdyt luonnonhoitotoimet monikäyttömetsissä 2020 ja tavoitteet 2021

Toimet	2020	Tavoite 2021
Soiden ennallistaminen, ha	982	515
joista Hiilipörssi yhteistyönä (SLL), ha	103	-
Lehtojen hoito, ha	28	100
Paahdeympäristöjen hoito, ha	1	20
Kulutus ja säästöpuuryhmien poltto, ha	13	350
Vaellusesteiden poisto, kpl	14	80

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Koko Suomen lahopuumäärästä runsas puolet, noin 71 miljoonaa kuutiometriä, on valtion mailla.*

* Koko Suomen lahopuumäärä metsä- ja kitumailla on noin 126 milj. m³. Lähde: Valtakunnan metsien inventointi 12 ja 13.

Vaelluskalojen ja muiden vesieliöstöjen elinympäristöjen parantamiseksi kunnostimme puroja yli 9 000 metriä ja poistimme 14 kappaletta vaellusesteitä. Vaellusesteiden poisto palautti vesieliöiden vapaalle liikkumiselle yhteensä noin 55 kilometriä puronuomaa.

Vuoden 2020 aikana tehtiin ennallistamissuunnitelmia ja ennallistamistöitä myös useilla Suomen luonnonsuojeluliiton ja Metsähallituksen yhteisillä Hiilipörssi-kohteilla. Vuoden aikana valmistui myös ensimmäinen kohde, Isohillikkosuo, Iin kunnassa. Kohde on kooltaan 103 hehtaaria, joista 91 hehtaaria on valtion mailla. Hankkeessa ennallistetut suot

merkitään Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään toiminnan ulkopuolelle jääviksi alue-ekologisiksi kohteiksi. Tulevaisuudessa näillä soilla ei tehdä enää hakkuita tai muitakaan soiden vesitalouteen vaikuttavia toimenpiteitä.

Lahopuun aktiivisella lisäämiselle edistetään luonnon monimuotoisuutta

Monimuotoisuudelle tärkeiden lahopuun ja järeän haavan määrän kehittymistä valtion mailla seurataan valtakunnan metsien inventoinnin avulla. Monikäyttömetsien lahopuumäärä on tällä hetkellä keskimäärin 7,7 kuutiometriä hehtaarilla. Pitkän aikavälin lahopuutavoite on 10 kuutiometriä hehtaarilla.

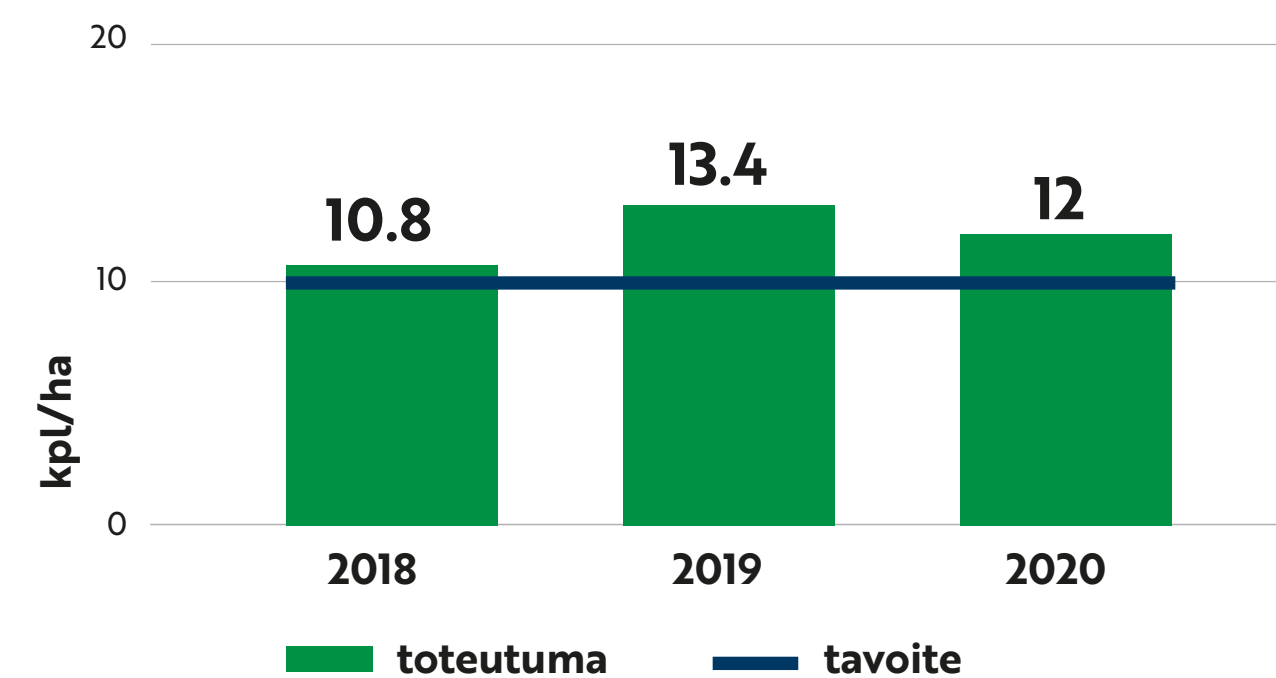
Monikäyttömetsissä lahopuiden määrää turvataan säästämällä kaikki kuollut puu ja jättämällä kaikille käsittelyalueille eläviä säästöpuita aikaisempaa runsaammin kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa. Elävät säästöpuut kehittyvät kuoltuaan pitkällä aikavälillä lahopuiksi. Lahopuun määrää lisätään myös tekemällä hakkuiden yhteydessä tekopökkelöitä. Pökkelöt ovat 3–4 metrin korkeudelta katkaistuja eläviä puita, jotka näin muuttuvat nopeasti lahopuiksi. Vuositasolla tavoitteemme on tehdä noin 100 000 pökkelöä hakkuiden yhteydessä.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Järeän haavan määrää lisätään aktiivisesti jättämällä metsänkäsittelyssä alueille riittävästi lehtipuita. Järeää haapaa on valtion mailla valtakunnan metsien inventoinnin mukaan noin 0,35 m³ hehtaarilla. Järeän haavan määrä monikäyttömetsissä on ollut nousussa. Haapaa suositaan erityisesti säästöpuuna.

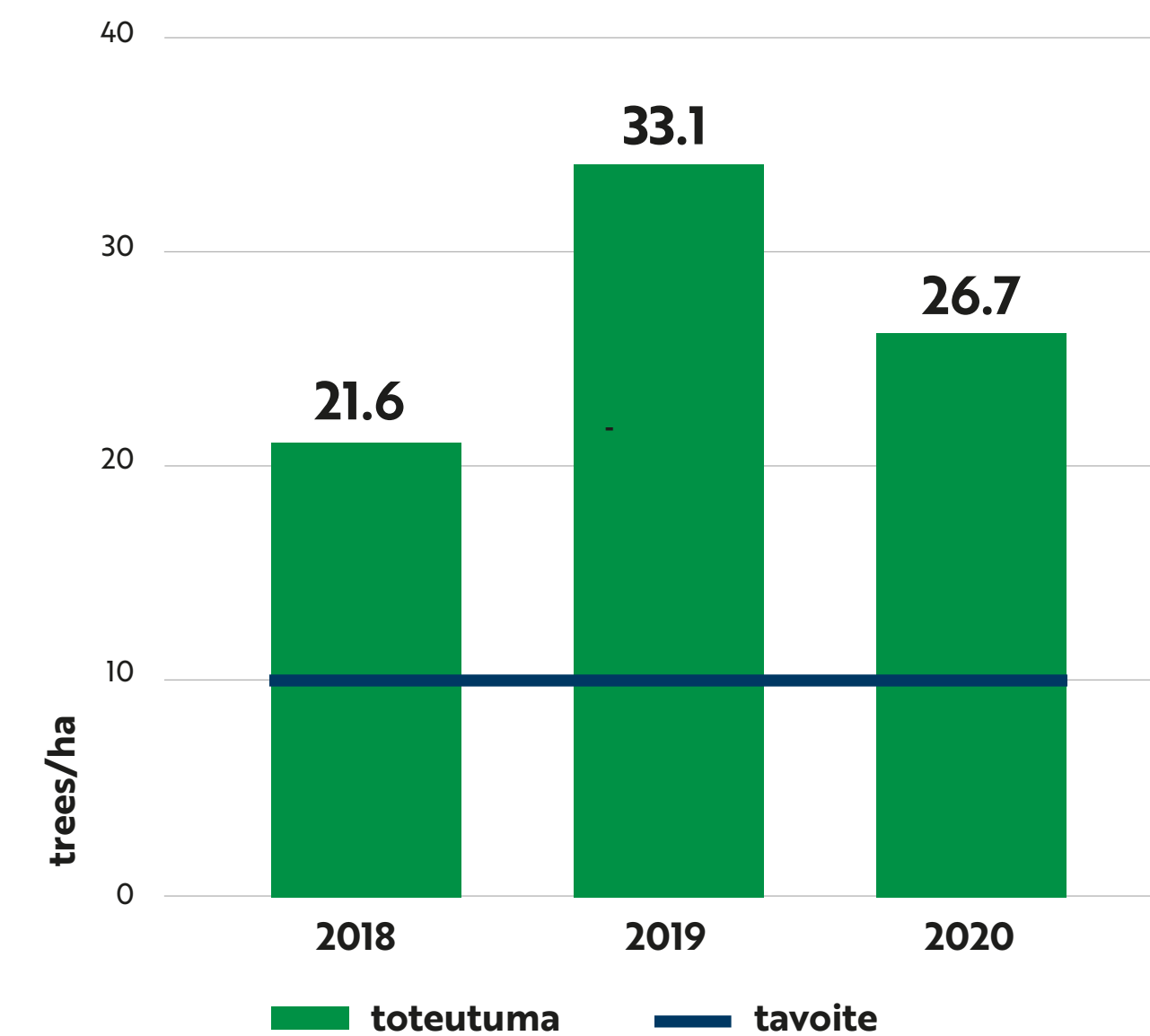
Suojelualueiden metsiin syntyy lahoppua ennallistamispoltoissa ja myrskyjen seurauksena. Lisäksi lahoppua lisätään aktiivisesti muiden luonnonhoitotoimien yhteydessä, kun esimerkiksi haapojen ja jalojen lehtipuiden ympäriltä poistetaan varjostavaa puustoa kaatamalla rungot maahan. Yksittäisten uhanalaisten lajiesiintymien säilymistä voidaan auttaa myös aktiivisella puiden kaatamisella tai kaulaamisella, jos esiintymä uhkaa hävitä ilman näitä toimia.

Monikäyttömetsiin jätetyt Metsähallituksen ympäristöoppaan mukaiset arvokkaat säästöpuut*

* Arvokkaita, eläviä säästöpuita ovat esimerkiksi yksittäiset, valtapuustoa järeämmät puut, kolopuut, tiedossa olevat petolintujen pesäpuut tai rinnankorkeuslähimitaltaan vähintään 10 cm:n paksuiset jalopuut.

Monikäyttömetsiin jätetyt PEFC-metsäsertifioinnin vaatimusten mukaiset säästö- ja lahoppuut**

** Metsäsertifioinnissa säästöpuiksi luetaan pienempiä eläviä puita sekä kuolleet pysty- ja maapuut.

Case:

Monikäyttömetsien monimuotoisuutta kohennetaan luonnonhoidolla »

Ennallistamme soita, teemme luonnonhoidollisia kulotuksia, poistamme vaellusesteitä ja lisäämme lahopuun määrää valtion monikäyttömetsissä. Aiomme vuosina 2020–2024 ennallistaa esimerkiksi yhteensä noin 5 400 hehtaaria monikäyttömetsien soita. Luonnonhoidollisia kulotuksia on tarkoitus tehdä yhteensä noin 1 700 hehtaarilla.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Erityisvastuulajien seuranta jatkuu

Vuonna 2020 jatkoimme erityisvastuulajeinamme olevien maakotkan, tunturihaukan, muuttohaukan, kiljuhanhen, naalin, valkoselkätikan ja saimaannorppan tilanteen seuranta.

Tunturihaukan pesäpaikkoja etsittiin helikopterin avulla vaikeasti saavutettavilla alueilla Utsjoella ja Inarissa, ja lajin esiintymätarkistuksia tehtiin 120 kappaletta. Samalla löytyi useita muuttohaukan pesimäpaikkoja. Myös maakotkan seurantaan voitiin lisääntyneiden resurssien ansiosta panostaa aikaisempia vuosia enemmän, ja esiintymätarkistuksia kertyi yli tuhat. Maakotka ja tunturihaukka hyötyivät kanalintujen runsastumisesta, ja maakotkan pesintätulos oli hyvä, lukuun ottamatta pohjoisinta Lappia, ja tunturihaukan keskimääräinen. Heikoin tilanne on muuttohaukalla, jonka pesintä sujui kylmän kevään vuoksi jälleen huonosti.

Valkoselkätikalla oli ennätysellinen pesimävuosi, ja kanta on jatkanut kasvuaan. Metsähallituksen ja BirdLife Suomen seurannassa löytyi vuonna 2020 yli 300 reviiriä.

Saimaannorpalla oli leudon talven vuoksi vaikea pesintävuosi, eikä heikkojen jäiden takia pesätarkastuksia päästy tekemään aikaisempien vuosien tapaan. Karkea arvio vuoden 2020 kannan koosta on noin 420–430 norppaa. Vuonna 2020 käynnistyi myös viisivuotinen Yhteinen saimaannorppamme -LIFE-projekti, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää ilmastonmuutoksen, kalastuksen, ihmislähtöisen häiriön sekä kannan pienuuden aiheuttamia ongelmia saimaannorppakannalle.

Raakkuja eli jokihelmisimpukoita kartoitettiin noin 50 jokikilometrillä. Kokonaan uusiakin raakkupulaatioita löytyi. Raakku ilmentää puhtaita vesiä,

ja sen esiintyminen kertoo vesistön olevan hyvä elinympäristö myös monelle muulle lajille, kuten raakun isännille, lohikaloille. Koko Suomen raakku-tietoaineisto myös kaikilta aikaisemmilta vuosilta on nyt tallennettu LajiGIS-järjestelmään ja on kaikkien toimijoiden käytettävissä.

Ensimmäinen villi metsäpeura syntyi Seitsemisen kansallispuistossa

Toukokuussa 2020 Seitsemisessä syntyi villi metsäpeuranvasa tiettävästi ensimmäistä kertaa ainakin 150 vuoteen. Vasa syntyi äitienpäiväviikonloppuna vaatimelle, joka oli vapautettu totutustarhasta luontoon vuoden 2019 marraskuussa.

Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistoihin vapautettiin kesän aikana 12 metsäpeuraa. Noin puolet vapautetuista metsäpeuroista on syntynyt totutustarhoissa.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Metsäpeurojen tarhausta ja vapautuksia jatketaan vuoteen 2022 saakka. Tavoitteenamme on, että sekä Seitsemisen että Lauhanvuoren kansallispuistojen alueella elää muutaman kymmenen yksilön kokoinen, kasvava metsäpeurakanta. Metsäpeurojen totustarhaus ja vapautukset ovat tärkeä osa Eräpalvelujen koordinoimaa MetsäpeuraLIFE-hanketta.

Kartoituksissa löydettiin uusia lajeja ja aiemmin tuntemattomia uhanalaisten lajien esiintymiä

Vuonna 2020 EU:n luontodirektiivin mukaisten tärkeinä pidettyjen lajien ja niiden elinympäristöjen kartoituksissa Lapissa tehtiin yli 2 000 putkilokasvi- ja sammalhavaintoa. Keski-Suomessa ja Kainuussa tarkistettiin äärimmäisen uhanalaisen hitupihtisammalen kaikki tunnetut kasvupaikat ja löydettiin myös uusia esiintymiä. Kartoitusten jälkeen laji tunnetaan

nyt 65 lahoppurungolta kaikkiaan 16 suojelualueelta. Lajin uhanalaisuus kertoo muun muassa aarniometsien vähäisyydestä. Myös eteläisemmän Suomen sammal- ja jäkäläkartoituksissa kertyi yhteensä satoja havaintoja uhanalaisesta lajistosta niin suojelualueilta kuin monikäyttömetsistäkin.

Suojelualueiden ennallistamisen ja luonnonhoidon vaikutusseurantoja jatkettiin. Metsien ennallistamisen kääpä- ja lahoppuseurantojen toimenpiteet tehtiin jo 15 vuotta sitten. Menetelmien vaikuttavuuden arvioinnista on aloitettu raportointi.

Keskityimme perhoskartoituksissa perinnebiotooppien lajistoon sekä pikku- ja isoapollon. Ne ovat luontodirektiivin tarkoittamia lajeja, joiden esiintymät ovat vähentyneet. Saaristomerellä kartoitettiin kaikki pikkuapollon esiintymät, 176 kohdetta,

ja havaittiin, että esiintymien määrä on pudonnut puoleen aikaisemmasta ja lajin populaatiokoot ovat erittäin pieniä. Kartoituksen pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan kiireellisesti kohteiden hoitotoimia vuonna 2021. Myös isoapollon esiintymisalue tunnetaan nyt hyvin, ja tietojen pohjalta voidaan suunnitella tarvittavia hoitotoimenpiteitä.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Uhanalaisten lajien eteen tehdään aktiivisesti töitä myös monikäyttömetsissä

Vuonna 2020 lisäsimme resursseja monikäyttömetsien lajiesiintymien turvaamiseksi. Lajiasiantuntijat tekivät inventointeja ja maastotarkistuksia monikäyttömetsissä useilla kymmenillä kohteilla osana hakkuiden suunnittelua. Vahvistimme monikäyttömetsistä vastaavan Metsähallitus Metsätalous Oy:n osaamista lajistoasiantuntijan rekrytoinnilla. Tietoa lajiesiintymistä saatiin runsaasti myös luontojärjestöiltä ja vapaaehtoisilta kartoittajilta.

Jatkossa tehostamme entisestään aktiivisia toimia lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi. Olemme myös tehneet tiivistä yhteistyötä Suomen luonnonsuojeluliiton ja Greenpeacen kanssa järjestöjen tekemiin suojelurajausehdotuksiin liittyen. Jatkamme edelleen hyvää yhteistyötä luontojärjestöjen kanssa lajiasioissa.

Lajitietojen avoimuutta lisättiin

Valtion mailta kertyvä tieto lajihavainnoista ja kartoitustapahtumista tallennetaan LajiGIS- eli lajistotietojen hallinta- ja ylläpitojärjestelmään. Järjestelmään kirjataan myös lajiesiintymiin kohdistuvat uhkat sekä suunnitellut ja toteutetut hoitotoimet.

Vuonna 2020 LajiGIS-tietojärjestelmästä tuli koko ympäristöhallinnon yhteinen järjestelmä, kun ELY-keskukset siirtyivät käyttämään sitä Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän Hertta Eliölajit -järjestelmän lopettamisen myötä. LajiGIS-järjestelmään tallennettu uhanalaistieto tuli myös toimijoiden avoimesti saataville Luonnontieteellisen keskusmuuseon Laji.fi-palvelun kautta, mikä on lajien suojelun kannalta merkittävä edistysaskel. Herkimpien lajien turvaamiseksi paikkatieto on lajikohtaisesti tarvittaessa ilmoitettu niin, ettei tietojen antaminen vaaranna uhanalaisten lajien tai niiden elinpaikkojen säilymistä.

Tehostamme aktiivisia toimia lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Itämerta ja sen valuma-alueen tilaa parannetaan monin tavoin

Vesialueiden pitkän aikavälin suunnitelman laadinta käynnistyi

Vuoden 2020 lopussa käynnistimme pitkän aikavälin suunnitelman laatimisen valtion vesialueiden hallinnoinnista, hoidosta ja käytöstä huomioiden liiketoiminnan, suojelun ja kalatalouden tarpeet. Merialueiden tilanteen selvittämistä varten laadimme kokonaiskuvan merialueita koskevasta suunnittelusta ja roolistamme siinä. Tavoitteenamme on erityisesti tietovarantojen ja niiden käytettävyyden parantaminen sekä merialueisiin liittyvän yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen.

Kokonaisia valuma-alueita kunnostetaan

Vuonna 2020 käynnistimme valuma-alueprojektin, jossa luomme uuden yhteisen valuma-alueen suunnittelumenetelmän ja kunnostamme kokonaisia valuma-alueita eri puolilla Suomea. Purojen ja jokien lisäksi kunnostamme niitä ympäröivät metsät ja suot. Teemme alueilla myös luonnon ennallistamistöitä ja vesiensuojelutoimenpiteitä, jotta purojen veden laatu ja riistaelinympäristöt paranevat.

Lisäksi panostamme voimakkaasti kalojen elinympäristöjen parannuksiin virtavesissä. Lisääntymisalueita parannetaan 20 koskessa kymmenessä eri joessa.

Suojelualueiden tilaa parannettiin ensimmäisillä vedenalaisilla kunnostustoimenpiteillä

Osana valtakunnallista Helmi-elinympäristöohjelmaa, kunnostimme Hangon Täktominlahtea sekä kokeilimme vedenalaisten niittyjen ennallistamista siirtoistuttamalla meriajokasta Tammissaaren kansallispuistossa. Meriajokas on uposkasvi, joka sekä ylläpitää Itämeren luonnon monimuotoisuutta että vaikuttaa laajasti oman elinympäristönsä toimintaan. Lisäksi palautimme veden läpivirtauksen Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa sijaitsevan Ulko-Tammion lahdelle.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN

Puroja inventoitiin ja kunnostettiin

Käytämme purojen inventointia ja kunnostusta yhä enenevässä määrin sisävesien tilan parantamiseksi. Purojen tilan arviointimenetelmä perustuu kumppanimme kanssa kehitettyyn, valtakunnallisesti kattavaan ja systemaattiseen inventointimenetelmään. Menetelmä soveltuu purojen kunnostuksen seuranta-menetelmäksi, ja sitä voidaan soveltaa kaikkien toimijoiden puorinventoinneissa ja -kunnostuksissa.

Vuonna 2020 inventoitiin yhteensä 274 kilometriä puroja ja toteutettiin 14 purokohteen kunnostus, yhteensä 9 000 metriä. Vuoden loppuun mennessä oli maastossa inventoitu noin 5 900 purojaksoa, yhteensä 2 300 kilometriä.

Kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä vesiensuojelussa

Teemme yhteistyötä useissa kotimaisissa ja kansainvälisissä yhteistyö- ja tutkimushankkeissa, joissa kehitetään vesiensuojelua. Wambaf Tool Box (Water

Management in Baltic Forests) -hankkeessa edistämme metsätalouden vesiensuojelua Itämeren alueella. Hankkeeseen liittyen toteutimme vuonna 2020 koealueen Tammelan Kupittaansuolle, jossa esitellään turvemaakohteen vesiensuojeluratkaisuja. Lisäksi Metsähallitus Metsätalous Oy järjesti syksyllä 2020 yhdessä Luonnonvarakeskuksen, Tapio Oy:n ja Suomen metsäkeskuksen kanssa Työkaluja hyvään vesiensuojeluun -koulutuksen, johon osallistui yli 100 metsäalan toimijaa.

Olimme myös mukana päivittämässä Suomen merenhoidon toimenpideohjelmaa sekä Itämeren alueen hallitusten välisen suojelukomission (Helsinki Commission) Baltic Sea Action Plan -ohjelmaa. Kotimaisista tutkimushankkeista olemme mukana muun muassa TurVI-hankkeessa - Työkaluja ja menetelmiä turvemaiden metsien käytön vesistö- ja ilmastovaiikutusten torjuntaan.

Koulutusta vesiensuojeluun liittyen

Järjestimme vuonna 2020 koulutusta vesiensuojeluun, inventointiin, kunnostukseen ja turvemaihin liittyen. Metsätalouden suunnittelijat ja toteutusta ohjaavat urakoitsijat, yhteensä noin 250 henkeä, suorittivat verkossa vesiensuojelukurssin. Suojelualueilla koulutamme vuosittain noin 30 henkeä vesiensuojelu- ja kunnostustöihin. Virtavesien inventoinnista ja kunnostuksesta järjestimme vuonna 2020 kolme koulutusta.

Teimme myös koulutusyhteistyötä yksityismetsänomistajien ja -suunnittelijoiden kanssa sekä Luontopalvelujen ja Metsätalous Oy:n kesken Hydrologia-LIFE-hankkeessamme, jossa ennallistetaan puroja ja soita valuma-alueiden latvoilla koko Suomessa. Järjestimme yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa koulutusta monikäyttömetsien ylimääräisten vesien ohjaamisesta kuivahtaneille lähisoille.

Case:

Oppia valuma-alue suunnitteluun »

Ennallistamme Ähtärin ja Multian rajalla sijaitsevaa Hännättömänjokea ja sitä ympäröivää 400 hehtaarin valuma-aluetta. Vuonna 2020 suunnitteluun osallistuivat myös Helsingin yliopiston metsätieteiden opiskelijat.

Ihmiset

Kunnioitamme ihmisoikeuksia sekä varmistamme oikeudenmukaisen ja tasapuolisen toiminnan ja kohtelun niin henkilöstön, asiakkaiden, kumppaneiden kuin sidosryhmien osalta.

Sisältö

Huolenpito henkilöstöstä	s. 94
Ihmisoikeudet	s. 100
Saamelaiskulttuuri	s. 103

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ

Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen keskeisiä tekijöitä menestymisessämme

Vuonna 2020 koronaviruspandemia vaikutti niin työhön, työntekoon, koulutukseen kuin työssä jaksamiseen. Suuri osa metsähallituslaisista siirtyi maaliskuun aikana etätöihin, ja etätyöt jatkuvat edelleen.

Keväällä perustettu varautumisryhmä koordinoi ja vastasi vuoden aikana sekä koronaviruksen leviämisen estämiseksi sovittujen ohjeistuksien ja rajoitusten että työssäjaksamista tukevien palvelujen viestinnästä. Järjestimme lisäksi koulutusta kriisitilanteen hallintaan ja sosiaalisten tarpeiden erilaisuuden ymmärtämiseen sekä tarjosimme eri keinoja rakentaa riittävää yhteydenpitoa ja hyvinvointia etätyössä.

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ

Syksyllä teimme henkilöstölle kyselyn etätyöskentelyn vaikutuksista työhyvinvointiin ja toimintatapoihin. Tulosten perusteella etätyö oli tuonut positiivisia asioita, kuten joustavuutta sekä arkea ja työn yhdistämistä helpottavia elementtejä, mutta myös huolta siitä, että etätyön pitkittyessä työergonomian, yksinäisyyden kokemisen ja työajan hallinnan riskit kasvavat. Kyselyn jatkotoimenpiteenä järjestimme yhdessä työterveyden kanssa webinaarisarjan työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi poikkeusolosuhteiden jatkuessa.

Osaamisen kehittäminen strategian keskiössä

Vuonna 2020 loimme Metsähallituksen osaamisen johtamisen periaatteet sekä määrittelimme uuden strategian toteuttamiseen tarvittavat yhteiset osaamiset.

Osaamisemme muodostuu yksilöiden osaamisen yhdistämisestä, tavasta toimia yhdessä ja taidosta luoda uutta. Osaamisen johtamisen keskeinen tavoite on luoda sellaiset rakenteet ja puitteet, jotka mahdollistavat yksikkö- ja vastuualuerajat ylittävän yhteistyön ja kehittämisen.

Huomioimme yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset myös osaamisemme kehittämisessä.

Koronaviruspandemiasta johtuen hyödynsimme verkkokoulutuksia, erityisesti eOppivan käyttöä. Osaamisen kehittämisen koulutus- ja valmennushankintoja helpotettiin kehittämiskeskus HAUSin kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella.

Vuonna 2021 tulemme edistämään digi- ja dataosaamisen sekä viestintä- ja vuorovaikutustaitojen ke-

Strategiaa tukevat yhteiset osaamisalueemme ovat

- Metsähallituksen kokonaisuuden ymmärtäminen
- Työyhteisötaidot – oman työn johtaminen
- Johtaminen ja esihenkilökulttuuri
- Vastuullisuus
- Asiakslähtöisyys
- Yhteensovittaminen: vuorovaikutus, verkostoituminen ja yhteistyö
- Digi- ja dataosaaminen
- Muutoskyvykyys
- Jatkuva oppiminen ja kehittyminen

hittämistä, minkä lisäksi koulutamme esihenkilöitä johtamiskulttuurista.

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ

Työehtosopimuksia ja työaikakäytäntöjä uudistettiin

Vuonna 2020 kehitimme työaikakäytäntöjämme tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti vastaamaan voimaan tulleen työaikalain vaatimuksia ja mahdollisuuksia. Työaikapankin sisältö uudistettiin ja joustotyöaikamalli otettiin kokeiluluonteisesti käyttöön. Uudistuksilla pyrimme hyvään tasapainoon työtehtävien hoitamisen ja yksityiselämän välillä sekä lisäämään näin henkilöstön hyvinvointia. Joustavat työajat edistävät myös tehtävissä onnistumista.

Sovellettavia työehtosopimuksia uudistettiin kevään neuvottelukierroksella yhdistämällä toimihenkilöiden työehtosopimuksia sekä yhtenäistämällä niiden sisältöjä entisestään. Samankaltaisissa tehtävissä työskentelevien työaikamuodot ovat nyt lähempänä toisiaan kuin aikaisemmin tehtävämikkeestä riippumatta. Toimistotyöajan päivittäisen liukuman rajoja lavennettiin ja niin sanotun kiinteän työajan

vaatimus poistettiin. Mahdollisuus sijaisuuskorvaukseen koskee nyt kaikkia toimihenkilöitä. Työn edellyttämä suojavarustus arvioidaan nykyisin tehtävien eikä sovellettavan sopimuksen mukaan.

Vuoden 2020 lopulla valmistui Metsähallituksen henkilöstölupaus, jossa korostuvat Metsähallituksessa tehtävän työn monipuolisuus ja erilaisten tavoitteiden yhteensovittaminen, työyhteisön monimuotoisuuden vaaliminen sekä toiminnan ylisukupolviset tavoitteet luonnon arvon turvaamiseksi.

Metsähallituksessa työyhteisön monimuotoisuus nähdään arvokkaana, tavoittelemisen ja vaalimisen arvoisena rikkautena. Vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, kun anonyymi rekrytointi oli käytössä. Anonyymeja rekrytointeja tehtiin yhteensä 14 kappaletta. Rekrytoinnista järjestettiin esimiehille myös koulutus, jossa käytiin läpi koko rekrytoinnin polku ja valmennettiin muun muassa onnistuneen rekrytointihaastattelun suunnitteluun, kerrottiin

Henkilöstön koulutus 2020 (2019)

1 056
(1609)

Koulutus, pvä

524
(652)

Koulutuksiin osallistuneet, lkm

työelämän tietosuojasta ja rohkaistiin anonyymien rekrytoinnin käyttöön.

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ

Rekrytoinnista järjestettiin esimiehille myös koulutus, jossa käytiin läpi koko rekrytoinnin polku ja valmennettiin muun muassa onnistuneen rekrytointihaastattelun suunnitteluun, kerrottiin työelämän tietosuojasta ja rohkaistiin anonyymien rekrytoinnin käyttöön.

Työturvallisuutta edistettiin

Vuoden aikana kilpailutimme työsuojelun riskien arviointiin ja työturvallisuushavaintojen keräämiseen sähköisen työkalun. Tavoitteenamme on työturvallisuuskulttuurin edelleen kehittäminen, työtapaturmien vähentäminen ja työhyvinvoinnin parantaminen sekä koko henkilöstön sitouttaminen työturvallisuusasioihin paremmin.

Koronaviruspandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi toteutimme vuoden aikana useita ensiapukertauskursseja ja työturvallisuuskorttikoulutusta webinaareina. Kiinteistökehityksen koko henkilöstö suoritti työturvallisuuskorttikoulutuksen.

Vuonna 2020 työtapaturmia oli 34, joista 18 ei aiheuttanut yhtään poissaolopäivää ja kuusi työtapaturmaa aiheutti yli 30 poissaolopäivän. Työtapaturmien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna, vaikka maastotyöskentelyssä ei ollut katkoja koronaviruspandemian takia. Työtapaturmien vuoksi menetettyjä työpäiviä oli 290, ja ne laskivat noin 20 prosenttia edellisestä vuodesta. Sairauspoissaolot ovat myös vähentyneet useampana vuotena peräkkäin, ja ne ovat nyt 2,1 prosenttia/henkilötyövuosi.

**Vuonna 2020
työtapaturmien
määrä väheni ja
työtapaturmien
vuoksi menetetyt
työpäivät laskivat
20 prosenttia.**

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ

Työssä koetaan vahvaa merkityksellisyyttä ja sitoutumista

Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työyhteisön kehitystarpeita seurataan vuosittain toteutettavalla henkilöstötutkimuksella. Vuonna 2020 kokonaistyytyväisyyttä mitattiin kuudella päämittarilla: oman työn sisältö, esimiehen toiminta, työyhteisön toiminta, Metsähallituksen johdon toiminta, Metsähallitus työnantajana ja toimintamme asiakaslähtöisyys. Tutkimukseen vastasi 76 prosenttia henkilöstöstä.

Tulosten perusteella henkilöstö on tyytyväistä työn sisältöön, työssä koetaan vahvaa merkityksellisyyttä ja sitoutumista sekä koetaan, että voidaan aina luottaa kollegoiden apuun ja tukeen. Työn tavoitteet ymmärretään hyvin, ja henkilöstö ymmärtää oman roolinsa merkityksen asiakaskokemuksen tuottamisessa. Henkilöstön arvio johdon toiminnasta on parantunut merkittävästi viime vuodesta, samoin henkilöstön arvio Metsähallituksesta henkilöstön hyvinvoinnista huolehtivana organisaationa.

Metsähallitus on muita asiantuntijaorganisaatioita jäljessä henkilöstön osallistumismahdollisuuksissa ja yhdenvertaisuuden kokemuksessa. Erityisesti esimiehet kokevat, ettei johto kuuntele muuta organisaatiota riittävästi. Työstä palautumisessa on haasteita muutamassa yksikössä, ja koko henkilöstöstä 17 prosenttia ei palaudu riittävästi. Työn epätasainen jakautuminen ja päällekkäiset kehitysprojektit kuormittavat henkilöstöä.

Henkilöstötutkimus ja sen kehityskohdat käsitellään tiimeittäin. Vastuualueiden ja -yksiköiden kehitystoimenpiteet käsitellään Metsähallituksen johtoryhmässä.

Pronssisija Vastuullinen kesäduuni -kampanjassa »

Osallistuimme vuonna 2020 Vastuullinen kesäduuni -kampanjaan, jonka tavoitteena on tarjota nuorille enemmän laadukkaita kesätyöpaikkoja ja hyviä kesätyökokemuksia. Kampanjan puitteissa tehtiin Kesäduunitutkimus, jossa kesätyöntekijöiltä kerättiin kokemuksia ja arvioita kesätyönantajastaan. Sijoituimme kilpailussa suurimpien työnantajien sarjassa kolmannelle sijalle.

Henkilöstö 2020 (2019)

Henkilöstömäärä, hlö
1 154 (1 130)

Henkilöstömäärä
muualla kuin
pääkonttorissa, hlö
996 (974)

Henkilöstön
keski-ikä, v
51 (52)

86%

Henkilöstöstä
työskenteli
muualla kuin
pääkaupunki-
seudulla.

Metsähallituksessa
työskenteli yli
1 154
henkilöä 40
paikkakunnalla.

Henkilöstömäärältään suurimmat toimipisteet, hlö

Ivalo
34
(33)

Oulu
73
(73)

Rovaniemi
120
(125)

Kuopio
29
(28)

Jyväskylä
49
(45)

Helsinki, pääkonttori
158
(156)

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Alkaneet palvelussuhteet, kpl
51 (30)

Päättyneet palvelussuhteet, kpl
86 (74)

Kokonaisvaihtuvuus, %
-3,5 (-3,9)

Vanhuuseläke, keskimääräinen
eläköitymisikä

64,7
(63,6)

Työkyvyttömyyseläke,
keskimääräinen eläköitymisikä

60,4
(60,2)

Vakinaisia, %

82
(88)

Määräaikaisia, %

18
(12)

Harjoittelijat, hlö 245

Naisia, %
40

Miehiä, %
60

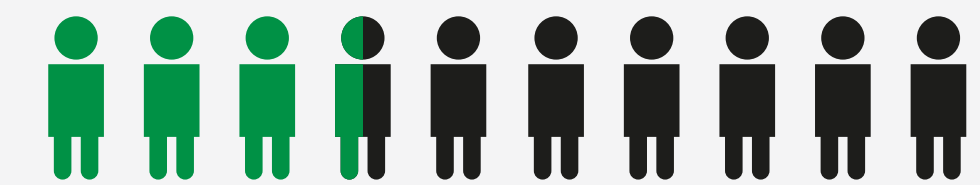
Harjoittelijoiden keski-ikä 21 v.

Työtapaturmat

Työtapaturmia, kpl **34** (41)
Työtapaturmien vuoksi menetetyt
työpäivät, kpl **290** (364)

Henkilöstön sukupuolijakauma, %

Naisia
36
(34)

Miehiä
64
(66)

METSÄHALLITUKSEN HALLITUS

Naisia
38
(38)

Miehiä
62
(62)

JOHTORYHMÄ

Naisia
42
(42)

Miehiä
58
(58)

Naisia
72
(72)

Miehiä
28
(28)

METSÄHALLITUS METSÄTALOUS OY

Naisia
11
(10)

Miehiä
89
(90)

KIINTEISTÖKEHITYS

Naisia
30
(32)

Miehiä
70
(68)

LUONTOPALVELUT

Naisia
50
(49)

Miehiä
50
(51)

ERÄPALVELUT

Naisia
27
(22)

Miehiä
73
(78)

IHMISOIKEUDET

Kunnioitamme ihmisoikeuksia

Metsähallitus kunnioittaa ja noudattaa ihmis- ja perusoikeuksia, mukaan lukien myös kielelliset oikeudet. Toimintamme perustuu kansainvälisesti tunnustettuihin vastuullisuuden ohjeisiin ja periaatteisiin, kuten YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin sekä kestävän kehityksen toimintaohjelmaan (Agenda 2030).

Olemme linjanneet ihmisoikeuksien kunnioittamisesta vastuullisuuspolitiikassamme ja toimintatapaohjeessamme. Varmistamme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmallamme ihmisoikeuksien to-

teutumisen omassa toiminnassamme. Edellytämme ihmisoikeuksien kunnioittamista myös kaikilta sopimuskumppaneiltamme toimintatapaohjeemme mukaisesti.

Emme salli toiminnassamme, palveluissamme, työyhteisössämme tai hankintaketjussamme syrjintää iän, sukupuolen, alkuperän, kielen, vakaumuksen, uskonnon, mielipiteen, vammaisuuden, terveydentilan, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Edellytämme ihmisoikeuksien kunnioittamista myös kaikilta sopimuskumppaneiltamme.

Turvaamme saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytyksiä neuvottelemalla merkittävistä asioista ennakkoon ja pyrkien yhteisymmärrykseen saamelaiskäräjien kanssa.

IHMISOIKEUDET

Ihmisoikeusraportointi arvioitiin

Metsähallituksen ihmisoikeusvaikutusten arviointia pohjustettiin yritysvastuuverkosto FIBSin tarjoamalla sparrauksella ihmisoikeusraportoinnin kehittämiseksi. Sparraajana ja raporttien arvioijana toimi Reilu kauppa ry yhteistyössä Plan International Suomen kanssa.

Raportoinnissa hyvinä asioina nostettiin esiin sidosryhmävuoropuhelu, oikeudenhaltijan aseman tunnistaminen sekä avoin viestintä, jossa kerrottiin myös vuoden aikana tapahtuneista rikkeistä. Isoimpana puutteena nähtiin merkittävimpien riskien laajemman kartoituksen puuttuminen.

Ihmisoikeusvaikutusten arviointi on tarkoitus käynnistää vuonna 2021, ja tulevassa raportoinnissa hyödynnetään myös saatua arviointia.

Häirintäyhdyshenkilöt aloittivat työnsä

Työyhteisömme on monimuotoinen, ja jokaisella tulee olla turvallista olla ja työskennellä Metsähallituksessa. Meillä on nollatoleranssi häirinnälle, emmekä hyväksy epäasiallista tai syrjivää kielenkäyttöä.

Vuonna 2020 ehkäisimme häirintää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti nimeämällä työsuojeluhenkilöistä kaksi häirintäyhdyshenkilöä. Yhdyshenkilöt tarjoavat matalan kynnyksen neuvontaa ja tukea häirintää, ahdistelua, kiusaamista, syrjintää tai muuta epätasa-arvoista kohtelua kohdanneille tai havainneille.

Kiusaamisen laajuutta selvitetään vuosittain henkilöstötutkimuksessa. Vuonna 2020 vastaajista kolme prosenttia oli kokenut kiusaamista vuoden aikana, ja heistä kahdella prosentilla tilanne jatkui edelleen vuoden lopussa. Vastaajista 94 prosenttia ei ollut kokenut kiusaamista. Tuloksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoteen 2019 verrattu-

na. Tutkimuksen tulokset käsitellään Metsähallituksen johtoryhmässä ja vastuualueilla tiimitasolla asti. Tulosten perusteella määritetään myös vuosittaiset kehittämistoimenpiteet.

Häirinnästä ja epäasiallisesta käytöksestä voi ilmoittaa myös Metsähallituksen ilmoituskanavassa. Vuonna 2020 ilmoituskanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta häirintään liittyen (2019: 3).

Saavutettavuus huomioitiin verkkopalveluissa

EU:n saavutettavuusdirektiivi ja sitä seurannut kansallinen lainsäädäntö asettavat myös Metsähallitukselle veloitteen digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta. Verkkosivustoillamme on vuosittain useita miljoonia käyttäjiä, ja pyrimme tarjoamaan verkkopalveluita, joita mahdollisimman moni voi käyttää mahdollisimman helposti, myös aistivammaiset tai eri tavoin toimintarajoitteiset.

IHMISOIKEUDET

Vuonna 2020 uusimme Metsa.fi- ja Luontoon.fi-sivustomme vastaamaan EU:n saavutettavuusdirektiivin vaatimusten toiseksi korkeinta AA-tasoa.

Saavutettavuuden parantamiseksi apuna on käytetty ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemiä auditointeja. Myös sivustojen sisällöntuottajia on koulutettu ja ohjeistettu ottamaan saavutettavuusasiat huomioon sivustojen ylläpidossa.

Koulutimme urakoitsijoita ja kumppaneitamme

Metsähallituksen sopimuskumppanit ovat sitoutuneet Metsähallituksen toimintatapaohjeessa määriteltyyn vastuulliseen ja eettiseen toimintaan. Ohjeeseen sisältyvät perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, syrjinnän kieltäminen sekä työoikeuksien, työterveys- ja työturvallisuusnäkökohtien huomioiminen.

Vuonna 2020 koulutimme Metsähallituksen toimintatapaohje toimittajille -kurssilla metsätalouden urakoitsijoita ja kumppaneita sähköisen osaamisympäristön kautta. Kurssilla käytiin läpi lainsäädännön lisäksi Metsähallituksessa noudatettava hyvä hallintotapa ja yleisesti tunnustetut hyvät eettiset ja vastuulliset toimintatavat sekä Metsähallituksen rooli ja monipuolinen toiminta osana yhteiskuntaa. Kurssin suoritti yhteensä 624 kumppania sekä urakoitsijaa tai heidän työntekijäänsä.

Metsätalouden sopimusyrittäjän toiminnassa puutteita

Aluehallintovirasto havaitsi syyskuussa 2020 Metsähallituksen urakoitsijaan kohdistuneessa työsuojelutarkastuksessa metsäpalveluyrittäjän toiminnassa huomautettavaa ulkomaiseen työvoimaan liittyen. Yrittäjän toiminnassa ilmeni erilaisia puutteita, joiden pohjalta aluehallintoviraston tarkastaja esitti laiminlyöntimaksuprosessin aloittamista ja antoi yrittäjälle toimintaohjeita. Yrittäjää kuultiin havaittuihin epäkohtiin liittyen.

Vuonna 2020 koulutimme Metsähallituksen toimintatapaohje toimittajille -kurssilla metsätalouden urakoitsijoita ja kumppaneita.

Aluehallintovirasto teki myös Metsähallitukselle työsuojelutarkastuksen ulkomaisen työvoiman käytöstä. Tarkastuksessa käsitellyissä asioissa ei havaittu puutteita.

SAAMELAISKULTTUURI

Saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan

Saamelaisten kotiseutualue käsittää Enontekiön, Inarin ja Utsjoen sekä Lapin paliskunnan alueen Sodankylästä. Alueesta 90 prosenttia on Metsähallituksen hallinnassa. Tästä 72 prosenttia on Luontopalvelujen hallinnoimia suojelu- ja erämaa-alueita, 13 prosenttia Kiinteistökehityksen hallinnoimia luontaistalousalueita sekä 15 prosenttia Metsätalouden hallinnassa, josta noin puolet on metsätaloustoiminnan piirissä.

Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu sovitetaan alueella yhteen siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen

edellytykset turvataan. Saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan turvataan Metsähallituksessa sopimus- ja neuvottelumenettelyin sekä tukemalla saamenkielistä viestintää ja kulttuurihankkeita.

Metsähallitus käy saamelaiskäräjälain 9. §:n mukaiset ennakkoneuvottelut saamelaiskäräjien kanssa kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana. Vuoden 2020 aikana on käsitelty esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueen luonnon-

Saamelaisten kotiseutualue

SAAMELAISKULTTUURI

varasuunnittelua ja siihen liittyen paliskunta-kohtaista metsäsuunnittelua, pidetty Akwé: Kon -toimintamallin mukainen ennakkoneuvottelu ja tehty Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Tämän lisäksi saamelaiskäräjien ja kolttien kyläkokouksen kanssa on pidetty useita muita kokouksia esimerkiksi Metsähallituksen liiketoimintojen ja paliskuntien yhdessä toteutetun konfliktikartoituksen osalta.

Saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytysten turvaamisesta raportoidaan vuosittain myös Metsähallituksen Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet (YYV) -raportissa.

Akwé: Kon -toimintamalli ensimmäistä kertaa mukana luonnonvarasuunnittelussa »

Metsähallituksen ja saamelaiskäräjien viime vuonna yhdessä päivittämää, YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen

Akwé: Kon -ohjeisiin pohjautuvaa, vapaaehtoista toimintamallia käytetään ensimmäistä kertaa luonnonvarasuunnittelussa saamelaisten kotiseutualueella. Akwé: Kon -toimintamalli on ollut Metsähallituksella käytössä vuodesta 2016 lähtien.

Kuva: Tarja Länsman/Arctic Photos

SAAMELAISKULTTUURI

Turvaamme perinteisiä elinkeinoja ja kunnioitamme kulttuuriperintöä

Poronhoito on tärkeä ja merkittävä elinkeino pohjoisessa Suomessa. Sovitamme yhteen porotalouden ja muiden maankäyttömuotojen tarpeita poronhoitoalueella Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen välisen paliskuntasopimuksen mukaisesti. Sopimuksen uudistaminen käynnistyi vuoden 2020 aikana, ja se valmistuu alkuvuonna 2021. Toimimme saamelaisen kotiseutualueella vain kohteissa, joista on etukäteen saavutettu yhteisymmärrys paliskunnan kanssa.

Saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytysten turvaamiseksi metsätaloustoimenpiteitä on rajoitettu monikäyttömetsissä 125 000 hehtaarilla. Metsähallituksen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytysten turvaamiseksi oli 4,4 miljoonaa euroa.

Teemme saamelaisen kulttuuriperintökohteiden hoidossa yhteistyötä Saamelaismuseo Siidan kanssa. Inarijärven Ukonsaaren retkeilyrakenteiden poisto

aloitettiin syksyllä 2020 purkamalla portaat. Ukonsaari on tunnettu ja laajasti kunnioitettu saamelaisen pyhä paikka sekä valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäänös, jonka Museovirasto on nimennyt myös Suomen maailmanperintökohteiden aieluetteloon.

Viestintää saamen kielillä

Julkaisimme vuonna 2020 uusitun Metsähallituksen Metsa.fi-verkkosivuston pohjoissaameksi. Lisäksi julkaisimme tiedotteita Luontoon.fi-verkkopalvelussa (Lundui.fi) ja tietoa retkeilijöille pohjois-, inarin ja koltansaameksi. Saamelaisen kotiseutualuetta koskevat metsästyksen ja kalastuksen kiintiöpäätökset julkaistaan myös pohjoissaameksi.

Vuonna 2020 Metsähallitus osallistui saamen kielten viikon viettämiseen. Lähetimme saamelaisalueen kouluille ja päiväkodeille luonnonhavainnointi-

kalenterin inarin- koltan- ja pohjoissaamen kielillä. Kalenteri on tarkoitettu luonnon tarkkailuun vuoden jokaisena päivänä. Lisäksi aineistoa toimitettiin saamelaisen kotiseutualueen ulkopuolelle kouluihin, joissa on saamenkielisiä luokkia tai joissa opetetaan saamen kieltä. Kalenterin on tehnyt Lapin ELY-keskus, ja se käännettiin osana Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimaa PAN – Pohjoisen luonnonilmiöt -projektia.

Hyvä hallinto

Metsähallituksen hyvä hallintotapa edistää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä ja tukee siten Metsähallituksen kilpailukykyä ja menestystä sekä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.

Sisältö

Johtamisperiaatteet	s.107
Riskienhallinta	s. 110
Palkitseminen	s. 114
Johtoryhmä	s. 116
Hallitus	s. 117

HYVÄ HALLINTO

Johtamisperiaatteet

Metsähallituksen hallitus huolehtii Metsähallituksen strategisesta johtamisesta, hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Valtioneuvosto nimittää hallituksen jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Metsähallituksen toimintaa johtaa ja kehittää sekä hallituksen päätösten toimeenpanosta huolehtii valtioneuvoston nimittämä toimitusjohtaja, jolla on pääjohtajan arvonimi. Toimitusjohtaja huolehtii myös Metsähallituksen operatiivisesta johtamisesta sekä siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksiköstä vastaa luontopalvelujohtaja. Metsästystä ja

kalastusta sekä erävalvontaa koskevista julkisista hallintotehtävistä vastaa julkisten hallintotehtävien yksikössä erätalousjohtaja.

Hallituksen käsiteltäväksi vietävät asiat valmistellaan pääsääntöisesti johtoryhmässä, joka avustaa pääjohtajaa ja käsittelee pääjohtajan määräämät asiat. Johtoryhmän kokoonpanosta päättää pääjohtaja, joka toimii ryhmän puheenjohtajana.

Alueilla tapahtuvaa toimintaa ja yhteistyötä vahvistavat alueelliset johtoryhmät, jotka toimivat Lapissa, Pohjanmaan–Kainuun alueella ja Etelä-Suomessa. Alueellisten johtoryhmien tehtävänä on Metsähallituksen kokonaisedun ja synergian varmistaminen sekä yksiköiden välinen yhteydenpito. Lisäksi johto-

ryhmät muodostavat Metsähallituksen yhtenäisen kannan ja varmistavat alueellisen näkökulman Metsähallituksen keskitetysti hoidetuissa lausuntoasioissa. Alueelliset johtoryhmät raportoivat sekä Metsähallituksen että vastuualueiden johtoryhmille.

Sisäinen tarkastus

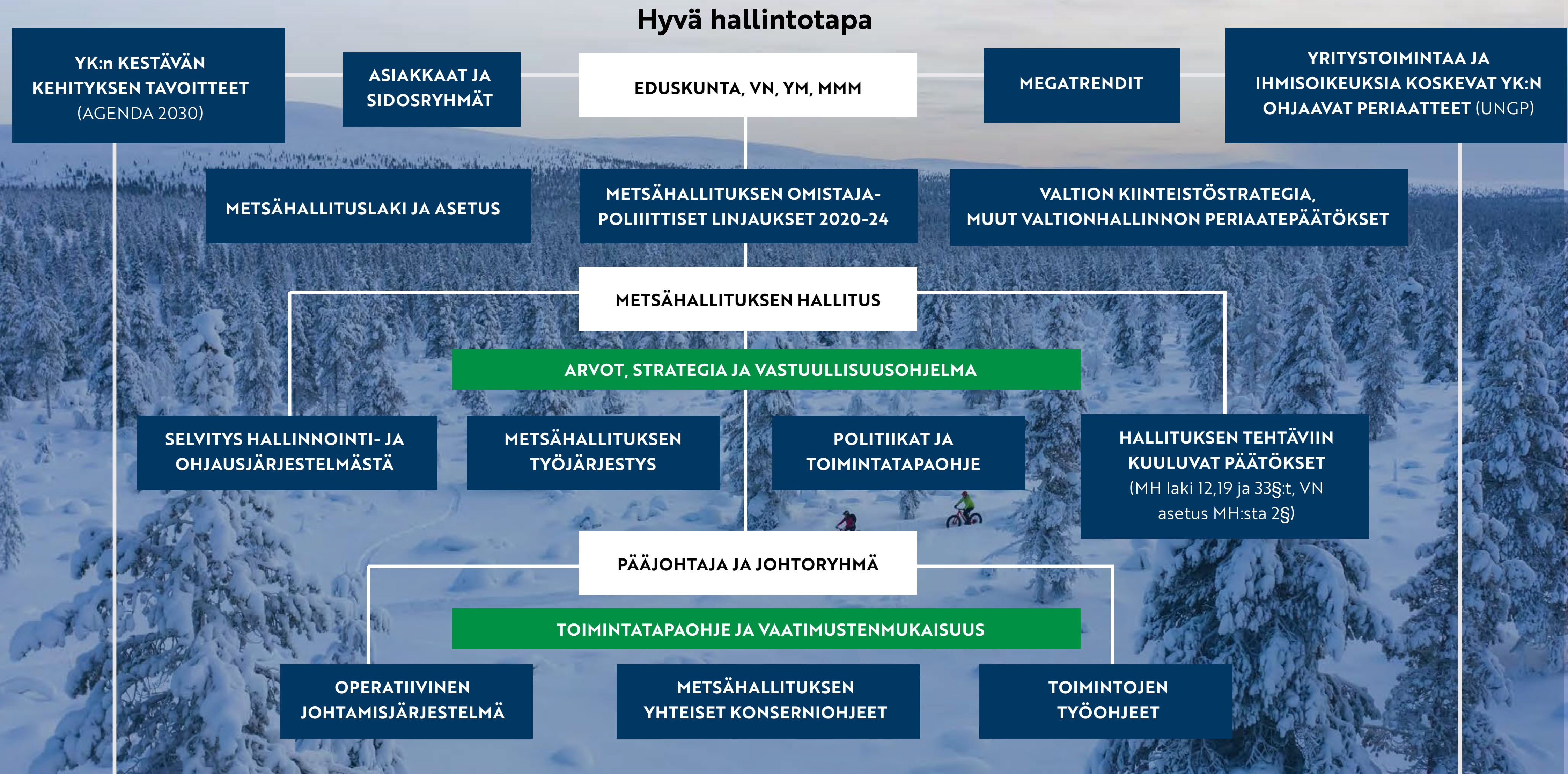
Pääjohtaja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Tarkastustoimien suunnittelua, hankintaa ja seurantaa hoitaa riskienhallintapäällikkö Metsähallituksen hallituksen tarkastusvaliokunnan tukena. Sisäinen tarkastus raportoi hallitukselle ja pääjohtajalle ja saa näiltä toimeksiannot.

Valtio-omistaja edellyttää omistajapoliittisissa linjauksissa, että

- hoidamme valtion maa- ja vesiomaisuutta yhtenä kokonaisuutena tavoitteenamme paras yhteiskunnallinen kokonaisyöty ja kustannustehokkuus
- ylläpidämme ja kehitämme luonnon monimuotoisuutta
- tuemme Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista toiminnassamme
- tuotamme yhteiskunnallisesti kestäviä, eettisesti hyväksyttäviä ja kustannustehokkaita ratkaisuja
- toimintamme johtaminen, kehittäminen ja raportointi perustuvat tuoreeseen, konkreettiseen ja läpinäkyvään tietoon sekä toiminnan keskeisiä tavoitteita kuvaaviin mittareihin
- kartoitamme maaperäpäästöjen kannalta kriittiset alueet ja vähennämme päästöjä alueiden käsittelyssä
- tiivistämme yhteistyötä saamelaiskulttuurin huomioimiseksi ja jatkamme Akwé: Kon -toimintamallin soveltamista
- kehitämme yhteistyötä porotalouden edistämiseksi kestäväenä, kannattavana ja kulttuurisesti merkittävänä elinkeinona.

Metsähallituksen johtamisjärjestelmä

RISKIENHALLINTA

Kokonaisvaltaista riskienhallintaa

Riskienhallinta on olennainen osa Metsähallituksen johtamista ja päätöksentekoa. Sen avulla varmistamme tavoitteidemme saavuttamisen sekä turvaamme toiminnan jatkuvuuden, häiriöttömyyden ja turvallisuuden sekä toimintaedellytysten säilymisen. Riskienhallinta kattaa koko Metsähallituksen ja kaikkien toiminnot.

Riskienhallintamme tavoitteena on varmistaa

- asetettujen tavoitteiden saavuttaminen
 - lakisääteisten tehtävien täyttäminen ja
 - toiminnan jatkuvuus
- sekä edistää mahdollisuuksien ja tuottopotentiaali-

en tehokasta hyödyntämistä kunkin toiminnan osalta tarkoituksenmukaisella riskitasolla.

Riskienhallinta tukee ennakoivaa johtamista, toiminnan vastuullisuutta, vaatimustenmukaisuutta ja vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Riskienhallinta on tulevaisuussuuntautunutta, ja tavoitteena on estää negatiivisesti vaikuttavat tapahtumat ennalta.

Vastuullisuusriskejä hallitaan osana Metsähallituksen riskienhallintaprosessia. Olemme kiinnittäneet vastuullisuuteen liittyvien riskien tunnistamiseen

Riskienhallinta tukee ennakoivaa johtamista, toiminnan vastuullisuutta, vaatimustenmukaisuutta ja vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa

RISKIENHALLINTA

aikaisempaa enemmän huomiota. Vastuullisuusriskit huomioidaan kaikessa riskienhallintatyössä, ja niistä raportoidaan osana riskiraportointiprosessia.

Vuonna 2019 käyttöön otettu Metsähallituksen anonyymi ilmoituskanava on osa riskienhallintaa. Sen avulla kuka tahansa voi ilmoittaa Metsähallituksen toimintaan liittyvistä väärinkäytösepäilyistä tai muista vastuulliseen toimintaan liittyvistä epäkohdista. Olemme puuttuneet ilmoituskanavan ilmoitusten perusteella muun muassa epäasialliseen käytökseen ja työnantajan varojen väärinkäyttöön. Kaikki ilmoituskanavaan tehdyt ilmoitukset on käyty läpi, ja väärinkäytöksiin on puututtu.

Merkittävimmät riskit

Metsätalouden hyväksyttävyyden ja paikallisyhteisöjen luottamuksen mahdollinen heikkeneminen huonontavat toimintaedellytyksiä. Aluetaloudellisten vaikutusten mahdollinen pieneneminen voi vaikuttaa maakuntien elinvoimaisuuteen. Puun kysyn-

Vastuullisuusriskit huomioidaan kaikessa riskienhallintatyössä, ja niistä raportoidaan osana riskiraportointiprosessia.

nän ja hinnan muutokset vaikuttavat Metsätalouden tulokseen.

Toiminnan mahdollinen negatiivinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen, ilmastonmuutokseen ja alkuperäiskansojen oikeuksiin, yhteiskunnan eri tarpeiden yhteensovittamisen ja yhdenvertaisuuden varmistamisen epäonnistuminen sekä mahdolliset ihmisoikeuksien toteutumisen puutteet koko arvo-

ketjussa ovat keskeisiä vastuullisuusriskejä. Toiminnan vaatimustenmukaisuuden puutteita ei voida välttämättä kokonaan estää. Toiminnan mahdolliset poikkeamat jo sovitusta ja viestityistä toimintamalleista voivat vaarantaa vastuullisuuden ja heikentää Metsähallituksen mainetta.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen otetaan huomioon toiminnan suunnittelus-

RISKIENHALLINTA

sa. Ilmastonmuutos lisää metsien sieni-, hyönteis- ja myrskytuhojen riskiä ja tuo haasteita puunkorjukseen ja muuhun toimintaan sää- ja keliolosuhteiden voimakkaan vaihtelun ja sään ääri-ilmiöiden yleistymisen vuoksi. Metsäpalojen lisääntyminen on mahdollista.

Luontopalvelujen rahoitus lisääntyi merkittävästi. Organisaation kykyyn toteuttaa odotuksenmukaisesti ja asetetussa aikataulussa kaikki korjaus- ja kehitystoimenpiteet liittyy merkittävää epävarmuutta. Riskiä hallitaan aktiivisesti toimintaa uudistamalla ja priorisoimalla. Toimenpiteillä voidaan vaikuttaa muun muassa suosittujen kohteiden luonnon kulumiseen ja asiakasturvallisuuteen liittyviin riskeihin.

Tuulivoiman lisärakentamiseen vaikuttaa sen hyväksyttävyyden ja hankkeiden sujuva toteutus. Hankkeisiin vaikuttavat muun muassa muut maankäyttötarpeet, suojelutavoitteet ja investoijien hankkeisiin sitoutumiselle asettamat tavoitteet. Eri näkökulmien onnis-

tunut yhteensovittaminen on edellytys tuulivoimalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle.

Koronaviruspandemian seurauksena pitkittynyt poikkeustilanne voi kuormittaa henkilöstöä ja vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen. Metsähallitus seuraa tilannetta ja ennakoi sen kehittymistä sekä pyrkii hallitsemaan riskiä aktiivisella viestinnällä, esihenkilöiden ja henkilöstön koulutuksella sekä toimintatapojen uudistamisella.

Digitalisaatiossa on tunnistettu runsaasti mahdollisia hyötyjä. Riskinä on, että hyödyt jäävät toteutumatta, jos organisaatio ei kykene sitoutumaan muutoksiin ja hankkimaan tarvittavaa uutta osaamista. Tieto- ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit kasvavat edelleen. Riskien realisoidumisen seurauksena toiminta voi häiriintyä tai tietoa voi joutua oikeudettomien tahojen tietoon. Riskejä hallitaan aktiivisesti.

Useat strategialähtöiset muutoshankkeet ja -tarpeet edellyttävät uutta osaamista. Nykyinen johtamisosaaminen ja henkilöstön osaaminen ei vastaa kaikilta osin strategian onnistumisen tarpeita.

Riskienhallinta 2020

Riskienhallintaprosessia kehitettiin käynnistämällä aikaisempaa kohdistetumpi vastuullisuusriskien tunnistaminen, arviointi ja hallintatoimenpiteiden määrittely. Kehitystyö jatkuu aktiivisesti. Vastuullisuusriskien onnistunut hallinta on edellytys Metsähallituksen strategian toteutumiselle.

Yhteiskunnallinen keskustelu metsien käytön tasosta, metsänkäsittelymenetelmistä sekä metsien ilmastovaikutuksista ja metsäluonnon monimuotoisuudesta jatkui vilkkaana. Keskustelulla on vaikutusta myös Metsähallitukseen kohdistuviin odotuksiin sekä toiminnan hyväksyttävyyteen.

RISKIENHALLINTA

Koronaviruspandemia vaikutti Metsähallituksen toimintaan monin tavoin. Pääosa toiminnoista pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti poikkeusolosuhteissa. Toimistotyötä tekevien työntekijöiden etätyöhön siirtyminen sujui hyvin. Syksyllä toteutetun henkilöstökyselyn perusteella poikkeustilanteessa pystyttiin jatkamaan toimintaa ilman merkittäviä häiriöitä. Koronaviruspandemian seurauksena kansallispuistojen kävijämäärät nousivat paikoitellen voimakkaasti, mikä aiheutti runsaasti lisätyötä ja ajoittaista palvelutason laskua. Luontokeskukset ja varaustuvat suljettiin väliaikaisesti terveystieteiden ohjeiden perusteella. Kansainvälisen matkailun pysähtyessä koronakriisin seurauksena Metsähallituksen matkailuliiketoimintaan liittyvä tonttikysyntä hiljeni. Puu-kauppaan koronakriisillä ei ollut merkittävää vaikutusta, mutta siihen vaikutti negatiivisesti alkuvuonna

ollut joidenkin asiakkaiden puunvastaanoton seisauttanut lakko.

Tietojärjestelmiin ja tietosuojaan liittyvät riskit ovat yleistyneet, ja niihin on varauduttu osana riskienhallintaa. Keväällä Metsähallitukseen kohdistui tietomurron yritys, joka havaittiin ja pystyttiin estämään. Tietoturvallisuuden varmistaminen edellyttää jatkuvaa parantamista. Tietoturvallisuuden resurssointia lisättiin vuoden 2020 lopulla. Tieto- ja kyberturvallisuuden merkitys kasvaa jatkossa muun muassa tekoälyn käytön lisääntyessä ja paikkariippumattoman työskentelyn yleistyessä.

Metsähallituksen organisaatiota uudistettiin, ja riskienhallintatoiminto siirtyi Taloudesta osaksi Laki ja vaatimustenmukaisuus -yksikköä.

PALKITSEMINEN

Palkitseminen perustuu strategian mukaisiin tavoitteisiin

Metsähallituksen palkitsemispolitiikkaa ohjaavat valtioneuvoston periaatepäätös valtion omistajapolitiikasta sekä Metsähallituksen omistajapoliittiset linjaukset. Linjausten mukaisesti palkitsemisen tulee olla oikeudenmukaista ja henkilöstöä motivoivaa.

Palkitseminen perustuu Metsähallituksen strategian mukaisiin tavoitteisiin ja ohjaa osaltaan konsernin toimintaa haluttuun suuntaan. Metsähallitus ja sen tytäryhtiöt rinnastuvat palkitsemisessa valtion omistamiin, kaupallisesti toimiviin noteeraamattomiin yhtiöihin.

Metsähallituksen hallituksen palkkiot määrää maa- ja metsätalousministeriö. Metsähallituksen hallituksella tai johdolla ei ole tavanomaisista työsuhde-eduista poikkeavia etuuksia eikä lisäeläkejärjestelyjä.

Henkilöstö, johto mukaan lukien, kuuluu tulospalkkiomallin piiriin. Tulospalkkiojärjestelmä noudattaa valtion omistajaohjauksessa määriteltyjä yleisiä linjauksia. Hallitus päättää tulospalkkiojärjestelmästä, tavoitteista sekä vuosittaisista tulospalkkioista.

PALKITSEMINEN

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat tilikaudella yhteensä 551 216 (2019: 502 892) euroa.

Omistajapoliittiset linjaukset uusittiin vuoden 2020 aikana, ja päivitetty palkitsemispolitiikka hyväksyttiin Metsähallituksen hallituksessa tammikuussa 2021.

Metsähallituksen hallituksen jäsenille sekä valiokuntien puheenjohtajille maksettavat palkkiot

Metsähallituksen hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten palkkiot, jotka ovat olleet voimassa 1.6.2016 alkaen. Kuukausi- ja kokouspalkkiot ovat verotettavaa tuloa.

Hallituksen kokouksia oli 14 vuonna 2020. Hallituksen kokouksissa läsnäoloprosentti oli 100 prosenttia. Tarkastusvaliokunta kokoontui 11 kertaa ja nimitys- ja palkkiovaliokunta 9 kertaa.

Metsähallituksen hallitus

PALKKIOT

Puheenjohtaja

2 000
€/kk

+ kokouspalkkio 600 €/kokous

Varapuheenjohtaja

1 300
€/kk

+ kokouspalkkio 300 €/kokous

Muut hallituksen jäsenet

1 150
€/kk

+ kokouspalkkio 300 €/kokous

Valiokunnat

PALKKIOT

Tarkastusvaliokunnan
puheenjohtaja

1 300
€/kk

+ kokouspalkkio 600 €/kokous

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan
puheenjohtaja

1 300
€/kk

+ kokouspalkkio 600 €/kokous

JOHTORYHMÄ

Liikelaitoksen johtamisessa pääjohtajaa avustaa johtoryhmä. Johtoryhmän jäseninä ovat pääjohtajan määräämät liiketoimintayksiköiden johtajat, julkisten hallintotehtävien yksikön johtaja ja konserniyksiköiden johtajat.

Juha S. Niemelä,
toimitusjohtaja

Terhi Koipijärvi,
viestintäjohtaja

Jussi Kumpula,
toimitusjohtaja Metsähallitus
Metsätalous Oy

Susanna Oikarinen,
lakiasiainjohtaja

Jukka Bisi,
erätalousjohtaja
Eräpalvelut

Terhi Vires,
henkilöstöjohtaja

Tapio Pouta,
kehitysjohtaja

Tuomas Hallenberg,
johtaja Kiinteistökehitys

Heli Lehtonen,
talousjohtaja

Timo Tanninen,
luontopalvelujohtaja
Luontopalvelut

Anna-Leena Ruuth,
tietohallintojohtaja

Samuli Sillman,
apulaisjohtaja
Luontopalvelut

HALLITUS

Valtioneuvosto nimittää liikelaitokselle hallituksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa tulee olla yksi jäsen maa- ja metsätalousministeriöstä, yksi ympäristöministeriöstä ja yksi Lapista. Yhden hallituksen jäsenen pitää edustaa liikelaitoksen henkilöstöä ja olla liikelaitoksen palveluksessa.

Valtioneuvosto on nimittänyt Metsähallituksen hallituksen ajalle 1.4.2019–31.3.2022.

Vuonna 2020 hallituksen varapuheenjohtajana toimi Kai Kaatra 30.8.2020 saakka ja jäsenenä Helena Säteri 30.3.2020 saakka.

Timo Laitinen, puheenjohtaja
Pääjohtaja, Valtiokonttori
Hallituksen jäsen vuodesta
2016

Sanna Paanukoski, varapuheenjohtaja 1.9.2020 lähtien
Neuvotteleva virkamies, maa- ja
metsätalousministeriö
Hallituksen jäsen vuodesta 2020

Pekka Hautala, jäsen
Luontovalvoja,
Metsähallituksen
henkilöstön edustaja
JHL:n pääluottamusmies
Hallituksen jäsen vuodesta
2019

Johanna Ikäheimo, jäsen
Hallituksen puheenjohtaja,
Lappset Group Oy
Keskinäinen vakuutusyhtiö
Fennia, hallituksen jäsen
FEPI – Federation of European
Play Industry, puheenjohtaja
Lapin korkeakoulukonsernin
neuvottelukunta, puheenjohtaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2016

Simo Rundgren, jäsen
Alueiden edustaja,
Kolari Kirkkoherra
Hallituksen jäsen vuodesta
2016

Jussi Saukkonen, jäsen
Talous-, Kehitys-, IT- ja
HR-johtaja, Isku-Yhtymä Oy
Metsähallituksen
tarkastusvaliokunnan
puheenjohtaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2019

Ismo Tiainen, jäsen
1.4.2020 alkaen
Hallinto- ja kansainvälisten asioiden
johtaja, ympäristöministeriö
NEFCO – Nordic Environment
Finance Corporation, hallituksen
jäsen
Hallituksen jäsen vuodesta 2020

Liisa Tyrväinen, jäsen
Tutkimusprofessori,
Luonnonvarakeskus
WWF:n hallintoneuvosto,
jäsen
Hallituksen jäsen vuodesta
2016

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA GRI-TAULUKKO

Raportointiperiaatteet

Tämä raportti kattaa Metsähallituksen ja sen tytäryhtiöiden toiminnan vuodelta 2020. Raportin tiedot on kerätty sisäisesti asiantuntijoiden avulla ja koottu raportiksi viestintä-, strategia- ja vastuullisuusyksikössä. Kokonaisuuteen kuuluu vuosi- ja vastuullisuusraportin lisäksi konsernin taloustiedot sisältävä toimintakertomus ja tilinpäätös.

Raportin viitekehyksenä on hyödynnetty GRI-standardia ja raportti vastaa pääosin GRI:n perustason vaatimuksia. Lisäksi raportissa on huomioitu EU:n muiden kuin taloudellisten

tietojen viitekehys. Raportoitujen tunnuslukujen valintaa on ohjannut vuonna 2020 päivitetty olennaisuusanalyysi. Vastuullisuusraportoinnin tietoja ei ole, tilinpäätöstietoja lukuun ottamatta, varmennettu ulkopuolisen toimesta.

Lisätietoja raportista ja Metsähallituksen vastuullisuudesta antaa vastuullisuusasiantuntija Hanna Kelola-Mäkeläinen (hanna.kelola-makelainen@metsa.fi).

Laskentaperiaatteet

Ilmasto-ohjelma:

Ilmasto-ohjelman tietojen lähtötaso on laskettu vuodelta 2018. Laskelmat perustuvat valtakunnan metsien 12. inventoinnin (2014-2018) tietoihin. Laskelmissa on lisäksi käytetty MELA-ohjelmistoa ja kasvihuonekaasuinventaarion menetelmiä. Hiilinielun ja -varastojen kehitys arvioidaan vuosittain näihin tietoihin pohjautuen.

Hiilikädenjälki:

Hiilikädenjälkiarviossa on huomioitu Metsähallituksen maille rakennettu tuulivoima, energiapuu sekä uusiutuvan puuraaka-aineen käyttö tuotteisiin. Käytämme tuulivoiman hiilikädenjäljen laskennassa menetelmää, joka olettaa tuulivoiman korvaavan

sähkömarkkinajärjestelmän keskimääräistä vuotuista päästöä. Sitä kuvaa Energiaviraston laskema sähkön jäännösjakauma, joka kertoo Suomessa kulutetun varmentamattoman sähkön tuotantojakauman. Tuulivoiman hiilikädenjälkilaskelmissamme ovat mukana vain jäännösjakauman mukaiset hiilidioksidipäästöt. Muita energiantuotannossa syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä ei ole laskettu mukaan. Luku ei myöskään huomioi voimalaitosten rakentamisesta tai polttoaineiden tuotannosta ja kuljetuksesta aiheutuvia päästöjä.

Energiapuun osalta laskennassa on käytetty Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen hiilidioksidioletuspäästökerrointa turpeelle. Muita kasvihuonekaasu-

päästöjä ei ole huomioitu. Luku ei myöskään sisällä turpeen tai energiapuun korjuusta ja kuljetuksesta tai voimalaitosten rakentamisesta aiheutuvia päästöjä. Energiapuun korjuun ja kuljetuksen päästöt on huomioitu Metsähallituksen hiilijalanjäljessä.

Asiakkaamme valmistavat toimittamastamme ainespuusta erilaisia biotalouden tuotteita sekä käyttävät sitä tuotteissaan korvaamaan fossiilisia raaka- ja polttoaineita. Tästä syntyvät korvausvaikutukset vähentävät ilmastonmuutosta aiheuttavia kasvihuonekaasupäästöjä. Kädenjälkilaskennassamme olemme suhteuttaneet Hurmekoski et al. (2020) tutkimuksen tuloksen puumarkkinaosuuteemme.

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA GRI-TAULUKKO

Hiilijalanjälki:

Päästölaskelma on tehty yhteistyössä Metsäteho Oy:n kanssa ja laskennassa on käytetty Metsätehon päästölaskentamallia sekä erillislaskentoja. Laskenta tehdään aina edellisen vuoden osalta, joten vuoden 2020 luvut koskevat vuotta 2019.

Lento- ja junaliikenteen sekä ICT:n hiilijalanjälkilaskelmien tiedot saadaan palvelujen tarjoajilta. Rakennusten hiilijalanjälkilaskelma tehdään Metsähallituksessa itse rakennusten ominaisuustietojen ja energiankulutustietojen perusteella.

Hiilijalanjälkilaskelmassa ei ole eroteltu GHG-protokollan mukaisesti maastotöistä omaa työtä, eli suorians. alavirran päästöjä, tai ostotyötä, eli epäsuorians. ylävirran päästöjä. Suurin osa maastossa tehtävästä työstä teetetään ulkopuolisilla urakoitsijoilla, mutta esimerkiksi raivaussahatöitä tehdään jonkin verran itse, mitä ei käytetyssä päästölaskentamallissa ero-

tella. Lisäksi osa autoilun päästöistä lasketaan maastotöiden hiilijalanjäljessä, mikä aiheuttaa päällekkäisyyttä GHG-protokollan mukaisessa jaottelussa.

Laskelmat eivät sisällä hankintoihin, kuten toimistotarvikkeiden valmistukseen liittyviä päästöjä. Laskelmassa ei myöskään ole pystytty huomioimaan kaikkea rakennusten energiankäyttöä ja moottoriajoneuvojen polttoaineenkulutusta, eikä esimerkiksi toimitilojen rakentamisesta aiheutuneita ilmasto- päästöjä tai polttopuun poltosta syntyviä päästöjä.

Hiilijalanjälkilaskelma on arvio, joka perustuu laskennassa tehtyihin oletuksiin ja raportoinnista saatuihin lähtötietoihin. Arvion tarkkuus parantuu, kun tutkimustieto lisääntyy ja lähtötiedot tarkentuvat.

Luonnon monimuotoisuus:

Monimuotoisuusindeksi

Monimuotoisuusindeksin laskenta perustuu seuraavien osaindeksien tietoihin:

- Maaluonnonsuojelun vaikuttavuusindeksi eli Natura 2000 maaluontotyyppien
- tila-arvioetsien monimuotoisuusindikaattori (lahopuu m³/ha, metsämaa)
- Metsien monimuotoisuusindikaattori (järeä haapa m³/ha, metsämaa)
- Luontokohteiden säilyminen hakkuissa
- Ennallistamisen ja luonnonhoidon pinta-ala

Monimuotoisuusindeksin arvo muodostuu kaikkien osaindeksien keskiarvosta.

Maaluonnonsuojelun vaikuttavuus

Mittari kuvaa Natura 2000 -maaluontotyyppien tilan edistymistä suojelualueilla seuraamalla luonnontilaisuusarvon kehittymistä vuosittain. Mittari sisältää myös yksityiset suojelualueet.

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA GRI-TAULUKKO

Laskennassa käytetään suojelualueiden kuviotietojärjestelmä SAKTI:ssa olevaa biotooppiaineistoa. Jokaiselle luontotyypille lasketaan luonnontilaisuusarvo perustuen kuviokohtaiseen tietoon. Vaikutavuusindeksin arvo lasketaan keskiarvona.

Metsien monimuotoisuusindikaattorit

Lahopuun ja järeän haavan määrä kaikille valtion maille saadaan valtakunnan metsien inventoinnin tuloksista. Vuoden 2020 tulokset perustuvat valtakunnan metsien 12. ja 13. inventointien tuloksiin.

Luontokohteiden säilyminen hakkuissa

Luontokohteiden säilyminen hakkuissa todetaan metsätalouden ympäristöseurantojen perusteella. Seurantoja tehdään vuosittain. Vuoden 2020 tiedot perustuvat vuosina 2019 ja 2020 toteutettuihin uudistushakkuihin.

Ennallistamisen ja luonnonhoidon pinta-ala

Pinta-ala lasketaan ennallistamisen ja luonnonhoitotöiden toteumien perusteella vuosittain.

102 - YLEINEN SISÄLTÖ

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
Organisaation kuvaus		
102	1-7	Metsähallituksen toiminta, markkina-alueet, toimintamaat ja omistusrakenne
102	8	Tietoa palkansaajista ja muista työntekijöistä
102	9	Toimitusketju
102	10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa
102	11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen
102	12	Metsähallituksen edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet
102	13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa
Strategia		
102	14	Pääjohtajan katsaus
102	15	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet
Eettiset toimintaperiaatteet		
102	16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet
102	17	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen
Hallitus		
102	18	Hallintorakenne
102	19	Vastuunjako
102	20	Vastuuhenkilöt
102	22-24	Hallituksen valinta, kokoonpano ja puheenjohtaja
102	35-36	Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen ja sen määrittelyprosessi

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA GRI-TAULUKKO

102 - YLEINEN SISÄLTÖ

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
Sidosryhmät		
102	40-43 Metsähallituksen sidosryhmät ja vuorovaikutus	25-28; 44; 64-65; 103-105
102	44 Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	27-28; 98; 103-105
Raportointitapa		
102	45 Tilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	118
102	46 Raportin sisällön määrittely	32
102	47 Olennaiset näkökohdat	20; 32; 34
102	48-49 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa, tai raportoinnin laajuudessa	Ei muutoksia
102	50-56 Tietoja raportista	118-123

103 - JOHTAMISMALLI

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
103	1 Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat	33; 118-121
103	2 Johtamismallin osatekijät	33-34; 36-39; 42; 67-68; 95; 107; 109
103	3 Johtamismallin arviointi	33; 107

200 - TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
Taloudelliset tulokset		
201	1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	47-48
201	2 Ilmastonmuutoksen taloudelliset seuraamukset ja muut vaikutukset Metsähallituksen toiminnalle	70-71; 78; 111-112
201	4 Valtiolta saatu rahoitus	5; 13; 57
Välilliset taloudelliset vaikutukset		
203	1 Infrastruktuuri-investoinnit ja yleishyödyllisten palvelujen tuki sekä niiden vaikutukset	49; 53; 57; 59; 63
203	2 Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	48-50
Hankintakäytännöt		
204	1 Ostot paikallisilta toimittajilta	48; 50
Hankintakäytännöt		
205	2 Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä viestintä ja koulutus	40
Kilpailun rajoittaminen		
206	1 Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin tai monopoliaseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	14
Verot		
207	1 Verostrategia	52
207	4 Maakohtainen veroraportointi	52

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA GRI-TAULUKKO

300 - YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
Luonnon monimuotoisuus		
304	1	Toimipaikat, jotka sijaitsevat luonnonsuojelualueilla tai luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävillä alueilla
304	2	Toiminnan vaikutus luonnon monimuotoisuuteen
304	3	Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt
304	4	IUCN:n uhanalaisten lajien listalla olevat tai kansallisesti suojeltavat lajit Metsähallituksen vaikutuspiirissä olevilla alueilla
Päästöt		
305	1	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 1)
305	2	Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 2)
305	3	Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 3)
305	5	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
Ympäristölainsäädännön noudattaminen		
307	1	Ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkominen
Toimittajien ympäristöarvioinnit		
308	2	Negatiiviset ympäristövaikutukset arvoketjussa ja toteutetut toimenpiteet

400 - SOSIAALISET VAIKUTUKSET

GRI-KOODI	sisältö	SIVU
Työsuhteet		
401	1	Uuden palkatun henkilöstön määrä ja vaihtuvuus
Työterveys ja -turvallisuus		
403	5	Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät koulutukset
403	9	Työtapaturmat
Koulutukset		
404	1	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden
404	2	Osaamisen kehittämiseen ja muutokseen liittyvät ohjelmat
Monimuotoisuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet		
405	1	Hallinnon ja henkilöstön monimuotoisuus
Syrjinnän ehkäisy		
406	1	Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet
Ihmisoikeusarviointit		
412	1	Toiminnot, joissa on toteutettu ihmisoikeusarviointi
412	2	Henkilöstön ihmisoikeuskoulutus
412	3	Merkittävät investointisopimukset, jotka sisältävät ihmisoikeuksiin liittyviä ehtoja, tai joiden yhteydessä on tehty ihmisoikeusarviointi
Paikallisyhteisöt		
413	1	Toiminnot, joissa on toteutettu paikallisyhteisövuorovaikutus, vaikutusarviointi ja kehitysohjelmia
Julkinen päätöksenteko		
415	1	Poliittiset tuet
Asiakkaiden terveys ja turvallisuus		
416	1	Palveluiden terveys ja turvallisuusvaikutusten arviointi
Määräystenmukaisuus		
419	1	Lakien ja säästösten rikkomukset sosiaalisten ja taloudellisten tekijöiden osalta

Tilinpäätös ja toimintakertomus

[Tästä »](#)